

Občina Ivančna Gorica
Sokolska 8
1295 Ivančna Gorica
T 01 781 21 00

Klasje

Aktualno dogajanje v občini.
Vabljeni na internetne strani:
www.ivančna-gorica.si

Prijetno domače. Občina Ivančna Gorica

Dragoceno zdravje

Tudi letos smo v novembru v Sloveniji obeleževali Dan slovenske hrane. Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk se je pred približno petnajstimi leti začel na pobudo slovenskih čebelarjev, ki so začeli spodbujati t. i. medeni zajtrk. Kako pomembna je zdrava prehrana v vrtcih in šolah se zavedamo tudi v naši občini, ki se leto za letom pridružuje tej pobudi. Namen akcije je spodbujati in osveščati, kako dragocena je lokalno pridelana hrana za naše zdravje. Žal aktualni dogodki in javne razprave pogosto kažejo sliko, kot da smo se Slovenci skregali z zdravo pametjo. Delo in trud kmetov, rejcev in pridelovalcev sta prepogosto razvrednotena, do narave in tudi hrane same pa se nekateri obnašajo neodgovorno, kot bi mislili, da se pot hrane do naših krožnikov začne na policah trgovin. Tudi v tokratni številki Klasja med vas prinašamo nekaj sporočil o tem, kako lahko vsak izmed nas skrbi za naše okolje.

Cenimo lokalno. Spoštujemo naravo. Zdravje je dragoceno.

Matej Šteh, urednik

str. 4

Hiša kranjske čebele v Višnji Gori z nami že dve leti

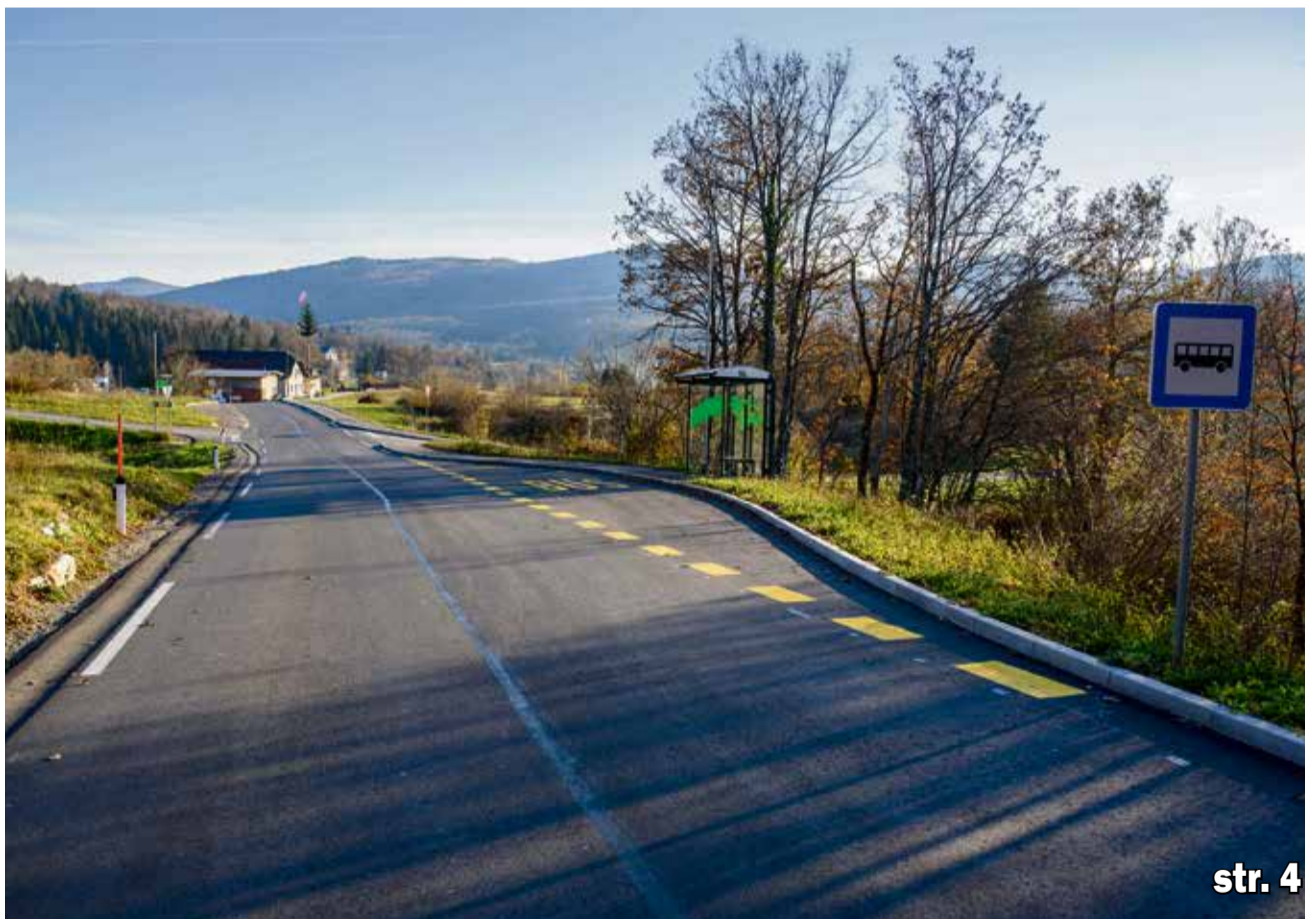
str. 27

RK SVIŠ Ivančna Gorica navdušuje v tej sezoni

str. 2

Velik dan za šport in rekreacijo v Ivančni Gorici

str. 4

V uporabo predali pomemben odsek ceste med Zagradcem in Ambrusom

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER
S SRCEM NA POTI –
brezplačni prevozi za starostnike
Brezplačna številka 080 10 10

Enostavno na 12 obrokov
SVETOVANJE, PRODAJA IN SERVIS
RAČUNALNIŠKE OPREME
LamaS
računalniški inženiring d.o.o.
Since 1989
Sokolska ulica 5
1295 Ivančna Gorica
T: 01/7849-040, 051/612-923
www.lamas.si

[UGELJ]
PVC IN ALU OKNA,
VRATA, SENČILA IN KOMARNIKI
080 16 99
info@cugelj.si

KUPON
30% popust
Ob naročilu PVC oken, senčil in komarnikov.
Veljaven do 31. 12. 2023.
Popusti se med seboj ne seštevajo!
[UGELJ]
Kupon št. 23-0956-3667

O kulturi, športu, turizmu in proračunskih dokumentih

Začel se je zadnji mesec leta, tisti najbolj očarljivi in čarobni čas, ko si vzamemo čas za praznovanje, obdarovanje in druženje. Praznični čas je obarvan z raznovrstnimi dogodki in prireditvami, ki jih tudi v naši občini ne manjka. Tudi letos smo december začeli s kulturnim praznikom. Tako imenovani Ta veseli dan kulture je bila priložnost, da smo si privoščili katero izmed kulturnih doživetij in se hkrati spomnili na Franceta Prešerna. O kulturi v naši občini je tekla beseda tudi na nedavnem kulturnem bazarju, ki ga je organizirala naša zveza kulturnih društev, v sodelovanju s Srednjo šolo Josipa Jurčiča. Toliko najrazličnejše kulturne ponudbe je v naši občini, da skoraj ne mine konec tedna brez kulturnega dogodka. Občina Ivančna Gorica podpira in spodbuja razvoj ter delovanje kulturnih dejavnosti, tako na ljubiteljski ravni v okviru številnih kulturnih društev in zveze kot tudi v okviru Zavoda za kulturo in turizem Prijetno domače.

Kultura in turizem, ki tudi v naši občini postaja ena izmed pomembnih gospodarskih panog, se med seboj prepletata in dopolnjujeta. Nedavno smo razglasili najlepše urejena krajevna središča občine in prepričan sem, da se ta lahko merijo tudi na kakšnem ocenjevanju na državni ravni. Eden izmed dokazov za to so nedavne nagrade našim turističnim delavcem, doživljajskemu parku Cukarca in bencinskemu servisu v Ivančni Gorici, podeljene s strani Turistične zveze Slovenije na Tednu slovenskega turizma. Turistično ponudbo občine bo nedvomno obogatil razgledni stolp na Bovljeku, priljubljeni vzpetini nad Zagradcem, ki ga nameravamo zgraditi v bližnji prihodnosti. Mnogi pohodniki že sedaj radi zahajajo na ta vrh, ko pa bo na njem razgledni stolp, obogaten z novimi turističnimi vsebinami, bo privlačen tudi za obiskovalce od drugod.

Sedanjšega časa si ne moremo predstavljati tudi brez športa in rekreacije. Ponosni smo na dosežke slovenske nogometne reprezentance, ki si je priborila nastop na naslednjem evropskem prvenstvu. Ponosni pa smo tudi na novi športni park v Ivančni Gorici, ki smo ga pred kratkim slovesno odprli. Številne občanke in občani vseh generacij se veselijo nove pridobitve, ki sodi med najsodobnejše v širši okolici in bo zagotavljala odlične pogoje za športno vzgojo, treniranje in rekreacijo.

Vse to drage občanke in občani bogati naše življenje. Tudi zaradi tega je življenje v naši občini lepše, prijetno in domače. Da bo tako tudi v prihodnje, so naši načrti usmerjeni v nadaljnji razvoj. Na novembrski seji občinskega sveta smo obravnavali osnutek proračunov za leti 2024 in 2025. Kljub zelo negotovim časom za javne finance nam je uspelo zagotoviti sredstva za nemoteno delovanje šol in vrtcev, knjižnice, društev in zvez, občinske uprave, krajevnih skupnosti ter za pokrivanje vseh zakonsko določenih obveznosti za zagotavljanje socialne varnosti občank in občanov. Proračuna sta tudi zelo investicijsko naravnana. Predvidevamo začetek gradnje doslej največje investicije v občini, Kulturno upravnega centra v Ivančni Gorici, treh prizidkov k šolam v Šentvidu, Višnji Gori in Stični ter številne investicije v ceste in drugo komunalno infrastrukturo. Veseli me soglasna podpora občinskih svetnic in svetnikov k predlaganim proračunskim dokumentom, verjamem, da bo tako tudi po zaključeni javni razpravi ob dokončnem sprejemu na decembrski seji.

Pred nami je praznični december. Začnimo ga skupaj, s prižigom prazničnih lučk in obiskom svetega Miklavža, v središču Ivančne Gorice, v torek, 5. decembra, ob 17. uri.

Dušan Strnad, župan

Velik dan za šport in rekreacijo v Ivančni Gorici

Športni park Ivančna Gorica pri Vzgojno – izobraževalnem centru Ivančna Gorica predstavlja enega najsodobnejših športnih objektov na prostem v širši okolici, ustvarjenega za rekreacijo, povezovanje, druženje in spodbujanje športnega duha vseh generacij. Vrata novega športnega parka Ivančna Gorica so se uradno odprla v soboto 18. novembra.

Gradnjo novega športnega parka smo spremljali že od zgodnje pomladi dalje in ko so bila sredi oktobra vsa dela uspešno zaključena, je bilo treba počakati samo še na primerno vreme. Čeprav smo že pošteno zakorakali v november, je na sončno soboto, 18. novembra, sodelovalo tudi vreme. Številna množica občank in občanov vseh generacij je lahko uživala ob spektakularni otvoritvi, kakršne v naši občini še nismo doživeli.

Zadovoljstvo po uspešnem zaključenem projektu gradnje ni skrival župan Dušan Strnad, ki je novo pridobitev označil za nekakšen regijski športni center, ki bo ponujal možnost ukvarjanja z različnimi športi in organizacijo športnih regijskih tekmovanj, ki se jih do sedaj ni dalo organizirati. »Gre za objekt, ki mu ni para daleč na okoli. Vložnega je bilo veliko dela, znanja in sredstev. Verjamem, da se bo vložek oplemenitil še z boljšimi rezultati naših športnic in športnikov ter krepko vplivalo na zdravje občanov, ki dobivajo sodobne površine za rekreiranje.« Nov športni park poleg ekipnih športov ponuja sodobne pogoje tudi kraljici športov – atletiki, katere po besedah župana v občini še ni bilo. Se je pa na odprtju pokazalo, da je tudi ta panoga že dodobra zaživela.

Odprtja sodobnega športnega kompleksa se je poleg številnih županov okoliških občin in drugih gostov, udeležil tudi poslanec državnega zbora Janez Janša in čestital občanom, da prisostvujejo odprtju športnega parka, kakršnih je malo pri nas in tudi širše v tujini. Po mnenju Janše so športni objekti in aktivnosti danes mogoče še bolj pomembni, kot pred desetletji. »Danes živimo v digitalni dobi. Dobi, ki prinaša nove nevarnosti, kar se zasvojenosti tiče in vsak športni objekt je v korak k tej bitki, da še posebej mlade odvrnemo od pretiranega gledanja v ekrane in k večjemu preživljanju časa na svežem zraku«, je še povedal Janša in čestital županu in njegovim sodelavcem za ta čudovit objekt.

V športnem parku bodo zunanji športni prostor dobili športniki rekreativci, športna društva in klubi,

v dopoldanskem času pa bo predvsem namenjen dejavnostim bližnje osnovne in srednje šole ter vrtca. V imenu vseh treh institucij je prisotni nekaj besed namenil tudi Marjan Potokar, ravnatelj Osnovne šole Stična, ki letos obeležuje tudi 20 let nove šole v Ivančni Gorici. Povedal je, da bo otrokom iz vrtca, učencem, dijakom, rekreativcem in aktivnim športnikom novi objekt ponujal vrhunske pogoje za kvalitetnejši pouk, treninge, rekreacijo in tekmovanja. V imenu vseh omenjenih se je zahvalil Občini za izvedbo projekta, ki ponuja vsem nove izzive.

Slovesno odprtje je spremljal bogat

Kolofon

Klasje - Glasilo prebivalcev občine Ivančna Gorica; **Ustanovitelj časopisa:** Občinski svet Občine Ivančna Gorica; **Sedež uredništva:** Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, telefon: 781 21 30, faks: 781 21 31, e-pošta: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net; **Uredniški odbor:** Matej Šteh - glavni in odgovorni urednik, Simon Bregar, Magdalena Butkovič, Irena Goršič, Leon Mirtič, Franc Fritz Murgelj, Dušan Štepec; **Jezikovni pregled:** Mateja D. Murgelj; **Oblikovna zasnova:** Robert Kuhar; **Priprava za tisk:** AMSET, d. o. o.; **Tisk:** Tiskarsko središče d.o.o., Časopis KLASJE izhaja v 6.500 izvodih mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke za naslednjo številko sprejemamo do 15. decembra.

kulturni program in športna tekmovanja. Nastopili so najmlajši iz Vrtna Ivančna Gorica, otroški pevski zbor Osnovne šole Stična, dijakinja Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica, Godba Stična, plesna skupina Vision dance team, pevec in ambasador občine Ivančna Gorica Marko Vozelj in posebni gostje, svetovno znana akrobatska skupina Dunking Devils, ki so z atraktivnimi točkami navdušili tako staro kot mlado. Športni park so, po prerezu traku, s tekom otvorili mladi člani V.I.P. Športnega kluba Ivančna Gorica, v katerem deluje tudi atletska sekcija. Blagoslov nove pridobitve je opravil ivanški župnik Jurij Zadnik, prireditve je spretno povezovala Barbara Pirh.

Po uradnem delu odprtja so na posameznih igriščih sledile revijalne tekme, kjer so se pomerili nogometni veterani Olimpije in Ivančne Gorice, za katere je igral tudi Janez Janša, mladi rokometarji RK SVIŠ Ivančna Gorica in košarkaši KK Ivančna Gorica. Najmlajši pa so se preizkusili na poligonu, ki ga je pripravil Vrtec Ivančna Gorica. Novi športni park se razprostira na 19.000 m² veliki površini, od tega je skoraj polovica območja (9.000 m²) pokritega s tartan podlago, na kateri je umeščen 300-metrski atletskega kroga, 6-stezno tekališče za šprinte, dve igrišči za roketni nogomet oziroma mali nogomet ter dve igrišči za košarko. Poleg sta tudi po dve igrišči za igranje odbojke na mivki in dve teniški igrišči. Park ponuja tudi sodobne površine za atletske discipline, kot so skok v daljino in višino ter suvanje krogle in met vorteksa. Športni park ima poleg servisnih prostorov, sanitarij in pisarne za športna tekmovanja tudi pokrito tribuno z več kot 300 sedišči. Športni kompleks je zgradilo podjetje Hipox d. o. o., s podizavajalskim podjetjem Eltim d. o. o. Celotna investicija je stala 2,5 milijona evrov, sredstva pa je v večini pokrila Občina iz občinskega proračuna. Del sredstev je bilo pridobljenih še od Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport in Fundacije za šport.

Gašper Stopar

 NAPOVEDUJEMO

VESELI DECEMBER

 prižig prazničnih luči

 obisk sv. Miklavža

Ribič PEPE

5. DECEMBER 2023

17.00

 Ivančna Gorica

 Kje: Sokolska ulica

 (ploščad pred občino)

 Obdaritev otrok do vključno 7. leta starosti

Župan v družbi malčkov zajtrkoval v vrtcu Polžek v Višnji Gori

Tudi letos smo v naši občini obeležili dan slovenske hrane s Tradicionalnim slovenskim zajtrkom, ki v vrtcih in šolah po Sloveniji poteka že od leta 2011, vsak tretji petek v novembru. Letošnji Tradicionalni slovenski zajtrk je potekal pod sloganom »Kruh za zajtrk – super dan!«. Kruh je poleg masla, mleka, medu in jabolka ena od sestavin tradicionalnega slovenskega zajtrka. Letos obeležujemo tudi mednarodno leto prosa, zato je žitu namenjena še večja pozornost.

V jutranjih urah se je župan Dušan Strnad odzval povabilu na zajtrk malčkom in vzgojiteljicam iz enote vrtca Polžek v Višnji Gori. Pridružila sta se mu še člana Čebelarkega društva Stična in pomočnica ravnateljice Vrtca Ivančna Gorica Suzana Kocmur. Goste je po zajtrku »pot« vodila skozi skrivnostno ugankarsko stezo in jih pripeljala do vrtca Polžek. Tam jih je pričakala ostala družina najmlajših, kjer so gostom pripravili zabavni kulturni program in izročili darila v spomin na današnji dan slovenske hrane. Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk je zaživel na pobudo Čebelarke zveze Slovenije, ki je že leta 2007 prvič pripravila t. i. medeni zajtrk, z namenom ozaveščanja o pomenu kmetijstva, živilske industrije, čebelarstva in varovanja okolja.

Gašper Stopar

V uporabo predali pomemben odsek ceste med Zagradcem in Ambrusom

V petek, 24. novembra 2023, sta Direkcija RS za infrastrukturo in Občina Ivančna Gorica uradno predali v uporabo prenovljeno regionalno cesto med Zagradcem in Ambrusom v dolžini 4 kilometrov.

Nova, sodobna in varna cestna povezava med Zagradcem in Ambrusom, je nekaj, česar si še do nedavnega ni bilo mogoče zamisliti. Pa vendar je večletno prizadevanje domačinov in občine obrodilo sadove in Suha krajina ima danes sodobno prometno povezavo, ki bo brez dvoma pripomogla k nadaljnjemu razvoju tega dela naše občine. Župan Dušan Strnad se je na slovesnosti ob odprtju zahvalil Direkciji RS za infrastrukturo, da je po nekaj letih prisluhnila pobudi občine in krajanov ter uredila izjemno pomemben odsek ceste, ki povezuje dva suhokranjska bisera v ivanški občini, Zagradec in Ambrus. Kot je povedal, je Občina Ivančna Gorica sodelovala pri projektu z izgradnjo pločnika ter ureditvijo avtobusnih postajališč pred naseljem Ambrus, ki sta odslej osvetljeni s cestno razsvetljavo. S tem se je, po besedah župana, izboljšala prome-

tna varnost uporabnikov te ceste. Prisotnim je predstavil tudi nekaj prihodnjih občinskih projektov, ki jih bodo deležni krajanje krajevnih skupnosti v Ambrusu in Zagradcu. Dobra novica je tudi, da bo »država« v naslednjem letu prenovila nevaren odsek regionalne ceste od Zagradca proti Bregu pri Zagradcu.

Prenova odseka ceste med Zagradcem in Ambrusom je po besedah direktorja Direkcije RS za infrastrukturo Bojana Tičarja stala približno 1,8 milijona evrov. Povedal je, da skupaj z občino pripravljajo projekt prenove ceste skozi center Ambrusa, v dolžini 1,5 kilometra, ki bo vključeval tudi 900 metrov pločnika ter prenovno druge pripadajoče infrastrukture. Vsem skupaj je zaželel varno uporabo in čim več uspeha pri nadaljnjem razvoju kraja. »Sodobna cesta pomeni boljše povezave, dodaten razvoj kraja in

več možnosti za gradnjo v njem,« je zaključil.

V imenu gostiteljev je zbrane nagovoril Robert Hočevar, predsednik Sveta Krajevnih skupnosti Ambrus, ki se je tudi v imenu predsednice Sveta KS Zagradec Petre Perko zahvalil za uspešno realiziran projekt prenove ceste, na katerega so krajanje dolgo čakali. »Ne le, da je lepa, urejena, moderna, temveč je tudi varna. In prav za to smo se krajanje najbolj prizadevali,« je povedal Hočevar ter se še enkrat zahvalil predstavnikom občine, direktorja in izvajalskemu podjetju Trgograd, da so projekt uspešno izpeljali.

Nov prenovljen odsek ceste je blagoslovil domači župnik Uroš Švarc, kulturni program pa obogatili člani Moškega pevskega zbora Ambrus, pod vodstvom zborovodje Cirila Hočevarja.

Gašper Stopar

Hiša kranjske čebele v Višnji Gori z nami že dve leti

V petek, 3. novembra, je Hiša kranjske čebele – Apilab v Višnji Gori praznovala svoj drugi rojstni dan in v ta namen pripravila praznično dogajanje čez cel dan. Poleg vodenj po razstavi in različnih delavnicah je Hiša kranjske čebele v čast svojega drugega leta delovanja pripravila posebno razstavo, ki je bila posvečena spominom na 12. mednarodno tekmovanje mladih čebelarjev (IMYB 2023).

Prisotne je na krajši slovesnosti, ki so jo obogatili člani Kvarteta fantov Glasbene šole Grosuplje, v uvodu nagovorila direktorica Zavoda za kulturo in turizem Prijetno domače Ivančna Gorica Maja Lampret. Predstavila je vrsto novih programov in vsebin v zadnjem letu delovanja hiše ter dodala, da se bodo skupaj z zaposlenimi še naprej trudili, da bo Hiša kranjske čebele dom ne samo čebeljim, ampak tudi človeškim in čebelarskim družinam. Za drugo leto delovanja so vodstvu Hiše kranjske čebele čestitali še župan Dušan Strnad, predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč in koordinatorica mednarodnega čebelarkega tekmovanja Dragica Šteh. Slednji so delili tudi svoje vtise o mednarodnem tekmovanju mladih čebelarjev, ki je potekalo med 3. in 7. julijem v Ivančni Gorici ter se ob tem zahvalili vsem sodelujočim pri tem izjemnem projektu, ki je potekal v naši občini.

Ob zaključku je sledil še ogled priložnostne razstave fotografij, videoposnetkov in tekmovalnih majic mednarodnega tekmovanja IMYB 2023. Na ogled so bile tudi knjige s čebeljo tematiko, ki so jih prinesli udeleženci tekmovanja iz celega sveta, prav tako pa so bile razstavljene tudi panjske končnice, ki so jih ustvarjali tekmovalci v času gostovanja v Ivančni Gorici. Ta dan pa je vrata odprl tudi Mali muzej v starem mestnem jedru Višnje Gore. Zakonca Rajko Gliha in Zala Petelin sta pred leti začela z obnovo hiše in pri tem naletela na zanimiva odkritja. Gre za številne bogate stenske poslikave iz 18. stoletja. Obiskovalcem sta pokazala še zbirko ohranjenih predmetov in ročnih del, ki jih Petelinova kot vzorce domiselno prenaša za svoje izdelke, kot so zavese in vezenine.

Praznovanje se je zaključilo s kavarniškim večerom s stand-up komikom Klemnom Bučanom in glasbenim večerom s duetom Marcel & Matic.

Gašper Stopar

Priprava proračunov 2024 in 2025

Občinski svet je na nedavni novembrski seji obravnaval osnutka proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2024 in 2025. Predvideva se, da bosta oba proračuna sprejeta še pred koncem leta, po prvi obravnavi na Občinskem svetu sta bila oba osnutka tudi v t. i. javni obravnavi.

Občina Ivančna Gorica v letu 2024 planira 20,6 mio EUR prihodkov in 26,1 mio EUR odhodkov, v letu 2025 pa 22,6 mio prihodkov in 28,5 mio odhodkov. Če bo potrebno, Občina predvideva tudi zadolževanje, vendar izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da vsako leto nekaj prejetih sredstev Občina prihrani in jih prenese v naslednje proračunsko leto.

Med večje investicije, ki so načrtovane v prihodnjih dveh letih, sodi začetek gradnje kulturno-upravnega centra v Ivančni Gorici, gradnja prizidkov šole v Šentvidu pri Stični, Ivančni Gorici in Višnji Gori, gradnja nove tržnice v Ivančni Gorici, otroško Igrišče na Krki v Sobračah, Zagradcu in na Krki. Načrtuje se tudi gradnja pločnika v Ambrusu in začetek gradnje kanalizacije Zagradec in Ambrus ter druge infrastrukturne investicije po posameznih krajevnih skupnostih, med katerimi bo eden zahtevnejših zalogajev tudi obvoznica Šentvid. Občina bo izvajala tudi vse zakonske obveznosti na področju vzgoje in izobraževanja, sociale, zdravstva, kulture, zaščite in reševanja, društev in zvez.

Končna obravnava obeh proračunov bo potekala na 11. seji Občinskega sveta, 13. decembra.

Občinski svet se je na novembrski seji seznanil tudi z izbrano idejno zasnovo za razgledni stolp na Bovljeku nad Zagradcem. Vsi idejni predlogi, ki so prišli na javnem natečaju, bodo od 6. do 20. decembra na voljo za ogled na razstavi v prostorih šole v Zagradcu.

Matej Šteh

VEČJI ODHODKI

PP	Naziv proračunske postavke	Plan 2024	Plan 2025
19001	Vrtec Ivančna Gorica	3.227.440,00	3.326.900,00
18066	Izgradnja kulturno upravnega centra	2.574.000,00	4.565.000,00
13030	Investicije v občinske ceste	1.795.000,00	1.743.000,00
19037	Investicije v šolstvo	1.788.902,00	1.750.000,00
06005	Plače, prisp. in drugi dodatki zaposlenih v obč.upravi	1.356.200,00	1.352.400,00
13005	Gradnja in investicijsko vzdrž. občinskih cest	1.005.000,00	1.005.000,00
13001	Vzdrževanje lokalnih cest	848.123,85	850.000,00
19022	Regres. prevozov učencev iz kraja bivanja v OŠ in nazaj	735.000,00	750.000,00
16036	Investicije v tržnice	680.000,00	0,00
19000	Vrtci izven občine Iv.Gorica in zasebni vrtci (sofinanciranje cene)	660.000,00	660.000,00
15007	Gradnja in vzdrž. kanaliz. sistemov in čistilnih naprav	650.500,00	761.500,00
18055	Javni zavod za kulturo in turizem Prijetno domače	646.700,00	646.700,00
19038	Osnovna šola Stična	530.000,00	542.700,00
13033	Investicije v infrastrukturo za pešpoti	472.000,00	134.000,00
16038	Objekti za rekreacijo	442.000,00	120.000,00
18009	Knjižnica Ivančna Gorica-sredstva za plače, prispevke in povračila str.	399.020,00	409.660,00
20021	Sofinanciranje bivanja v socialnih zavodih	380.000,00	380.000,00
13004	Zimsko vzdrževanje javnih poti	306.280,00	306.280,00
19039	Osnovna šola Ferda Vesela Šentvid pri Stični	283.500,00	289.605,00

Asfalterska dela na novozgrajenem krožišču v Gabrovčcu

V Gabrovčcu je pred kratkim potekalo polaganje fine asfaltne podlage na območju novozgrajenega krožišča in dela ceste proti središču vasi. Izvajalec asfalterskih del je podjetje Trgograd iz Litije. Prav tako podjetje Komunalne gradnje Grosuplje nadaljuje z deli skozi naselje Gabrovčec, kjer so bile vgrajene nove cevi za vodovod in kanalizacijo ter napeljava za javno razsvetljavo. V načrtu je, da bo do konca leta cesta tudi v celoti asfaltirana. Ker vsa dela potekajo »pod prometom« je potrebna tudi obilica razumevanja in strpnosti udeležencev v prometu.

Gašper Stopar

Gradimo občino Ivančna Gorica!

Svetniška skupina SDS v Občinskem svetu Občine Ivančna Gorica v sestavi Janez Mežan, Magdalena Butkovič, Silvo praznik, Martina Hrovat, Irena Brodnjak, Helena Žnidaršič, Jože Kozinc, Mateja Žaren, Jure Omahen, Tone Mestnik in Tomaž Smole se je udeležila 10. redne seje Občinskega sveta.

Kljub temu, da je bila tokratna seja namenjena proračunu, smo si po predstavitvi aktualnih informacij s strani župana Dušana Strnada najprej ogledali nagrajene natečajne rešitve za izvedbo razglednega stolpa na Bovljeku.

V nadaljevanju nam je vodja finančno-računovodskega oddelka Tatjana Božič predstavila predlog proračunov za leti 2024 in 2025. Posebej izstopa največja investicija v naši občini do sedaj. Pristopili bomo k izgradnji Kulturno upravnega centra (KUC), ki bo predvidoma stala okoli 15 MIO EUR. Pridobili bomo novo knjižnico, nov kulturni dom in nove prostore za občinsko upravo. S preselitvijo pa bomo pridobili tudi prostore za glasbeno šolo, ki se bo podobno kot knjižnica osamosvojila, s čimer nadaljujemo gradnjo občine tudi v institucionalnem smislu. Kljub veliki investiciji, ki se je zaradi podražitev v nekaj letih skoraj podvojila, pa sta proračuna razvojno naravnana in vsebujeta veliko potrebnih rešitev in projektov. Med njimi je tudi pokrita tržnica, ki zdaj stoji na prostoru, kjer bomo gradili. KUC bo postal tudi središče zborovskega petja v Sloveniji in širše ter tako postal nadgradnja Tabora pevskih zborov. Kulturna dvorana bo omogočala tudi razvoj kulture v vodilnem naselju Ivančna Gorica in gostovanja kulturnih ustvarjalcev

iz vse države in tujine. Knjižnica bo pridobila s skupnimi prostori v atriju, ki povezuje vse tri objekte, možnost za izvedbo različnih prireditev iz svojega bogatega programa, ki so jo sedaj tako pogrešali. Pa tudi potem, ko smo obnovili večino kulturnih domov po drugih krajevnih središčih, je na vrsti dotrajan kulturni dom v Ivančni Gorici. Na seji smo tudi sprejeli Načrte ravnjanja z nepremičnim in premičnim premoženjem in se seznanili s poročilom in načrti Sveta za starosti prijazno občino, ki jih je predstavila nekdanja svetnica in častna občanka Milena Vrenčur.

Z veseljem in ponosom smo se udeležili tudi otvoritve nove pridobitve Športni park Ivančna Gorica. Prišlo je ogromno ljudi, ki so bili na vide-nim navdušeni tako kot mi. Sama prireditev je bila lepa in spektakularna, na roko pa nam je šlo tokrat tudi vreme. Objekt je enkrat in omogoča izvedbo regijskih atletskih tekmovanj in je že spodbudil ustanovitev atletskega kluba. Na svoj račun pa bodo prišli tudi drugi

športniki (košarkarji, nogometaši in rokometiši). Spomladi pa bo otvoritev teniških igrišč in igrišč za odbojko na mivki, kar bo še dodatno popestrilo dogajanje.

In medtem, ko se občina lepo razvija se je država žal znašla v politični krizi. Vladajoča koalicija pospešeno izgublja zaupanje. Sprejemajo se nedorečeni in neizvedljivi zakoni, ki se potem umikajo in popravljajo. Od izrečenih obljub je bore malo ostalo, rešitev problemov ni. Pojavljajo se novi davki, inflacija pa narašča. A zaključimo pozitivno:

DRAGE OBČANKE IN OBČANI, NAJ VAM PRIHAJAJOČI PRAZNIČNI MESEC PRINESE VELIKO DOBREGA!

Tomaž Smole,
predsednik OO SDS

Praznična voščila v Klasju

V prihodnji, praznični, izdaji Klasja bo na voljo prostor za objavo prazničnih voščil. Cena objave dimenzije 106x70 mm je 25,00 EUR z vključenim DDV-jem.

Voščila večjih dimenzij se zaračunajo v skladu z veljavnim cenikom, objavljenim na spletni strani www.ivancna-gorica.si.

Za humanitarne organizacije, društva s statusom delovanja v javnem interesu, javne zavode in krajevne skupnosti je objava brezplačna.

Že oblikovana voščila sprejemamo v elektronski obliki na e-naslovu urednistvo@klasje.net, do 15. decembra 2023.

Uredništvo

V Hiši kranjske čebele je vedno živahno kot v panju in december bo medeno sladek!

Vas zanima, kaj se je dogajalo v preteklem mesecu na začetku srednjeveškega mesta Višnje gore, kjer stoji edinstvena Hiša kranjske čebele?

3. novembra je bil prav poseben dan, rojstni dan Hiše kranjske čebele, ki smo ga praznovali z bogatim spremljevalnim programom čez cel dan. Goste smo popeljali tudi na ogled Malega muzeja, ki je na ta dan prvič odprl vrata zgodovinske hiše za vse nas. Z sodelovanjem tega zasebnega muzeja smo skupaj razvili nov integralni turistični produkt v vsebini srednjeveškega vodenja po starem delu Višnje Gore.

V posebej za ta večer prirejeni predavalnici smo sprejeli polno obiskovalcev na stand-up komediji Klemena Bučana in ga skupaj za-

ključili s kavarniškim večerom.

Čeprav malo zgodaj, a na tradicionalni slovenski zajtrk v OŠ Višnja Gora je odletela tudi naša kranjska čebela z imenom Višnja, ki je razveselila najmlajše učence. Z prijaznim sprejemom vodstva OŠ Višnja Gora, čebelarstima predstavnicama in učenci, ki celo leto zasedajo šolske klopi, smo z Višnjo ustvarili posebno slovensko jutranjo doživetje.

Hiša kranjske čebele pa je pridobila številne novosti v Info centru kot tudi v kavarni, ki so jih številni gostje že odlično sprejeli. Zanimaja jih nov turistični

katalog destinacije 365dni v letu Zavoda Prijetno domače in bogata ponudba spominkov, medenega programa in slastnih medenih piškotov.

V decembru pa lahko svoje najbližje obdarite z izvirnimi darilni paketki, ki jih lahko vsak dan kupite v Info centru.

V kavarni pa lahko sedaj svoje brbončice razvajate z vročimi čokoladami in kavami vse v spremstvu medenih dodatkov.

Največja sladka pridobitev pa je TiraBEEsu, medeni tiramisu, ki je pravi hit med ostalimi novimi sladicami. Bi ga poskusili tudi vi? Naj vam namignemo, v pri-

hajajočih decembrskih dneh mu bodo družbo de-

lali tudi sočni medeni cake pops in višnjeve štrudelj z dodatki.

Za konec pa vas vabimo na kar tri decembrske ustvarjalne delavnice Pravljičice na peči, prodajno razstavo Zimska pravljica Višnje Gore mlade lokalne umetnice Neže Erjavc in Mini bazar. V prazničnem ambientu Hiše kranjske čebele bomo ustvarjali pravljичne spomine. Bodite del čarobne pravljice v Višnji Gori tudi vi!

Praznični dogodki v Hiši kranjske čebele

- 30.11. ob 17:00**
USTVARJALNA DELAVNICA ZA OTROKE - ČEBELJI PANJU NA BOŽIČNEM DREVEŠU, OKRASITEV JELKE
in
PRAVLJICE NA KRUŠNI PEČI V MALEM MUZEJU
- 01.12. ob 18:00**
OTVORITEV RAZSTAVE »ZIMSKA PRAVLJICA V VIŠNJI GORI«
- 07.12. ob 17:00**
USTVARJALNA DELAVNICA ZA OTROKE BOŽIČKOVE KAPE, OKRASITEV JELKE
in
PRAVLJICE NA KRUŠNI PEČI V MALEM MUZEJU
- 14.12. OB 17:00**
HKČ: USTVARJALNA DELAVNICA ZA OTROKE BOŽIČKOVE KAPE, OKRASITEV JELKE
in
PRAVLJICE NA KRUŠNI PEČI V MALEM MUZEJU
- 19.12. OB 17:00**
HKČ: MINI BAZAR

V čarobnem ambientu Hiše kranjske čebele bomo ustvarjali pravljичne spomine.

ZKT Prijetno domače
Občina Ivančna Gorica

HIŠA
KRAJSKE
ČEBELE

Kontakt:
Hiša kranjske čebele
Mestni trg 2
1294 Višnja Gora
T: +386 1 44 40 410
E: info@hkc.si

Z zgodbami vzradostimo prav vse obiskovalce

Jurčičeva domačija v toplem dahu pozne jeseni.

November. Čas, ko se narava počasi umirja in nam jesensko listje pripravlja mehko preprogo za sprehod po gozdnih tleh, je na Jurčičevi domačiji potekal živahno, tako kot nas poživljajo tople jesenske barve Tokčevega boršta. Obiskali so nas osnovnošolci iz vseh regij Slovenije: Črna na Koroškem, Ljubljana, Dolenjske Toplice, Murska Sobota, Šentrupert Šmarjeta, Trbovlje, Rodica, ki želijo doživeti tudi živo izkušnjo Jurčičeve literarne zapuščine. Zato smo se z učenci potopili v čas ljudskega pripovedništva 19. stoletja; natančneje lokalnih muljavske bajk in pripovedk, trajno zapisanih z Jurčičevo roko. Z veliko pozornosti smo jim približali takratno otroštvo: trdo vzgojo, krut položaj mnogih deklic in dečkov, ki si šolanja in prostega časa kot ga poznamo danes, takrat niso mogli privoščiti. Takšni pristopi so v predstavljanju kulturne dediščine pri mlajši publiki zelo pomembni. V interpretaciji dediščine je izrednega pomena mlade vzgajati v duhu, da so naši predniki trdo delali v upanju, da prihodnjim rodovom zagotovijo boljše življenje, ki ga uživamo danes. V predstavitvi tipične gradnje 19. stoletja spoznavamo uporabo organskih materialov. Učencem predstavimo pomen okolju prijazne eko-bio gradnje, ki ima pravzaprav izvor v ohranjanju kulturne dediščine stavbarstva in bivalne kulture preteklosti.

Ker se v naših vodstvih osredotočamo na pomen slovenskega jezika v tesni povezavi z Jurčičevim literarnim opusom, smo bili tudi zaradi minulega dneva reformacije še bolj pozorni do klasičnega besedišča stare slovenščine, do vloge slovenskih časopisov narodnobudiljskih gibanj 19. stoletja - torej jeziku kot ključnemu elementu naroda. Tudi starejši obiskovalci so nas obiskali - društva upokojencev, turistično društvo in iz Velenja močna ekipa zaposlenih na raziskavah in razvoju Skupne razvojne enote Gorenje gospodinjstvi aparati d.o.o., družbe Hisense Europe. Poleg omenjenih so nam tudi posamezne družine prijetno popestrile jesenski

čas posebej ob s soncem obsijanih koncih tedna. Tako kot so dragoceni odzivi učiteljev osnovnih šol, nam veliko pomenijo tudi lepi komentarji predstavnikov društev in drugih obiskovalcev, saj je to dokaz, da delo opravljamo s srcem in predanostjo. Veliko med njimi Josipa Jurčiča doživi v čisto novi podobi. Naš Čebelnjak zgodb je prijazen naravi.

Poleg nadobudnih obiskovalcev, željnih znanja in zgodb, so Jurčičovo domačijo udomačili, a začasno zapustili tudi netopirji. Kolonija netopirjev si je zatočišče poiskala na podstrešju rojstne hiše. Ker je eden izmed naših kratkoročnih ciljev čiščenje podstrešja in vseh prostorov rojstne hiše, upoštevajoč konservatorsko-restavratorske posege, nam je kolonija netopirjev zaradi nepoznavanja njihovega življenja sprva predstavljala težavo. Po nasvetu konservatorke na ZVKDS OE Ljubljana, smo se obrnili na Zavod za varstvo narave, ki poleg drugih živalskih vrst skrbi še za netopirje. Njihova zatočišča so pogosto stavbe kulturne dediščine. Ekipa nevladne organizacije Center za kartografijo favne in flore, ki sta jo sestavljala biologa oziroma poznavalca netopirjev, sta bila k nam napotena in nas obiskala v sredini meseca novembra. V uvodnem delu sestanka

smo poslušali podrobno predstavitve o življenju netopirjev ter njihovem vplivu na prostore kulturne dediščine. Kaj kmalu smo ugotovili, da netopirji škode ne povzročajo in da gre za zaščiteno živalsko vrsto, s katero lahko prostori stavbne dediščine bivajo v sožitju. Od začetka novembra do sredine aprila netopirji prezimijo v jamah, po tem časovnem obdobju pa se ista kolonija vrne v njej znane, domače prostore. Kar se tiče čiščenja in hkrati sobivanja z netopirji, težav torej ne bo. V poročilu so nam podali tudi natančne usmeritve upravljanja in varovanja stavbne dediščine v primeru prisotnosti netopirjev.

Zdi se nam pomembno, da v časih vse prehitrega tehnološkega napredka ohranjamo sožitje med naravno in kulturno dediščino. Netopirji so ena izmed ogroženih živalskih vrst, ki ima velik pomen za ohranjanje biodiverzitete. Ohranjanje ketišča netopirjev malih podkvnjakov na Jurčičevi domačiji je še toliko bolj pomembno, saj najbližjega znanega ketišča v cerkvi na Krki ni več. Še ta zanimivost; kot poznavalec in zbiratelj ljudskega gradiva je Jurčič v črtici Jesenska noč med slovenskimi polharji (1864, Slovenski glasnik) opisal tudi netopirje: »Že se je jela tema delati; netopirji so bili izlezli iz dupel in so nizko letaje iskali živeža.«

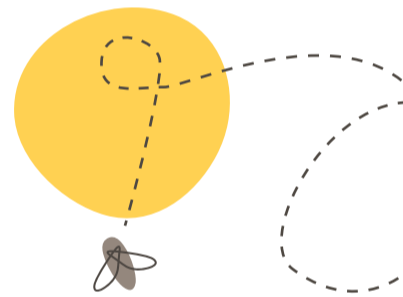
ZKT Prijetno domače na terenu. Bili smo aktivno prisotni tudi v kulturnem dogajanju občine Ivančna Gorica, pa tudi pri sosedih. Zadnji dan, na praznik reformacije, 31. oktobra, smo se z delavnico predstavili na Trubarjevi domačiji, s katero skupaj oblikujemo prepoznavnost literarno-pripovedne regije, ki je tudi vse bolj družinska destinacija z izjemno, neokrnjeno naravo. Potem smo bili 24. novembra povabljeni na lepo praznovanje 40 let delovanja TD Muljava, naslednji dan pa smo bili na kulturnem bazarju, ki ga je prvič organizirala ZKD Ivančna Gorica. Novi stiki, zanimive

razprave, ki nas vse skupaj usmerjajo k oblikovanju zanimivih programov, privlačnih za občino, ki ima zelo dobro generacijsko strukturo prebivalcev (velik delež mladih) in izjemno kulturno dediščino (snovno in nesnovno), ki jo z jasno vizijo skrbno varuje za naslednje generacije.

Kako smo preživeli TA VESELI DAN KULTURE.

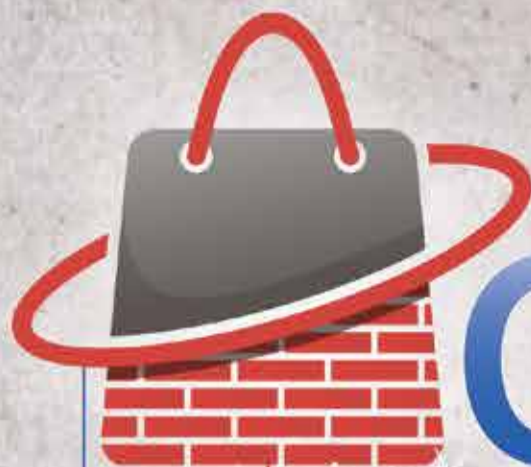
Praznovali smo ga v nedeljo, 3. decembra, kot dan odprtih vrat. Od 10.30 do 11.30 smo odprli vsebine poglobljenega branja za najmlajše in družine, na temelju - Jurčičevi pravljici Deklica in pasjeglavci. Sledili sta dve vodenji ob 12. in 15 uri. Ob 17. uri pa smo se poklonili spominu na izjemnega domačina, tudi častnega občana Občine Ivančna Gorica, dr. Mihaela Glavana. Dogodek je podprla tudi naša prva podpornica - Občina Ivančna Gorica. Skupaj s knjižnico Enota Ivančna Gorica smo oblikovali program. Dr. Mihael Glavan, slovenist in germanist po izobrazbi, je našel svojo izpolnitev v vodenju Rokopisne zbirke NUK. Tudi po upokojitvi, kot navdušen domoznanski raziskovalec kulturnega in literarnega življenja na Dolenjskem, je še vedno ostal zavezan svojem poklicnem poslanstvu - publiciranju pisne slovenske kulturne dediščine. Ob Jurčičevem letu je v sodelovanju z akademskim slikarjem in ilustratorjem Damijanom Stepančičem, soustvaril odlično knjigo NAŠ JURČIČ 1844-1881, ki jo zagotovo poznate. Knjiga kaže na njegov neustavljiv ritem dela in

širino duhovnega obzorja. Dogodek spomina smo zaključili z odprtjem razstave ilustracij omenjene knjige, ki bodo nekaj mesecev domovala v naši galeriji na Jurčičevi domačiji. Dogodek je bil tudi naveza na prihajajoče leto, ki prinaša častitljive obletnice in podčrtuje izvirnost doživetja - kulturnega turizma - kot ga ima le Ivančna Gorica. Kot Jurčičevi »potomci« bi morali vedeti vsaj za prvi dve. Več o dogodku ter tretji in četrti pomembni letnici pa v naslednji številki 😊

Praznični december vabi. Zato se odpravite na skupen družinski, vder korak, ki bo razgibal domišljijo, tako bo nastala samo vaša družinska zgodba in lep spomin. Doživite Čebelnjak zgodb tudi v »Veselem decembru«. Toplo vabimo.

GRADBENI CENTER GRAMAX

P.E. Ivančna Gorica

Zimska akcija!

PRALNI STROJ GORENJE WNEI94AS

Inverter motor, parni programi, program, ExtraHygiene, krajšanje programov, 10 let jamstva na inverter, 9 kg garancija 2 + 3 leta

439,90€

TELEVIZOR SAMSUNG UE65AU7092UXXH diagonala 165cm ! (65")

ULTRA HD 4K
SMART TV

569,99€

UNIFIT SF35 160mm

KNAUF

12,99€

*cena za m²

MAVČNA PLOŠČA KNAUF A13 2000 x 1250 x 12,5 mm

KNAUF

9,09€

*cena za kos

LEPILO ZA KERAMIKO KEMABOND FLEX 131 25kg

KEMA

8,99€

KOPALNIŠKI KOMPLET GRAMAX BIG 100 cm

OMARICA Z UMIVALNIKOM 100cm
+ OGLEDALO + LED OSVETLITEV

490,00€

*cena za komplet

Praznovanje 40 let Turističnega društva Muljava

Zadnji petek v novembru je bil na Muljavi rezerviran za obujanje spominov, prijateljske stiske rok in čestitke.

Praznovanje 40 let Turističnega društva Muljava smo obeležili s programom, ki so ga popestrili Moški pevski zbor Kulturnega društva Josipa Jurčiča Muljava, učenci podružnične šole Muljava in člani Kulturnega društva Josipa Jurčiča Muljava ter z govori vseh treh predsednikov in povabljenimi gosti.

Polna dvorana gasilskega doma na Muljavi je lahko med spretnim povezovanjem Sare Sever prisluhnila govoru prvega predsednika Staneta Kovačiča (deloval od leta 1983 do 1993), ki nas je popeljal na začetek štiridesetletne poti in govoru drugega predsednika Uroša Lampreta (deloval od leta 1993 do 2013), ki ga je zaradi upravičene odsotnosti prebral aktualni podpredsednik Gorazd Hribar Rajterič.

V svojem govoru je aktualni predsednik Gašper Erjavec (od 2013 dalje) posebno izpostavil pobude in ideje ostalih članov turističnega društva, ki so prerasle v tradicionalne ali enkratne dogodke v zadnjem desetletju: poklon Josipu Jurčiču na pokopališču na ljubljanskem Navju, obeležitev prvega svetovnega dneva čebel s prireditvijo in zasaditvijo lipe na Jurčičevi domačiji, tradicionalni turnir in turnir za učence PŠ Muljava v družabni igri 18. špana, izdelava kolekcije turističnih spominkov in kolekcije majic, administriranje internetne strani, izdaja različnih publikacij ... Velik poudarek je društvo namenilo tudi izobraževanju (potopisna in izobraževalna predavanja, izobraževanje treh certificiranih turističnih vodnikov na območju Občine Ivančna Gorica) in ohranjanju kulturne dediščine (izdelava gradiva oz. informacijskih tabel na sakralnih objektih ...). Erjavec je v govoru poudaril, da se delovanje društva tesno prepleta s sodelovanjem z Zavodom Prijetno domače (partnerski projekt Jurčičev IZZIV), Občinsko turistično zvezo Ivančna Gorica, s krovno orga-

Društvo se je ob jubileju zahvalilo lokalnim društvom in organizacijam s katerimi sodeluje.

nizacijo Turistično zvezo Slovenije, Občino Ivančna Gorica in ostalimi turističnimi društvi. V govoru je predstavil tudi vizijo delovanja društva v prihodnje: » Ob dosedanjih končanih projektih menim, da nas zdaj čaka najzahtevnejši projekt – prenos našega znanja, entuziazma, kompetenc, vezi, ki smo jih spletli z Muljavci in prijatelji Muljave na mlajše generacije. Te generacije že aktivno vključujemo v delovna telesa v delovanju društva. Verjamem, da sem idejo naših prekaljenih članov, s katerimi imam čast sodelovati v društvu, prenesel na mlajše člane, ki z velikim zanosom širijo idejo o povezovanju kraja ter ohranjajo kulturno in etnološko izročilo naših prednikov.«

Ob tej priložnosti je Turistično društvo Muljava za uspešno delovanje prejelo kar tri priznanja:

- spominski kovanec Občine Ivančna Gorica, ki ga je podelil župan Dušan Strnad in
- priznanje s srebrnim znakom Turistične zveze Slovenije, ki ga je podelil članu upravnega odbora Turistične zveze Slovenije in podpredsednik Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine Vladimir Kostevc
- priznanje Občinske turistične zve-

ze Ivančna Gorica, ki ga je podelil njen predsednik Stanislav Kralj. Uradni del programa smo zaokrožili s podelitvijo priznanj lokalnim društvom, organizacijam, turističnim in kulinaričnim ponudnikom, s katerimi je društvo vsa ta leta z gledno sodelovalo.

Druženje se je nadaljevalo ob prijatnem klepetu in polnih mizah dobrot ter prelistavanju časopisa »Po sledih spominov«, ki smo ga izdali ob tej priložnosti. Časopis je razdeljen na tri obdobja, tako, kot so delovali posamezni predsedniki Turističnega društva Muljava. Na začetku si lahko preberete spomine in delo predsednika določenega obdobja, ki vas že popelje do skrbno izbranih izrezkov iz časopisov, vabil, člankov, fotografij in kasneje objav na družbenih omrežjih, ki so kronološko razvrščeni. Priložnostni časopis bomo v sodelovanju s PGD Muljava v prednovoletnem času delili po gospodinjstvih in KS Muljava.

Kot je svoj govor na prireditvi zaključil predsednik TD Muljava Gašper Erjavec, se velja še enkrat zahvaliti tudi tukaj: »Zahvaljujem se vsem, ki ste naše delovanje podpirali in prepoznali kot doprinos k pestrosti

družabnega življenja na Muljavi. Za konec bi se iskreno zahvalil vsem članicam in članom Turističnega društva Muljava, brez

katerih zgoraj naštetih zgodb našega delovanja ne bi bilo možno realizirati.«

Za TD Muljava, Maruša Pušnik

Utrinke 40-letnega delovanja je TD Muljava strnilo v posebni izdaji časopisa Po sledih spominov.

Najlepše urejeno krajevno središče je Zagradec, sledita Ivančna Gorica in Krka

Ob bok prireditvi ob 40-letnici delovanja Turističnega društva Muljava je Občinska turistična zveza (OTZ) Ivančna Gorica razglasila letošnja najlepše urejena krajevna središča dvanajstih krajevnih skupnosti v občini Ivančna Gorica.

Ocenjevalna komisija, ki jo vodil častni predsednik OTZ Ivančna Gorica Pavel Groznik, si dvakrat letno ogleda središča krajevnih skupnosti in ocenjuje urejenost turistično-informacijskih točk z okolico. Prav postavitev t. i. info točk pred leti, je spodbudilo zvezo, da je začela ocenjevati njihovo urejenost, s časa pa je ocenjevanje prešlo tudi na celotno krajevno središče.

Kot sta povedala Stanislav Kralj, predsednik OTZ Ivančna Gorica, in predsednik ocenjevalne komisije Groznik, se urejenost središč krajevnih skupnosti izboljšuje iz leta v leto. Mnenju se je pridružil tudi župan Dušan Strnad, ki je imel čast podeliti priznanja »naj info točka« v letu 2023.

jevnega središča za leto 2023 je prejel Zagradec. V imenu krajanek in krajanov Zagradca je priznanje prevzela predsednica Sveta KS Zagradec Petra Perko. Srebrno priznanje

je prejela Ivančna Gorica, bronasto pa Krka. Slednji priznanji sta prevzela člana tamkajšnjih turističnih društev.

Gašper Stopar

Projekt Veriga EKO zelišč od Dolenjske do Krasa - vabilo na delavnice

Lokalne akcijske skupine, LAS Dolenjska in Bela krajina, LAS STIK, LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe, LAS Brkinov in Krasa ter LAS Čačak – Gornji Milanovac, so združile moči in uspešno kandidirale za sofinanciranje projekta Veriga EKO zelišč od Dolenjske do Krasa. Cilj projekta je razvoj celotne zeliščarske verige vključno s pridelavo in predelavo ekoloških zelišč, ter spodbujanje uporabe zelišč in začimb v kulinariki ter lokalnih produktov v javnih zavodih.

Projekt zavzema pomembno vlogo pri promociji zeliščarstva kot osnovne in dopolnilne kmetijske dejavnosti, kar prispeva k ohranjanju čistega okolja, biotske raznovrstnosti in ustvarjanju novih delovnih mest na podeželju. Prva faza projekta je prinesla izboljšave in naložbe partnerjev, ki so vključevale nakup zelišč in opreme za zasaditev ter razvoj novih produktov.

V drugi fazi projekta, ki jo izvajamo skupaj s partnerji, bomo izvedli številne delavnice, ki bodo prispevale k ozaveščanju o uporabi zelišč. Hkrati se razvijajo novi produkti in širimo mrežo pridelovalcev ter predelovalcev na območju LAS.

Vabimo vas, da se nam pridružite v torek, 9. januarja 2024, v Krajevni knjižnici Ivančna Gorica na delavnici z naslovom Zelišča v službi zdravja (uporaba zelišč v kulinariki) in torek, 16. januarja 2024, na delavnici Koristi uporabe zelišč v mazilih in negovalnih izdelkih. Delavnici bo vodila Andreja Stankovič, biologinja, čebelarka, lončarka in mentorica z bogato tradicijo tudi na področju zelišč. Na praktičen način nas bo popeljala skozi svet okusov in arom zelišč, razkrila skrivnosti uporabe v kuhinji ter bo predstavila različne možnosti izdelave naravnih mazil.

Vse aktivnosti v okviru projekta so brezplačne, zato vas vabimo, da se nam pridružite.

Stanka Zorec, LAS STIK

Štirinajsti izbor najbolj všečnega vina

»Može so kot vino. Nekateri se skisajo, večino pa starost izboljša.« Tako je ob neki priložnosti dejal papež Janez XXIII. Verjetno se s to mislijo strinja veliko ljudi, vsi pa najbrž tudi ne. Vsekakor pa je s to mislijo ta znani mož po vsej verjetnosti hotel povedati, da je vino v življenju ljudi še kako pomembno, le prav ga je potrebno razumeti. Prav v takšnem širšem smislu razumevanja vina, pridelave in negovanja le tega, promocije in širjenje vinske kulture, smo se skupaj z gosti člani TD Polževo letos zbrali na že štirinajstem martinovanju z ocenjevanjem najbolj všečnega vina v gostišču Obrščak na Muljavi.

Po začetnem pozdravu predsednika društva Miloša Šušteršiča je uvod tokratne prireditve pripadel Lojzki Avajanos, ki je prav posebna gospa. Lojzka Avajanos, upokojena igralka, ki že desetletja tudi prevaja pravi, da je v Sloveniji Grkinja, v Grčiji pa Slovenka. V grščino je prevedla že večje število slovenskih del, med drugim tudi Zdravljico, katere del nam je prebrala tudi v grškem jeziku. Gospa Avajanos je za to priložnost zbrala in nam predstavila veliko število tematskih aforizmov in rekov o vinu, ki smo jim udeleženci z velikim navdušenjem prisluhnili. Poleg uvodnega naj ponudim še enega, ki ga je izrekel Napoleon Bonaparte: »Ob zmagi si zaslužiš penino, ob porazu jo potrebuješ.«

V nadaljevanju so svoje misli in poglede na vinogradništvo in vino zbranim predstavili tudi vinarji iz naše občine. Vedno jih je prijetno slišati. Domača beseda, povedana po naše, po domače, za naše domače vino, je balzam za dušo.

Za tokratni izbor najbolj všečnega vina smo prejeli kar 25 vzorcev vin od 16 vinarjev. Od tega je bilo osem belih, osem rdečih in devet temnih vin iz Dolenjske, Goriških Brd, Krasa in Bele krajine. Ta vina oz. še mošče je najprej krstil domači župnik Dejan Pavlin iz Krke in tako je nastalo mlado vino. Po predstavitvi pravil in načina ocenjevanja, sta natakari, naši članici, začeli s točenjem vin iz steklenic, na katerih so bile le velike številke brez vseh drugih oznak. Vsi preizkuševalci oziroma ocenjevalci

smo prejeli pisala in lističe s tabelami, kamor smo vpisovali ocene za posamezno vino. Ker je bilo število

vin predvidenih za ocenjevanje res veliko, smo si po dveh tretjinah vzeli malo daljši odmor, ki je bil za

Kot smo lahko brali v zadnji številki Klasja je 6. oktobra v Višnji Gori potekala prireditev v sklopu ocenjevanja krajev Moja dežela – lepa in gostoljubna. Na njej sta turistični društvi iz Višnje Gore in Polževega podelili priznanja in pohvale v sklopu ocenjevanja. Ker je tiskarski škrat ponagajal in ni bila objavljena fotografija prejemnikov iz območja TD Polževo, fotografijo objavljamo v tokratni številki. Naj ponovimo še prejemnike priznanj s Kriško-polževske planote, ki jih je izbrala komisija Turističnega društva Polževo: Jože Brežič in Metka Gruntar iz zaselka Senožeti; Veronika Habjan in njena kmetija Pri Jakopčevih iz Nove vase; Milena in Andrej Trkman iz zaselka Hrib; zakonca Primož Legan in Breda Božič s Pristave ter Tanja in Aleš Perme iz zaselka Trnovc. Komisija je izbrala tudi dve zgledni in podjetni kmetiji iz Kriške vasi in sicer Kmetija Pri Vovkovih, z mladim gospodarjem Simonom, ki se je pred nekaj leti podala na neznano trnovo pot, ko se je odločila za pridelavo buč na planoti; Kmetija Pri Hrovatovih, ki jo vodita Marija in Branko Erjavac, ki sta s številno družino pridnih otrok našla svoj življenjski smisel v pridelavi krme in reji 73 krav molznic. Prav tako si je Prostovoljno gasilsko društvo Kriška vas prislužilo posebno priznanje za požrtvovalno pomoč v hudih naravnih nesrečah, ki so letos prizadele Slovenijo. Član TD Polževo, Jože Ulčar, pa je postal dobitnik bronastega priznanja Turistične zveze Slovenije za leto 2023.

Matej Šteh

nas laike poučen, saj smo veliko izvedeli o sajenju in vzgoji trte vse do pridelave vina. Doživeli pa smo tudi nastop Krjavlja iz Jurčičevega romana, ki nam ga je predstavil Jernej Lampret. Za ta nastop ni nihče vedel, prišel je spontano in navdušil vse navzoče. V tem času so nam v gostišču pripravili okusno domačo kmečko pojedino, vključno z ajdovimi žganci in ocvirki.

Po okusnem obedu so bile naše brbončice pripravljene še za zadnji del naloge. Preizkusiti in oceniti je bilo potrebno še devet temnih vin. Tudi to nalogo smo opravili in na vrsto je prišla komisija v sestavi Ivan Vocovnik, Gregor Omahen in Miloš Šušteršič. Informacijsko podporo ocenjevanju je nudil Gregor in kaj kmalu smo dobili uradne rezultate, ki jih je razglasil predsednik Miloš Šušteršič:

1. Najbolj všečno belo vino: Smerbe, pridelovalec Tone Črnivec, Kitni Vrh, Vinska gora
2. Najbolj všečno rdeče vino: Zweigelt, pridelovalec Franc Pucihar, Brinova Gora, Žužemberk
3. Najbolj všečno temno vino: Cabernet Sauvignon, pridelovalec Jurij Filipič, Branik
4. Naj vino: Smerbe, pridelovalec Tone Črnivec, Kitni Vrh, Vinska gora.

V vsaki kategoriji so trije najbolj ocenjeni vinarji prejeli kolajne TD Polževo za 1., 2., in 3. mesto. Najbolj všečno vino pa posebno kolajno in kovinskega polža. Vsi ostali vinarji in pomembni posamezniki, ki so pripomogli k enkratnemu prijetnemu vzdušju pa spominske kolajne.

Celotno prireditev so s svojo enkratno glasbo popestrili fantje iz belokranjske glasbene skupine Prološki fantje, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Že dolgo nazaj so ljudje spoznali, da je vino pijača, ki sodi med živila. V mnogih deželah in tudi pri nas spada kozarček vina k vsakdanjemu obedu, h kosilu ali k večerji. Če se vino uživa zmerno, se ni kaj bati in tudi takšna prireditev, kot je izbor najbolj všečnega vina v organizaciji TD Polževo, naj bi pripomogla h kulturi in ozaveščanju zmernega pitja vina.

Vsem vinarjem se zahvaljujemo za donacijo vin in udeležbo na pukušini. Prav tako velika hvala gospodu župniku Dejanu Pavlinu, vsem gostom, Prološkim fantom, članom društva in vsem obiskovalcem, da nam je skupaj uspelo narediti prelep sobotni večer.

Jože Ulčar,
Turistično društvo Polževo

Marko Vozelj z Mojstri prihaja v Ivančno Gorico

Letošnji december bo v naši občini tradicionalno zaznamovan z vrsto prireditev, praznični čas bo kot nalašč za obisk katerega izmed kulturno-zabavnih dogodkov. Enega takšnih pripravljata tudi naš popularni pevec, Višnjan Marko Vozelj, ki bo tradicionalno Zimsko pravljico organiziral 23. decembra ob 19. uri, v športni dvorani OŠ Stična. Marko skupaj z spremljevalno skupino Mojstri letos torej prihaja iz Višnje Gore v Ivančno Gorico in prepričani smo lahko, da bo v Ivančno Gorico privabil tudi vrsto poslušalcev iz vse Slovenije, zagotovo pa tudi iz domače občine.

Letošnja Zimska pravljica bo potekala tudi v znamenju jubilejev, ki jih Marko letos praznuje, na družabnih omrežjih jih je označil s številkami 33-15-10-55. Kaj pomenijo številke

bomo zagotovo izvedeli na koncertu 23. decembra, je pa Marko že povedal, da bo na koncertu zopet nastopil tudi s Čuki. Marko Vozelj in Mojstri torej vabijo na Zimsko pra-

vljico v Ivančni Gorici, vstopnice so na voljo preko spletne strani Eventim.

Matej Šteh

PRIHAJA BOŽIČEK!

VSE PREDŠOLSKE OTROKE
(DO VKLJUČNO 6. LETA STAROSTI) IZ
KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTVID PRI STIČNI
BO TUDI LETOS OBISKAL BOŽIČEK.

OBDAROVANJE OTROK BO POTEKALO
V ČETRTEK, 14. 12. 2023, OB 18. URI V
KULTURNEM DOMU ŠENTVID PRI STIČNI.

LEPO VABLJENI!

Topp v Ivančni Gorici odpira sodoben logistični center in varno parkirišče za tovorni promet

V gospodarsko cono Škrjanče je transportno podjetje Topp, po 35-letih delovanja, iz Šentvida pri Stični preselilo večji in za lokalno okolje najbolj obremenjujoč del poslovanja. Obstoječe storitve transporta blaga po cesti in z novo poslovno stavbo so nadgradili tudi s ponujanjem sodobnih in v svetu vse bolj razširjenih logističnih storitev.

Lokacija novega logističnega centra v bližini slovenskega in pomembnega srednje-evropskega avtocestnega križa predstavlja veliko priložnosti za slovenska in tuja podjetja. Direktor podjetja Samo Kenda pojasnjuje, da »uporaba logističnih centrov omogoča proizvodnim, zastopniškim in trgovskim podjetjem, da se osredotočijo na svoje ključne kompetence, medtem ko logistične funkcije, upravljanje dobavnih verig, upravljanje zalog, prevoza in distribucije blaga oddajajo specializiranim ponudnikom storitev. To vodi do izboljšane učinkovitosti, prihrankov pri stroških in izboljšanih storitev za stranke.«

Ivanški logistični center obsega 3.500 paletnih mest v regalnem skladišču. Samo za primerjavo, gre za volumen, ki ga predstavljajo do vrha napolnjeni 100 tovornih vlačilcev. »Prednost našega logističnega centra je predvsem dobri izurjenosti naše ekipe, poznavanjem domačega in tujega logističnega trga. Ne nazadnje se s transportom in logistiko ukvarjamo že več kot 33 let,« pojasni prednosti svojega novega logističnega centra Kenda. V svoji floti imajo trenutno 22 tovornjakov, ki na leto prevozijo krepko več kot 3 milijone kilometrov. Z uporabo storitev logističnih centrov lahko podjetja racionalizirajo svoje dobavne verige, skrajšajo dobavne roke in zagotovijo pravo-

časno dobavo surovin in končnih izdelkov. Logistični centri pomagajo proizvodnim podjetjem pri učinkovitem upravljanju zalog surovin, polizdelkov ali izdelkov in se tako izognejo potrebi po velikih skladiščnih prostorih v lastnih obratih in poskrbijo za kompenzacijo večjih nihanj količin zalog. Logistični centri ponujajo prevozne in distribucijske storitve, vključno z upravljanjem tovora, prevozom s tovornjaki in dostavo v zadnjem kilometru. Tako ivanški logistični center pomaga podjetjem prihraniti pri stroških prevoza in zagotoviti pravočasno dostavo strankam.

Logistični center podjetja Topp ponuja tudi storitve z dodano vrednostjo, kot so pakiranje, označevanje,

Poslovno-logistični center Topp v Ivančni Gorici

Nove prostore so si pred časom ogledali tudi občinski svetniki.

sortiranje in prilagajanje. Te stori-

tve proizvajalcem omogočajo izpolnjevanje specifičnih zahtev kupcev in povečanje učinkovitosti njihovega delovanja. Na primer, logistični centri lahko sestavijo in zapakirajo izdelke v komplete po meri za določene stranke ali izvedejo nadzor kakovosti pred odpremo. Velika prednost njihovega logističnega centra za podjetja po besedah direktorja Kende predstavlja velika fleksibilnost pri prilagajanju spremembam povpraševanja ali tržnih razmer. Ker obseg proizvodnje niha, lahko podjetja hitro povečajo ali zmanjšajo svoje poslovanje z uporabo zmogljivosti storitev logističnega centra. To pomaga proizvajalcem, da se izognejo potrebi po znatnih

naložbah v infrastrukturo in vire, ki so morda premalo izkoriščeni v obdobjih nizkega povpraševanja. V okviru logističnega centra bo v začetku decembra začelo obratovati tudi parkirišče za tovornjake s 55 parkirnimi mesti, ki bo dostopno po sistemu 24/7. Sodobno parkirišče za voznike in tovor predstavlja varno točko, ki omogoča poleg počitka tudi osvežitev in samopostrežne avtomate s hrano. Sicer pa v okviru podjetja Topp deluje tudi destilarna in čokoladnica Berryshka, ki bo v prihodnosti v okviru novega poslovnega centra Topp odprla trgovino in lokal.

Franc Fritz Murgelj

Priporočila za vožnjo v zimskem času

Vozniki, dočakajte dež, meglo, sneg in poledico pripravljeni. Dodatna previdnost in večja pozornost sta v jesenskih in zimskih razmerah nujni, a za varno vožnjo še vedno premalo, kajti tudi vozilo mora biti tehnično brezhibno in predpisano opremljeno.

Priporočila za vožnjo v zimskih razmerah in pozimi

1. Hitrost vozila zmanjšajte in jo prilagodite razmeram ter stanju vozišča.
2. Povečajte varnostno razdaljo med svojim vozilom in vozilom, ki vozi pred vami.
3. Zavirajte narahlo in po potrebi postopno, z večkratnim pritiskom na stopalko.
4. Ne spreminjajte smeri vožnje sunkovito, saj vsako tako ravnanje lahko povzroči zanašanje vozila. Podobno velja tudi za sunkovito speljevanje.
5. Zelo pomembna je izbira pravičnega prestavnega razmerja, ker lahko premajhna moč na pogonskih kolesih zmanjša učinkovitost vodenja vozila in onemogoči potrebne popravke smeri vožnje, prevelika pa povzroči zdrsanje pogonskih koles in zanašanje vozila.
6. Vozite čim bolj enakomerno, brez premočnega pospeševanja ali zmanjševanja hitrosti.
7. Posebej bodite pozorni na izpostavljene dele ceste, kjer se pogosteje pojavlja poledica.

8. Računajte z daljšim časom potovanja, zato se od doma odpravite prej kot običajno.

9. Med vožnjo bodite zbrani, predvsem pa strpni do drugih udeležencev v prometu. V takih razmerah so še posebej pomembni vozniška kultura, etika in solidarnost.

10. Pred vožnjo dobro očistite vsa stekla in poskrbite, da se z vozila ne bodo raztresali sneg, led, voda ali druge snovi.

Pravočasno preverite

1. pnevmatike
2. zavore
3. svetlobne naprave
4. zimsko opremo

Druga zimska oprema

Priprava motornega vozila na zimo naj zajema tudi pregled drugih naprav in opreme vozila. Poleg pnevmatik, zavor, krmilnega mehanizma in luči je tu še vrsta drugih naprav, ki jih mora uporabnik vozila občasno, pred zimo pa pravočasno in skrbno preveriti:

1. akumulator - pregledati, očistiti in namazati je treba kabelske priključke ter preveriti stanje elektrolita v celicah;
2. hladilni sistem - preveriti je potrebno gostoto in raven hladilne tekočine;
3. sistem za dovod zraka v vozilo - priporočljivo je preveriti, ali se v sistemu nahajajo tujki (smeti ali posušeno listje);

4. olje v motorju - gladina olja mora vedno segati med obe oznaki (max - min) na merilni palici;

5. sistem za močenje vetrobranskega stekla - preveriti je treba količino vode v posodi ter ji dodati zadostno količino sredstva proti zmrzovanju;

6. metlice brisalcev - preveriti njihovo izrabljenost in jih po potrebi zamenjati;

7. klinasti jermen - preveriti je treba stanje in napetost jermena, ki zagotavlja vrtenje alternatorja, črpalke hladilne tekočine in drugih naprav;

8. sistem za dovod goriva - pri vozilih z dizel motorjem je priporočljivo pregledati in po potrebi očistiti filter za gorivo;

9. tesnila vrat - če jih bomo občasno namazali z glicerinom, v mrzlih dneh kljub mokroti vrata ne bodo primrznila;

10. ključavnice na vratih in pokrovu prtljavnika - občasen vbrižg WD 40 ali podobnega penetrirajočega antikorozijskega sredstva bo preprečil pomrznjenje ključavnice.

V avtomobil, pripravljen na zimsko vožnjo, spadata metlica in strgalo za čiščenje stekel. Preverite tudi brisalce, morda je guma natrgana ali drugače poškodovana.

V posodi s tekočino za čiščenje vetrobranskega stekla naj bo dovolj tekočine, ki v mrazu ne bo zmrznila.

Naprave za odtajevanje in sušenje vetrobranskega stekla ter naprave za ogrevanje in zračenje morajo zagotoviti normalno vidljivost skozi steklo.

Pred daljšo vožnjo preverite, ali imate v rezervoarju dovolj goriva. Sneg lahko preseneti tudi zimsko službo in zgodi se, da vozilo z nemočnimi potniki obstane na cesti, zato tudi odeja v vozilu ne bo odveč.

Pnevmatike

Vozilo bo pravilno in dobro opremljeno, če bomo upoštevali naslednja pravila.

1. Vsa 4 kolesa opremimo z zimskimi pnevmatikami ("M+S" ali "M.S" ali "M&S").
2. 4 mesece (najmanj od 15. novembra do 15. marca naslednje leto) imejmo zimске pnevmatike na vozilu.
3. 3 mm mora biti najmanjša globina profila zimskih pnevmatik.
4. Samo zimске pnevmatike na vseh kolesih omogočajo uspešno speljevanje in pospeševanje, učinkovito zaviranje, nespremenjeno smer pri zaviranju

in varno vožnjo skozi ovinke. Zaradi posebne snovi pa bodo zimске pnevmatike tudi pri temperaturi pod 7 stopinj Celzija dovolj mehke, da bodo zagotovile ustrezni oprijem tudi na suhi in nezasneženi cesti.

5. Le zadostna globina profilov bo omogočila dobro odstranjevanje vode in brozge izpod koles ter stabilnost v snegu in ledu. Kadar je na cesti več snega, pa priporočamo uporabo snežnih verig.
6. Ker se guma kot organska snov stara, po štirih letih ne glede na obrabljenost izgubi sposobnost optimalnega oprijemanja na cestišču. Pnevmatike so edini stik našega vozila z voziščem, zato skrbimo, da bo vedno dober.
7. Za zimsko opremo štejejo tudi poletne pnevmatike na vseh 4 kolesih in ustrezne snežne verige, ki morajo biti v zimskih razmerah pravilno nameščene na pogonskih kolesih.

Damjan Lenček, pomočnik načelnika PP Grosuplje

PRIPRAVI VOZILO!

OBVEZNA ZIMSKA OPREMA 15. NOVEMBER - 15. MAREC IN V ZIMSKIH RAZMERAH

- Vsaka pnevmatika naj ima najmanj 3 mm profila.
- Obvezno na zimске pnevmatike na vseh kolesih ali leno pnevmatiko in v priboru verige.
- Vozilo naj bo tehnično brezhibno.

7 ključnih načel za vzdrževanje računalniške varnosti

Oktober je bil evropski mesec kibernet-ske varnosti. Ali postanemo žrtve kibernet-skega kriminala je predvsem odvisno od nas samih in našega ravnanja v digitalnem svetu. Ali je res tako zahtevno skrbeti za kibernetno varnost?

Za IT-strokovnjake in računalniške navdušence je delo z računalniki povsem naravno, saj se zanje zdi vse logično. Vendar pa na področju kibernetne varnosti velja poskrbeti tudi za tiste, ki niso tehnično podkovani - tiste, ki veljajo za t. i. najšibkejši člen. Za uporabnike brez tehničnega znanja je že običajno sporočilo o napaki v sistemu Windows nekaj skrivnostnega; zanje je vseeno, ali je napisano v slovenščini ali klingonščini, saj ne razumejo, kaj jim sistem sporoča ali od njih zahteva. To je v resnici žalostno, saj je večina ukrepov za lastno zaščito na spletu povezana s preprosto psihologijo in osnovnim človeškim vedenjem.

Tudi ko berete novice o napadih hekerjev z izsiljevalsko programsko opremo in virusi, ki so prizadeli podjetja ter ukradli podatke in/ali denar, je dejanski krivec le redko zloben, a genialen heker. Vir težave je običajno veliko bolj preprost: zaposleni, ki je postal žrtev prevare s programsko kodo ali tehniko t. i. socialnega inženiringa. Kako se torej ubraniti? Kot boste spoznali v naslednjih nasvetih, večinoma zadostuje že zdrava mera skepticizma in zavedanje situacije, v kateri ste se znašli.

1. načelo: Samo brez panike

Ob zaznavi potencialne grožnje se naravna človeška reakcija pogosto izrazi v obliki panike, ki nas sili k takojšnjim ukrepom za reševanje situacije. Na primer, če prejmete e-poštno sporočilo, ki vas opozarja, da bodo z vaše kreditne kartice obremenjeni 800 evri za podaljšanje neobstoječe naročnine ali da je vaš računalnik okužen z izsiljevalsko programsko opremo, se lahko vzbudi impulz, da takoj nakažete denar ali kličete brezplačno številko iz sporočila. Vendar pa to lahko vodi v povezavo s klicnim centrom, kjer delujejo zlonamerni napadalci, ki bi lahko pridobili podatke o vaši kreditni kartici in ustvarili dejanske finančne težave. Goljufom dobro uspeva, če v ljudeh vzbudijo paniko. Preden sprejmete kakršne koli ukrepe, si zato vzemite čas, da ugotovite, kaj je resnično in kaj ne, ter tako bolje razumete naravo grožnje.

2. načelo: Ne odpirajte neznanih datotek

Številne potencialne varnostne grožnje se pojavljajo v obliki priponk v e-poštnih sporočilih. Medtem ko so včasih to bile izvršljive datoteke, danes predstavljajo tudi Wordovi dokumenti, datoteke PDF ali datoteke HTML resno nevarnost. Te datoteke lahko vsebujejo škodljivo kodo, ki ima potencial za okužbo računalnika. Če prejmete priponko od osebe, ki ji ne zaupate ali je ne poznate, je priporočljivo, da je ne odprete. Tudi če se zdi, da je priponka od osebe, ki jo poznate, bodite previdni, še posebej, če je sporočilo nepričakovano. Lahko se zgodi, da so podatki o pošiljateljevem računu ponarejeni ali pa je njegov račun zlorabljen.

Če sumite o zlonamernosti priponke ali sporočila, ki vsebuje povezavo do sumljivega spletnega mesta, lahko to preverite na spletni strani VirusTotal (www.virustotal.com). To brezplačno in zaupanja vredno spletno mesto, ki je v lasti hčerinskega podjetja družbe Google, analizira prejeta sporočila in/ali datoteke s pomočjo 70 različnih protivirusnih programov ter drugih varnostnih storitev. Če zazna zlonamerno vsebino, vas opozori na potencialno tveganje.

3. načelo: Nikar ne odpirajte neznanih povezav

Tehnika prevar, znana kot socialni inženiring, temelji na izkoriščanju zaupanja ljudi. Prevarant lahko prepričljivo posnema legitimno e-poštno sporočilo ter ustvari povezavo, ki so dovolj podobne resničnim, kar omogoča zavajanje prejemnikov. Če ob prejemu e-poštnega sporočila začutite, da nekaj ni v redu, je vaš šesti čut že aktiviran. Zaupajte mu.

Tudi če sporočilo ne kaže očitnih znakov prevarantske dejavnosti, je še vedno pametno biti sumničav, še posebej, če vas vsebina spodbuja, da kliknete povezavo ali izvedete dejanje, ki ga niste zahtevali. V primeru dvoma se izogibajte klikanju na povezave v sporočilu. Namesto tega uporabite svoj zaznavek za obisk ustrezne spletne strani ali neposredno vnesite naslov uradne strani ter preverite, ali je res treba izvesti določeno dejanje.

Spletni prevaranti se prek e-pošte pogosto trudijo pridobiti vaše poverilnice za e-pošto, bančni račun ali številko plačilne kartice. Tudi če vas sporočilo nagovarja k

obisku spletne strani s privlačno ponudbo, dvakrat premislite. Mnoge zelo ugodne ponudbe na oglaševanih spletnih mestih so pogosto prevara za pridobitev informacij o vaših plačilnih karticah in geslih. Pri spletnem nakupovanju vnašajte osebne podatke samo na tiste spletne strani, ki jim popolnoma zaupate, še posebej bodite pozorni pri vnosu podatkov o plačilnih karticah.

4. načelo: Dobra varnostna programska oprema je lahko tudi čisto brezplačna

Industrija varnostne programske opreme si prizadeva spodbuditi strah med uporabniki, saj meni, da so ti v takih primerih bolj naklonjeni odpiranju svojih denarnic. S tem skušajo prepričati uporabnike, da osnovna vgrajena zaščita na njihovih računalnikih (PC, Mac ali mobilnih napravah) ni dovolj dobra v primerjavi z izdelkom, ki ga ponuja specializirano podjetje za informacijsko ali kibernetno varnost. Čeprav je to morda veljalo pred dvema desetletjema, pa to danes zagotovo ne drži več. Večina varnostne programske opreme, zasnovane za potrošnike, v najboljšem primeru ponuja le dodatno zaščito na obrobju.

Če uporabljate službeni računalnik doma, je ta verjetno že opremljen z ustreznimi varnostnimi ukrepi. V nasprotnem primeru ni potrebe po strahu pri nameščanju uradnih brezplačnih različic varnostne programske opreme. Vendar pa je pomembno upoštevati, da lahko hkrati na računalniku deluje le en protivirusni program, ki spremlja delovanje računalnika v realnem času, saj bi se drugače lahko med seboj »stepla«.

5. načelo: Ne nameščajte nepreverjene programske opreme

Veliko težavam, ki jih podjetjem povročajo kibernetni napadi in ki jih nato vidimo na prvih straneh spletnih in tiskanih medijev, bi se večinoma dalo izogniti. Na žalost pa manj znano dejstvo kaže, da večina zlonamerne programske opreme pristane v osebnih računalnikih, ker se jo nekdo prostovoljno in včasih celo z veseljem odloči namestiti. To se lahko zgodi preko prenosa okuženega programa s sumljivega spletnega mesta ali sledenja sponzorirani povezavi iz spletnega iskalnika ter namestitve programa, ki poleg iskane aplikacije vsebuje še dodaten paket

oglasa ali celo zlonamerne programske opreme.

Očitna rešitev je preprosta: ne nameščajte naključnih aplikacij. Vedno pretehtajte, ali morda že imate podoben program ali funkcijo. Če pa potrebujete nov program, ga namestite le prek zaupanja vrednih virov, kot so uradna stran ponudnika programske opreme ali aplikacijska tržnica v operacijskem sistemu.

Če uporabljate služben računalnik s sistemom Windows 11 Pro ali Enterprise, imate možnost zagona zelenega programa v t. i. peskovniku. Ta funkcija ustvari popolnoma varen navidezni računalnik, ki je izoliran od glavnega sistema. S tem lahko varno obiščete sumljiva spletna mesta ali preizkusite neznane aplikacije, saj se po zaključku peskovnik popolnoma izbriše in odstrani vse sledi vašega poskusa.

6. načelo: Uporabljajte pripomočke za upravljanje gesel

Gesla predstavljajo stalni izziv. Pogosto so prekratka, preprosta in kar je najhujše, uporabniki ista gesla ponavljajo na več različnih mestih, storitvah in aplikacijah – recept za potencialno katastrofo. Strokovnjaki za varnost zato priporočajo uporabo raznolikih in močnih gesel za različne dostope, pri čemer naj bo dolžina gesla vsaj 12, še bolje pa 16 znakov. Daljše geslo je težje prebiti z metodo grobe sile, ki jo uporabljajo napadalci.

Preden se pritožujemo o izzivu, ki ga predstavljajo dolga in kompleksna gesla,

velja omeniti posebne programe za upravljanje z gesli, imenovane tudi upravitelji gesel (ang. Password manager). Ti so na voljo tako za računalnike kot mobilne naprave ter omogočajo dostop prek storitve v oblaku. V tem primeru je potrebno le eno res močno geslo, ki odpre vrata do vseh ostalih gesel.

7. načelo: Vključite (vsaj) dvofaktorsko avtentikacijo

Dvofaktorska avtentikacija je dvojni postopek preverjanja pristnosti uporabnika, kjer aplikacija ali storitev, v katero se prijavljate, dvakrat preveri, ali zahteva res prihaja od vas. To pomeni, da se prijavnica potrdi na drugem mestu ali preko drugega kanala. Morda ste že kdaj uporabili dvofaktorsko avtentikacijo (2FA), tudi če se tega niste zavedali. Na primer, če vam je spletno mesto kdaj poslalo številčno kodo na telefon, ki ste jo morali vnesti za dostop, ste že izvedli dvofaktorsko avtentikacijo. Ta je ključna pri spletnem bančništvu in postaja vedno pomembnejša pri vseh storitvah, ki upravljajo osebne podatke. 2FA je ključna za varnost na spletu, saj takoj odpravi tveganja, povezana z ukradenimi gesli. Čeprav bi napadalec lahko pridobil ali uganil vaše geslo, to samodejno ne omogoči dostopa, razen če se potrdi na drugi napravi ali preko drugega kanala. Kjer je to mogoče, priporočamo aktiviranje dvofaktorske avtentikacije, še posebej za e-pošto in vse storitve, kjer hranite plačilne podatke!

Franz Fritz Murgelj

Svet hišnih ljubljencev

Skrb za vašega ostarelega pasjega sopotnika

Psi veljajo za človekovega najboljšega prijatelja, vezi med ljudmi in njihovimi pasjimi spremljevalci pa lahko postanejo neopisljive. Ko se naši psi starajo, se lahko soočijo s fizičnimi in duševnimi spremembami, ki zahtevajo posebno pozornost in nego. V tem članku bomo raziskali različne vidike skrbi za starega psa, z željo, da bi mu zagotovili udobno in srečno uživanje zlatih let.

Tako kot ljudje tudi psi doživljajo naravni proces staranja. Ta proces se lahko razlikuje glede na pasmo in velikost psa. S staranjem se lahko pojavijo spremembe v njihovem telesnem zdravju, vključno z zmanjšano gibljivostjo, vidom in sluhom, ter morebitnim poslabšanjem kognitivnih sposobnosti. Pomembno je, da lastniki psov prepoznajo te spremembe in jim zagotovimo potrebno oskrbo in podporo.

Eden od temeljnih vidikov skrbi za starega psa so redni veterinarski pregledi. Ti obiski omogočajo vašemu veterinarju, da spremlja splošno zdravje vašega psa in obravnava morebitne težave, povezane s staranjem. Starejši psi so bolj dovzetni za zdravstvene težave, kot so artritis, srčne bolezni in težave z zobmi. Vaš veterinar lahko pripravi prilagojen načrt za vašega starega psa, ki lahko vključuje prilagoditve prehrane,

zdravila in priporočila za gibanje. Upoštevajte nasvete vašega veterinarja in zdravila dajajte v skladu z navodili. Poleg tega lahko nekateri dodatki, kot je glukozamin, podpirajo zdravje sklepov. Zdravje zob je pogosto spregledano, vendar je za starega psa ključnega pomena. Slaba ustna higiena lahko vodi v okužbe in druge zdravstvene težave. Redno ščetkanje zob, žvečilke za zobe in po potrebi strokovno čiščenje lahko pomagajo ohraniti dobro zdravje ustne votline.

Prehrana igra ključno vlogo pri zdravju vašega starega psa. S staranjem se spreminjajo tudi prehranske potrebe, saj starejši organizem slabše izkorišča hranilne snovi v hrani. Posvetujte se z veterinarjem, če ima vaš pes posebne prehranske potrebe, kot so skrb za sklepe in upravljanje telesne teže. Pazite na telesno težo vašega psa; debelost lahko poslabša zdra-

vstvene težave, povezane s starostjo, zato poskrbite za nadzor nad obroki in uravnoteženo prehrano.

Čeprav vaš starejši pes morda nima več toliko energije kot nekoč, je redna, nezahtevna vadba bistvena za ohranjanje mišičnega tonusa in zdravja sklepov. Krajši sprehodi, nežna igra in plavanje so odlične aktivnosti. Pomembna je tudi duševna stimulacija. Z miselnimi igrami in interaktivnimi igračami lahko poskrbite, da bo um vašega starejšega psa ostrejši, in mu zagotovite občutek smisla.

Poskrbite, da bo vaš dom varen in udoben za vašega starega psa. Razmislite o mehkih ortopedskih ležiščih, zlasti za pse s težavami v sklepih. Zagotovite klančine ali stopnice, ki mu bodo pomagale pri premagovanju dostopa na kavč, posteljo ali v avto. Seniorjem prijazen življenjski prostor lahko bistveno izboljša kako-

vost življenja vašega psa.

Starejši psi se lahko soočijo s spremembami v koži in dlaki. Nega lahko pomaga zmanjšati nelagodje, ki ga povzročajo suha koža ali volzlički. Bodite nežni, saj je starejšim psom z bolečinami nega lahko neprijetna ali celo boleča. Pri rednem krtačenju lahko preverite, ali so prisotne kake bulice ali razdraženost kože, ki bi lahko zahtevale veterinarsko pomoč.

Starejši psi potrebujejo ljubezen in pozornost. Preživite kakovosten čas s svojim starejšim sopotnikom in bodite pozorni na njegove čustvene potrebe. Z nežnim božanjem in crkljanjem boste poskrbeli za tolažbo

in pomiritev.

Skrb za ostarelega psa je delo iz ljubezni. Ti zvesti spremljevalci so nam dali leta sreče in družbe, naša dolžnost pa je, da jim zagotovimo, da bodo svoja zlata leta preživeli v udobju. Redna veterinarska oskrba, pravilna prehrana, gibanje, udobno bivalno okolje ter, kar je najpomembnejše, vaša ljubezen in pozornost so ključ do srečnega in zdravega starejšega psa. Z upoštevanjem teh smernic lahko vašemu kosmatemu prijatelju olajšate proces staranja in še naprej negujete skupne trenutke. *Vsebinsko omogoča trgovina za male živali Petish iz Ivančne Gorice*

V njegovih zadnjih trenutkih, ko se morate posloviti, in ko se vaš zvesti pes zazre v vaše oči, ostanite z njim. Naj ga tolažita toplina vašega dotika in pomirjujoč zvok vašega glasu. Njegova ljubezen je bila neomajna in zasluži si enako v zameno. Sprejmite to zadnje slovo, cenite ga, saj je darilo globoke povezanosti. Ko ga stisnete k sebi, vedite, da mu vaša prisotnost olajša slovo in da ni sam. Skupaj sta si delila življenjsko obdobje spominov in to je vaše zadnje dejanje ljubezni. Vi ste njegovo sidro, njegova tolažba in vajina vez bo preseglala to slovo ter za vedno ostala v vašem srcu.

»Pozno« martinovanje na tržnici v Ivančni Gorici

V soboto, 25. novembra, je na tržnici v Ivančni Gorici potekalo nekoliko zapoznelo martinovanje. Na t. i. Martinovi tržnici so mlado vino obiskovalcem ponudili člani domačega Vinogradniško – sadjarskega turističnega društva Debeli hrib in člani Vinogradniškega društva ŠTUC iz Šmartnega pri Litiji. Poleg pokušine vin je za mesne dobrote skrbel znani ivanški mesar Miha Maver iz Mesarstva Maver, ki je ponudilo času primerne mesnine, kot so pečenice in krvavice.

Obiskovalce tržnice je pozdravil župan Dušan Strnad, ki je povedal, da premalo cenimo delo in trud, tako vinogradnikov kot kmetov. Kljub temu, da letošnje leto ni bilo prizanesljivo do njih, številne stojnice ponujajo različne pridelke in izdelke, ki jih potrebujemo vsakodnevno ali za ozimnico. In kot je zaključil, bo naslednje martinovanje že potekalo na novi tržnici na sedanjem parkirišču pri banki.

Pestro dogajanje na tržnici so obogatili člani Moškega pevskega zbora Prijatelji iz Šentvida pri Stični, za narodno zabavne uspešnice pa skrbeli člani ansambla Razgled. Skozi sobotno dopoldne je zbrane popeljala članica Društva podeželskih žena Ivanjščice in občinska svetnica Mateja Žaren.

Gašper Stopar

Strokovna ekskurzija Čebelarskega društva Stična na Krasu

Tako kot vsako leto, smo se tudi letos, prvo soboto v oktobru, člani ČD Stična odpeljali na izlet, tokrat na Kras.

Po predvidenem programu, ki ga je pripravila naša članica in ČT-vodnica Joži Štrepfelj, smo se najprej odpeljali v Štanjel, kjer smo si ogledali grad Štanjel, cerkev sv. Danijela, najstarejšo hišo na Krasu, se sprehodili po Ferrarjevem vrtu in občudovali stvaritve slavnega urbanista in arhitekta Maxa Fabianija, ki je v obdobju med obema vojnoma terasasto zasnoval Ferrarjev vrt, po strukturi starega Štanjela. Na terasah so zasajeni zelenjavni in cvetlični vrtni, drevje je bilo večinoma sredozemski vrst. Seveda ni pozabil na čebelnjak, saj čebele skrbijo za življenje rastlin. Arhitekt je s tako tradicionalno gradnjo za kraško pokrajino in vnesenimi elementi tistega časa postavil kulturni spomenik državnega pomena.

Od tukaj smo pot nadaljevali v slikovito kraško vas Pliskovica, do kamnoseškega mojstra Jerneja Bortolato, ki izdelke oblikuje predvsem iz Kraškega kamna-apnenca, pri čemer izhaja iz tradicionalnih oblik in iz funkcionalnosti.

Le nekaj sto metrov naprej, tudi v Pliskovici, je čebelarstvo Petelin, ki se ukvarja s prevoznim čebelarstvom, čebelarskim turizmom in vzrejo matic. Čebelarka Irma, ki nas je na poti sprejela, nas je popeljala v center vasi, kjer je latnik evropskega prijateljstva. Trte so bile zasajene v času vstopa Slovenije v EU. Vsaka trta ima botra iz države, ki je že bila v EU. Peljala nas je še do vaške vodnjaka, zgrajenega v času Marije Terezije, ki je dala odlok, da mora imeti vsaka kraška vas zaradi vodooskrbe vodnjak. Iz tistih časov so vidni tudi kraški spahnjenci, to je prizidek črne kuhinje, ki je krita s skrili (varnost pred požari). Po zanimivem ogledu nas je vodila v njihovo predstavitevno sobo, kjer so nas pogostili z njihovimi izdelki in strokovnim predavanjem. Vprašanja, debate in pokušine bi se še vlekle, vendar je nas že priganjal čas za kosilo, ki smo ga imeli v Braniku pri Mlinu, tam nas je pozdravil znani čebelar in tajnik ČD Šempeter Boris Birska. Po dobrem kosilu smo se odpeljali še na zadnjo destinacijo – ogled Vipave in njenih zanimivosti. Lokalna vodnica Jana nas je popeljala do izvirov reke Vipave, mostov in drugih zanimivosti Vipave, do sarkofag na pokopališču. Prijetno utrujeni, polni novih spoznanj, smo se srečno vrnili domov.

Pripravila Joži Štrepfelj

Med – funkcionalno živilo

Med sodi v skupino funkcionalnih živil z ugodnim delovanjem na posameznikovo počutje. Funkcionalna živila izboljšujejo fiziološke učinke telesa in s tem pripomorejo k boljšemu počutju. Najbolj poznani funkcionalni lastnosti medu sta antioksidativna aktivnost in protimikrobna učinkovitost. Količina in lastnosti bioaktivnih komponent v medu je odvisna od botaničnega izvora medu in geografskega porekla.

Prehrana bogata z antioksidanti prispeva k dolgoživosti, preprečuje kardiovaskularne in druge bolezni, kot so neurodegenerativne bolezni, rak, diabetes. Za antioksidativno aktivnost medu so odgovorni flavonoidi, aminokisliline in fenolne kisline. Nekatere izmed antioksidativnih komponent medu so termolabilne in razpadejo s segrevanjem. Njihova koncentracija se s časom manjša. Fenolne komponente so sposobne zmanjševati oksidacijski stres v celici in s tem vplivajo na celični metabolizem in razvoj neurodegenerativnih bolezni.

Protimikrobna učinkovitost se razvije zaradi delovanja encimov in peptidov, ki izvirajo iz čebelje slin. Protimikrobno učinkuje tudi nizek pH medu, nizka vodna aktivnost in visoka koncentracija sladkorjev. Visok nivo sladkorjev v medu ustvari osmotski pritisk na bakterijsko celico in s tem neugodne življenjske pogoje, ki ne omogočajo rasti in delitve. Razmnoževanje mikrobov je zmanjšano tudi na račun vodikovega peroksida, ki deluje protimikrobno. Tudi protimikrobna učinkovitost je odvisna od botaničnega in geografskega porekla medu. Velja pravilo, da imajo temnejši medovi (ajdov, kostanjev, gozdni) boljšo protimikrobno učinkovitost v primerjavi s svetlejšimi medovi (akacijev, cvetlični, lipov).

V medu so prisotne tudi prebiotične komponente, ki prispevajo k aktivnosti in stimulaciji rasti prebiotičnih črevesnih mikrobov. Prebiotiki so koristni, ker podpirajo rast in aktivnost prebiotičnih bakterij, prisotnih v človekovih prebavilih. Zdravo in dobro delujoče črevesje prispeva k splošnemu dobremu počutju in dobremu imunskemu sistemu. Predvsem oligosaharidi (kompleksni sladkorji) medu imajo prebiotično delovanje. Tudi polifenoli, ki imajo antioksidativno delovanje, prispevajo k imunosti črevesja in pomagajo regulirati črevesno mikrobioto, saj omogočajo ugodne razmere za rast in razmnoževanje dobre črevesne mikrobiote. V medu so prisotne tudi protimikrobne snovi, ki zavirajo rast oportunističnih in patogenih

bakterij, kar še dodatno prispeva k dobro delujoči prebavi in dobremu počutju.

Pri uživanju in nakupu medu moramo biti pozorni na morebitne ponaredke medu, ki ne vsebujejo funkcionalnih lastnosti. Letošnje leto je še posebej problematično, saj spomladanski viri medenja niso bili izkoriščeni zaradi neugodnih vremenskih razmer. Zato pridelka ni bilo in je še toliko pomembnejše, da med kupimo pri preverjenem in zaupanja vrednem ponudniku, najbolje pri lokalnem čebelarju. Najpogosteje se med ponareja z dodajanjem sladkornih sirupov. Nekaj pozornosti je potrebno nameniti tudi kakovosti. Na kakovost medu v prvi vrsti vpliva odstotek vode, električna prevodnost in vsebnost HMF (hidroksimetilfurfural). Na električno prevodnost nimamo vpliva. Primeren odstotek vode dobimo z dobro tehnološko prakso, kar pomeni, da med točimo, ko je zrel. Na delež HMF vplivamo s pravilnim skladiščenjem medu na temnem in hladnem, saj s tem občutno zmanjšamo nastajanje HMF v medu.

Vrstna pestrost medov, ki jih pridobivamo v Sloveniji (vir: arhiv ČZS).

Kakovosten in pristen med zagotovo sodi v skupino funkcionalnih živil, kar pomeni, da ugodno deluje na posameznikovo počutje. Da je med funkcionalno živilo so vedeli že pretekli rodovi, ki so med uporabljali za lajšanje raznovrstnih težav. Danes pa lahko z raziskovalnimi dognanji te učinkovitosti tudi potrdimo. Tako kot pri ostalih stvareh, je pomembno, da smo tudi pri uživanju medu zmerni. Med je namreč energetsko bogato živilo z visokim deležem sladkorja.

Viri:

Luchese R. H., Prudencio E. R., Guerra A. F. 2017. Honey as a Functional Food. V: Honey Analysis. de Alencar Arnaut de Toledo V. (ur.). 287-308. DOI: 10.5772/67020.

Majtan J., Bucekova M., Kafantaris I., Szweda P., Hammer K., Mossialos D. 2021. Honey antibacterial activity: A neglected aspect of honey quality assurance as functional food. Trends in Food Science & Technology, 118, 870-886.

Ana Janžekovič, svetovalka za varno hrano JSSČ, ČZS

Klasjev okoljski kotiček

Vsak lahko kaj stori za zmanjšanje uporabe škodljive pirotehnik

Pri nas, pa tudi po svetu, je vse več pozivov k prepovedi uporabe pirotehnik, saj so negativni učinki proizvodnje in uporabe le-te že splošno znani in žal zelo škodljivi. Med 26. decembrom in 1. januarjem je pri nas sicer dovoljena uporaba pirotehničnih izdelkov, kot so pasje bombe, pokajoče kroglice, pokalice in podobno (pa še to ne povsod), ni pa dovoljena ostala pirotehnika, katere glavni učinek je pok.

Kmetijsko ministrstvo pri nas je že lani pozvalo k prenehanju uporabe pirotehnik, saj poleg nevarnosti za človeka, predstavlja tudi nevarnost za živali in okolje nasploh. A politika zakonodaje še vedno ni zaostri, saj meni, da je stvari treba izvesti postopoma. Direktiva Evropske unije (EU) trenutno dopušča prodajo in uporabo pirotehnik, a po drugi strani se zavzema za čim hitrejši zeleni prehod. Glede na to, da so pirotehnika in ognjemeti povsem nepotrebni onesnaževalci, se bodo slej ko prej znašli na »črni listi«.

Pozitivno pa vsekakor je, da se uporaba pirotehničnih sredstev pri nas zmanjšuje. Manjšemu povpraševanju sledijo tudi trgovci, nekateri so se prodaji pirotehnik celo odpovedali. Vendar težavo predstavlja spletno nakupovanje, ki se ga poslužujejo zlasti mladi. Številni pirotehnični izdelki, ki so pri nas prepovedani, so na primer dovoljeni na Češkem. »Do meje ni težave. A ko izdelki vstopijo v Slovenijo, je tisti, ki jih poseduje, avtomatično kršitelj. Zagrožena je globa od 400 do 1.200 evrov, ob tem pa policija pirotehnične izdelke tudi zaseže,« pravi višji samostojni policijski inšpektor v upravi uniformirane policije Daniel Jug.

Tudi iz društev za zaščito živali se zavzemajo za popolno prepoved uporabe pirotehnik, a pojavlja se vprašanje, ali bi popolna prepoved vodila v povečanje črnega trga in morda še povečala nevarnosti za nekatere neizkušene ali manj previdne uporabnike? Rešitev je ver-

jetno v kombinaciji težjega dostopa do pirotehnik in povečanega ozaveščanja mladih in tudi starejših o nevarnostih in posledicah uporabe pirotehnik.

Nesporno je, da poleg že naštetih negativnih vplivov proizvodnje in uporaba pirotehnik pripomoreta tudi k onesnaževanju zraka in tudi h globalnemu segrevanju ozračja. Kakšne so lahko posledice tega smo v Sloveniji na lastni koži občutili lani ob suši in velikem požaru na Krasu in letos ob katastrofalnih poplavah. Ob pripombi, da ni dobro, da uporabljamo pirotehnik, pa ljudje večkrat reagirajo, češ »naše ravnanje ima zanemarljiv negativen vpliv na ljudi, živali in okolje, pogledajte raje te in one, ki počnejo mnogo hujše stvari.« Torej mi nismo prav nič krivi, krivi so drugi. Psihologinja mag. Anica Prosnik Domjan razlaga, da ti ljudje v takšnih situacijah lažje sprejmejo razlago, ki je čim bolj oddaljena od njih samih (krivi so drugi tam nekje daleč stran). Lažje sprej-

mejo razlago, ki od njih ne zahteva, da bi nase prevzeli kakršnokoli odgovornost, ali da bi od njih terjala kakšno prilaganje ali spremembo v njihovem vedenju.

A prav vsak lahko kaj stori, da bi bila situacija boljša. Ne smemo s prstom kazati le na druge, ampak sami pre-

vzeti odgovornost. Vsak mali pozitiven korak šteje. Predvsem pa se je treba zavedati, da je mnogim ljudem in seveda živalim uporaba pirotehničnih izdelkov neprijetna in jim vzbuja strah, nelagodje in občutek nevarnosti!

Simon Bregar

Zmanjševanje odpadne embalaže

Izzivi in priložnosti za bolj trajnostno prihodnost

Evropski teden zmanjševanja odpadkov, ki je potekal med 18. in 26. novembrom, je letos osvetljeval pomembnost embalaže. Na žalost je Slovenija letos ostala brez nacionalnega koordinatorja, saj Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ni zagotovilo pogojev za izvedbo aktivnosti, so sporočili iz društva Ekologi brez meja. Kljub temu pa se je odvilo veliko dogodkov, ki so želeli spodbuditi k zmanjšanju odpadne embalaže.

Problem odpadne embalaže postaja vse bolj pereč, saj na prebivalca proizvedemo v Evropi povprečno 157 kg odpadne embalaže. Kljub temu, da je embalaža ključna za zaščito in ohranjanje izdelkov med potjo od proizvajalca do potrošnika, se soočamo z izzivom pretiranega in nepotrebne pakiranja.

Danes živimo v potrošniško usmerjenem svetu, kjer se proizvede veliko odpadne embalaže. Glavna težava se skriva v pretiranem pakiranju, kjer se uporabi več embalaže, kot bi bilo resnično potrebno. Čeprav na to kot posamezniki ne moremo neposredno vplivati, pa lahko s spremembami v našem vedenju in nakupovalnih navadah prispevamo k zmanjšanju odpadne embalaže.

Morda se ne zavedamo, koliko odpadne embalaže ustvarimo v enem tednu ali mesecu. Zato je priporočljivo voditi dnevnik odpadne embalaže, kar nam lahko pomaga bolje spoznati svoje potrošniške navade in prispevati k odgovornemu ravnanju z odpadki.

Eden od načinov, kako zmanjšati odpadno embalažo, je prenehanje uporabe plasten za vodo. Poleg zmanjšanja količine odpadkov, ki jih ustvarimo, bo voda iz pipe tudi boljše izbira. Vemo, da so plaste med najbolj problematičnimi embalažnimi odpadki, saj letno na svetu ustvarimo približno 1,5 milijona

ton plastičnih odpadkov. Zato je pitje vode iz pipe okolju prijaznejša in tudi bolj ekonomska izbira.

Zero Waste: Kako zmanjšati odpadke in ponovno uporabiti

V sodobnem svetu se soočamo z izzivom obvladovanja odpadkov, ki nastajajo zaradi naših potrošniških navad. Zero waste, ali nič odpadkov, postaja vse bolj priljubljen način življenja, ki spodbuja trajnostno ravnanje z viri in zmanjševanje okoljskega vpliva. V tem članku bomo raziskali koncept nič odpadkov in delili nekaj idej, kako ponovno uporabiti odpadke in prispevati k bolj trajnostnemu načinu življenja.

Kaj pomeni nič odpadkov?

Nič odpadkov ni filozofija življenja, ki se osredotoča na zmanjševanje odpadkov in preprečevanje nastajanja nepotrebne materialov. Cilj je ustvariti čim manj odpadkov in jih ustrezno reciklirati, kompostirati ali kako drugače reciklirati, da ne škodujejo okolju. Pomembno je razumeti, da popolno doseganje nič odpadkov ni vedno mogoče, a vsak korak k temu cilju je pomemben.

Ideje za ponovno uporabo odpadkov

1. Embalaža in nakupovanje

- Večkratna uporaba vrečk: Namesto enkratnih plastičnih vrečk raje uporabljajte večkratno uporabne vrečke za nakupovanje.
- Steklene posode: Kupujte iz-

delke v steklenih posodah, ki jih lahko kasneje uporabite za shranjevanje hrane ali ustvarjanje domačih izdelkov.

2. Biološki odpadki

- Kompostiranje: Biološke odpadke, kot so ostanke hrane, lupine zelenjave in kavna usedlina, lahko uporabite za ustvarjanje hranljivega komposta za vrtnine ali rože.

3. Oblečila in tekstil

- Preoblikovanje oblačil: Stara oblačila lahko preoblikujete v nove modne kose ali pa jih podarite organizacijam za pomoč potrebnim.
- Krpanje in popravilo: Popravite luknje in strgane dele oblačil namesto, da jih zavržete.

4. Embalaža izdelkov

- DIY izdelki za nego: Name-

sto nakupa izdelkov za nego v plastični embalaži, poskusite ustvarjati svoje domače izdelke.

- Ponovna uporaba embalaže: Ohranite embalažo, ki jo lahko ponovno uporabite za shranjevanje drugih predmetov ali pa jo reciklirajte.

5. Elektronika

- Popravilo naprav: Namesto, da zavržete pokvarjeno elektroniko, poskusite najprej popraviti napravo ali jo odnesite k strokovnjaku za popravila.
- Recikliranje elektronike: Ko elektronika ne deluje več, jo odnesite na mesto za recikliranje, kjer bodo materiali primerno obdelani.

Nič odpadkov ni le trend, ampak tudi odgovor na naraščajočo težavo odpadkov v svetu. S pravilnim rav-

nanjem z odpadki in ustvarjanjem manjše količine smeti lahko vsak posameznik prispeva k ohranjanju okolja. Z zgornjimi idejami za ponovno uporabo odpadkov lahko začnete zmanjševati svoj okoljski odtis in graditi bolj trajnostno prihodnost. Spomnite se, vsak majhen korak šteje!

Javno komunalno podjetje Grosuplje

KAM S STARIM APARATOM?

NEDELUJOČ STAR APARAT
odvrzi v najbližji
sivo-zeleni ulični zbiralnik za e-odpadke.

ŠE DELUJOČ APARAT
pa odnesi v kotiček za ponovno uporabo v
CERO ŠPAJA DOLINA.

POIŠČI NAJBLIŽJI
ULIČNI ZBRALNIK ALI
ZBIRNI CENTER NA ZEOS.SI

Stari aparati NE sodijo med mešane odpadke niti NE med embalažo, papir, steklo oz. biološke odpadke.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica obvešča

CEPLJENJE PROTI SEZONSKI GRIPI in COVID-19 V SEZONI 2023/2024

Obveščamo vas, da v zdravstvenem domu aktivno poteka cepljenje proti sezonski gripi in covidu-19.

Na cepljenje se je potrebno predhodno naročiti na informacijah zdravstvenega doma.

Telefonska številka: 01 781 90 00

Urnik cepljenja: TOREK 17.00-19.00, SREDA 10.30-12.30

Lokacija: PRITLIČJE ZD- REFERENČNA AMBULANTA 3 ali 4

V skladu s strokovnimi priporočili NIJZ se cepljenje najprej priporoča vsem:

- posebej ranljivim kroničnim bolnikom (od 6 meseca starosti dalje) in - osebam, stari 65 let ali več.

- cepijo pa se lahko tudi ostali, ki se želijo zaščititi pred okužbo.

Cepljenje proti covid-19 se lahko opravi sočasno s cepljenjem proti gripi.

Vse aktualne novice o cepljenju proti COVID-19 najdete na spletni povezavi NIJZ-ja:

<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje-proti-gripi-covidu-19-in-pnevmokoknim-okuzbam-v-sezoni-...>

ZD Ivančna Gorica

Veseli december in »pitje po pameti«

Tvegana in škodljiva raba alkohola v Sloveniji ostajata eden ključnih javnozdravstvenih problemov. Alkohol je v slovenski kulturi močno prisoten. Smo tradicionalna vinogradniška država, do alkohola razmeroma lahko dostopamo, v družbo je vpet kot spremljevalec različnih družabnih dogajanj, praznovanj, družinskih, prijateljskih in strokovnih srečanj. Smo do alkohola tolerantna družba in veljamo za moko kulturo, kar nas po porabi alkohola na prebivalca uvršča v sam svetovni vrh.

Alkohol, ki je v pijačah, je etilni alkohol - etanol in je odgovoren za učinke alkoholnih pijač. V Sloveniji je to pijača, ki vsebuje 10 g čistega etilnega alkohola, kar je približno 0,3 dcl žganja s 40 % alkoholno stopnjo, 0,5 dcl likerja z 20 % alkoholno stopnjo, 2,5 dcl piva, 1 dcl vina in 2,5 dcl mošta.

V svetu je pitje alkohola šesti najpomembnejši vzrok za prezgodnjo umrljivost in obolevnost, v Evropi

tretji, med mladimi pa prvi vzrok umrljivosti. Je eden glavnih dejavnikov tveganja za kronične nenalezljive bolezni, poškodbe in nasilje. Je tudi najpomembnejši dejavnik tveganja za izgubljena leta zdravega življenja zaradi slabega zdravja, invalidnosti ali prezgodnje smrti.

V ZD Ivančna Gorica v okviru katerega deluje Center za krepitev zdravja, izvajamo tudi delavnico Tvegano in škodljivo pitja alkohola, kjer ozaveščamo, kaj pomeni odgovorno in manj tvegano pitje za naše

zdravje, podamo ključne informacije, nudimo strokovno podporo in pomoč pri opuščanju tvegane ali škodljivega pitja alkohola. Pomemben del delavnice je tudi podpora in pomoč pri vzdrževanju abstinence. Prijave na tel: 01/620 47 87 ali e-mail: suzana.lalic@zd-ivg.si

Vsako pitje, tudi »pitje po pameti« je tvegano, varna meja pitja ne obstaja. Suzana Lalič, mag. vzg. in menedž. v zdr. Center za krepitev zdravja Ivančna Gorica

Praznični recept

Prazniki so tik pred vrati in v teh časih se želimo posladkati. Nič ni narobe, če se ob posebnih priložnostih »pregrešimo«, če se le ob drugih dnevih prehranjujemo zdravo in uravnoteženo. Da bomo brez slabe vesti pojedli nekaj sladkega, uporabimo čim več zdravih sestavin.

PRAZNIČNI ŠMOREN IZ OVSENIH KOSMIČEV

Sestavine:

50 g ovsenih kosmičev

2 jajci

120 ml mleka

1 jedilna žlica javorjevega sirupa

1/2 čajne žličke cimeta

začimbna mešanica za medenjake

ščepec soli

*dodatki:

K šmornu se odlično poda jabolčna čežana, marmelada ali jagodičevje.

Priprava: Zmešaj vse glavne sestavine v eni posodi, da ustvariš enotno maso. Nato maso vlij v namaščeno ponev. Pokrij ponev s primerno pokrovko in peci na zmernem ognju, da se palačinka zlato rumeno zapeče. Ko je ena stran palačinke pečena, jo previdno obrni in peci še na drugi strani, da doseže zlatorjavo barvo. Med peko palačinke jo nastrgaj na majhne kvadratke. Ko je palačinka popolnoma pečena, jo serviraj s poljubnimi dodatki po tvoji želji.

Anja Grandovec, dipl. diet.

Center za krepitev zdravja Ivančna Gorica

Društvo Al-Anon s statusom v javnem interesu je anonimna skupnost svojcev alkoholikov

Al-Anon je bil ustanovljen leta 1951 v Združenih državah Amerike. Društvo za pomoč družinam alkoholikov je nastalo, ker sta ženi ustanovitelj Anonimnih alkoholikov (v nadaljevanju AA) spoznali, da tudi sami potrebujeta pomoč. Tako se je - kot v AA-ju - začelo širiti članstvo tudi v Al-Anonu; najprej v Ameriki in potem po vsem svetu. Kasneje so ustanovili še Alateen, ki je namenjen otrokom in najstnikom, ki jih je prizadela bolezen alkoholizma. Danes deluje prek 30.000 skupin v 130 državah. V Sloveniji imamo društvo od leta 1989. Trenutno deluje 24 skupin v petnajstih slovenskih krajih, ki se srečujejo v živo in 11 skupin, ki se srečujejo prek internetnega portala Zoom.

Alkoholizem je družinska bolezen

Ni lahko biti v odnosu z aktivnim pivcem, še posebno, ko je tisti, ki pije, lasten brat. Ko ga obiščem, mi je kar slabo, ko vidim, kakšne so že posledice njegovega pivskega problema. Vedno znova se poskušam pogovoriti z njim, a ko je trezen, se me večinoma izogiba. Z mano se pogovarja le v pijanem stanju, takrat je celo zelo zgovoren. Težava je v tem, da se naslednji dan komaj spomni, o čem sva govorila, potem se pa spet izogiba pogovoru z mano. Včasih ima obdobja, ko neprekinjeno pije - cele dneve, včasih tedne. V Al-

Anonu sem začela spet upati. Zvedela sem, da ima moj brat bolezen, ki se imenuje alkoholizem. Bilo mi je v veliko pomoč brati o lastnostih te bolezni in se zavesti, da razlog za to, kako reagira na stvari, tiči v njegovi bolezni in ne v tem, da me nima rad. Zvedela sem tudi, da nisem povzročila njegove bolezni, da je ne morem preprečiti, niti pozdraviti. Naučila sem se, da danes lahko izbiram, kako se bom odzvala na njegovo vednjenje - naj bo pijan ali trezen. Lahko ga gledam s spoštovanjem, razumevanjem in sočutjem ali pa z nadzorom in grajo. Za prvo možnost potrebujem pogum in veliko spokojnosti. Če se bom odzvala negativno, pa vem, da bom prej ali slej čutila zamero, osramočenost in krivdo. V Al-Anonu sem se naučila besed in fraz, ki jih lahko uporabim, da v odnosu z bratom postavljam ostre meje, a na ljubeč način. Čeprav se jih težko spomnim, ko sva v težavnem položaju, a mi pomagajo, da ne reagiram na njegovo vednjenje. Naučila sem se tudi, da zanj ne počnem stvari, ki jih mora narediti sam, na primer, da sam skrbi za svoje finančne obveznosti. A ko govorim z njim, mu dam vedeti, da me lahko pokliče, če me bo potreboval. Ta meja je tanka. Zelo moram biti previdna, da je ne prekoračim in včasih se je težko držati. A možnost, da lahko govorim o svojih čustvih z drugimi

člani in poslušam njihove izkušnje, mi daje pogum in pomaga, da se spomnim, da s to težavo nisem sama. Ko se osredotočam nase, namesto na brata, lahko vidim, da je alkoholizem družinska bolezen, saj imam zaradi nje posledice tudi sama. Dobra novica pa je, da mi gre z uporabo orodij, ki jih nudi Al-Anon, vedno boljše in da okrevam. Zdaj vem, da bo brat nehal piti, ko bo pripravljen zaprositi za pomoč. Jaz pa medtem lahko trpim ali pa ostajam pozitivna in skrbim za svoje lastno okrevanje in svoje življenje. Iz revije The Forum, mesečnika Družinskih skupin, ki delijo svoje okrevanje, enotnost in služenje; (September, 2018); Al-Anon Hdqts. Inc., Virginia Beach, VA, ZDA (Prevod in priredba: Slovensko Društvo Al-Anon, Odbor za prevajanje in literaturo, 2020_14_12)

Na območju Grosuplja in Ivančne Gorice delujeta dve skupini; ob ponedeljkih ob 16.30 se svojci in prijatelji alkoholikov srečujejo v župnišču v Grosuplju, ob nedeljah ob 18.30 pa delijo svoje izkušnje, moč in upanje v župnišču v Stični. Srečanja trajajo eno uro in pol. Anonimnost je zagotovljena. Toplo vabljeni!

zavijajmo rokave NIJZ

DELAVNICA ZDRAVO JEM

Na delavnici boste spoznali praktične pristope in veščine, ki so uporabne pri vsakdanjih odločitvah, ko želimo spremeniti svoj način prehranjevanja in izboljšati svoje zdravje ter splošno počutje.

KJE? - ZD Ivančna Gorica
KDAJ? - od 9.1.2024 do 30.1.2024

PRIJAVE NA:
anja.grandovec@zd-ivg.si
(01) 620 47 82

S prižigom sveč v Ivančni Gorici smo se poklonili žrtvam prometnih nesreč

Tretjo nedeljo v novembru obeležujemo svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč. Na ta dan se spomnimo vseh tistih, ki so na cesti izgubili življenje ali pa so jih posledice prometne nesreče hudo prizadele. Svetovni dan obeležujemo pod sloganom »Spominjajmo se, pomagajmo in ukrepajmo«, letošnje aktivnosti pa so potekale pod geslom »Živeti s posledicami«.

Spominu na žrtve prometnih nesreč se že vrsto let pridružujemo tudi v občini Ivančna Gorica. Letošnji simbolični prižig sveč v krožišču v Ivančni Gorici je potekal v petek, 17. novembra, v organizaciji Združenja šoferjev in avtomehaničkov Ivančna Gorica (ZŠAM). Poleg predsednika Franca Bivica in članov ZŠAM so se prižiga sveč udeležili še župan Dušan Strnad, predsednik Zveze ZŠAM Slovenije Branko Praznik, predsednik Sveta KS Ivančna Gorica Refik Hodžič, predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ivančna Gorica Marjan Balant in člani Sveta, predstavniki AMD Šentvid pri Stični, Društva ljubiteljev starodobnih vozil Škofljica, člani Gold Wing kluba Dolenjska in nekateri občani. V Sloveniji aktivnosti za obeležitev svetovnega dneva spomina na žrtve prometnih nesreč vodi Zavod Varna pot, nevladna organizacija, ki že od

leta 2007 v svojem osnovnem poslanstvu združuje posameznike, ki so jih posledice prometnih nesreč najhujše prizadele. Na naših cestah je še vedno preveč neodgovornega ravnanja v prometu, kot so vožnja pod vplivom alkohola in prepo-

vedanih substanc, neprilagojena hitrost, vožnja v napačno smer in podobno. Z odgovornim ravnanjem pa lahko vsak posameznik in kot družba pripomremo k zmanjšanju števila prometnih nesreč.

Gašper Stopar

Stavbi Občine in Zdravstvenega doma osvetljeni v modro

Tudi letos sta na predvečer 14. novembra objekta Občine Ivančna Gorica in Zdravstvenega doma Ivančna Gorica zasijala v modri svetlobi. S tem dejanjem smo se tudi v občini Ivančna Gorica ponovno pridružili aktivnostim ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni, ki jo obeležujemo 14. novembra. Modra barva je razpoznavni znak sladkorne bolezni, ki velja za eno najbolj razširjenih bolezni sodobnega časa.

Po ocenah stroke je v Sloveniji okoli 200.000 sladkornih bolnikov, Zveza društev diabetikov Slovenije pa povezuje okoli 40 društev po vsej Sloveniji. Že nekaj let tudi v naši občini deluje Društvo diabetikov Ivančna Gorica, ki povezuje sladkorne bolnike in njihove svojce na območju naše občine.

Gašper Stopar

Dobrodelnost nas združuje

V naše kraje je prišla jesen. Prečudovite barve so bile skoraj nadzemeljske, kadar jih je obsijalo sonce. Narava je kar kipela od obilice darov in pridelkov. Spravljali smo jih na senike, v silose, v kleti, jih zamrzovali, delali mezge, vkuhavali kompote in marmelade.

Pogled nam je božal vse, kar nam je ponudilo stvarstvo. Bili smo polni hvaležnosti, hkrati pa smo bili nenehno v mislih pri ljudeh, ki jim je vodna ujma vzela vse, kar so pridelali, kar so zgradili ... V Župnijskih karitas Stična, Ivančna Gorica in Šentvid pri Stični je vzniknila ideja, da bi darove jeseni in pridnih rok delili z ljudmi, ki so bili za to prikrajšani. Odločili smo se za skupno akcijo zbiranja pridelkov za ljudi s poplavljenih območij v Savinjski dolini. O akciji smo obvestili

vse farane župnij Stična, Ivančna Gorica in Šentvid pri Stični. V dobrih štirinajstih dneh so dobri ljudje prispevali velike količine krompirja, moke, zelja, kompotov, rdeče pese, namazov, mezge ... Prispevali so tudi knjige in odeje. Ob odzivu ljudi je bilo vsem članom Karitasa toplo pri srcu. Vedeli smo, da bomo lahko osrečili veliko ljudi. Bili smo hvaležni za srčnost, dobroto, radodarnost. Ljudem, ki so bili zaradi poplav potisnjeni v nemogoč položaj, bomo lahko ponudili roke

in jim vsaj delno pomagali vstati. Naši domačini so nam ponudili tudi prevoz. Z zbranim materialom smo do vrha napolnili štiri kombije, s katerimi smo se v soboto, 18. 11. 2023, podali na pot v Savinjsko dolino. Med vožnjo smo opazovali še vedno vidne posledice poplav in domačine, ki so odpravljali in popravljali svoje domove z okolico in poglobljali strugo reke Savinje. V Ljubnem pri Savinji so nas pričakali sodelavci Karitasa in ostali domačini. Po prisrčnem pozdravljanju in rahli začetni zadregi, smo vsi skupaj čutili veselje ob sprejemanju in izročanju prepotrebni darov. Bili smo hvaležni, da znamo stopiti skupaj, da znamo delati dobro in navsezadnje tudi za to, da znajo prizadeti ljudje sprejeti ponujeno pomoč in jo tudi deliti med seboj. Zbrani material smo dostavili tudi v Radmirje in v Okonino. Ko so domačini opisovali, kaj vse so doživljali ob in po poplavih, smo bili neizmerno hvaležni vsakemu posamezniku, ki je prispeval delček tistega, kar smo jim izročili.

Med člani naših treh ŽK, med našimi domačini, ki so del svoje ozimnice darovali in med ljudmi s poplavljenih območij, so se stkale nevidne vezi, ki jih lahko spletejo le božje roke. Hvala ti ljubi Bog, hvala dobri ljudje, da smo tu, da lahko pomagamo in da smo prebivalcem Savinjske doline dali upanje v svetlejšo prihodnost.

Jožica Jevnikar
Fotografije prispevala Tatjana Škrabec

Prvi dobrodelni koncert Župnijske karitas Stična

V soboto, 18. novembra 2023, je župnijska Karitas Stična izvedla prvi dobrodelni koncert pod letošnjim geslom »Upanje za vse«. Koncert je povezoval domačin Lojze Grčman, ki je dodatno prispeval k prijetnem vzdušju. Marko Čižman, predsednik Škofijske Karitas Ljubljana, je pohvalil pogum Karitasa Stična za prvi izveden koncert.

Povabilu so se prijazno odzvali: Zborallica, Oktet fantov KD Stična, skupina Studenček, Moški pevski zbor Dob, Godba Stična ter prvošolčki podružnične šole Stična. Za okrasitev sta prostovoljno poskrbeli domačinki Zdenka in Nada. Vsem domačim ustvarjalcem se iskreno zahvaljujemo za čudovit kulturni večer. Iskrena hvala tudi udeležencem koncerta, ki so s svojimi prostovoljnimi prispevki pomagali pomoči potrebnim v naši župniji.

Branka Balažič, Karitas Stična

Člani DU Višnja Gora na planinskem izletu na Smuku

7. 11. 2023 smo se člani DU Višnja Gora odpravili na planinski izlet na Smuk, pod vodstvom vodnika PD Polž Janeza Čebularja.

Po deževnem tednu je bilo torkovo jutro kar lepo, čeprav malo hladno, + 5°C. Napoved sicer ni bila sončna, a se nas je na pot vseeno podalo kar 43. Potovali smo z vlakom SŽ. To je za nas upokojenke, ki imamo kartico IJPP, zastoj. Toda naše železnice imajo veliko težav in zamud. V Mirni Peči smo presedli na avtobus, ki nas je peljal do Novega mesta, kjer smo spet vstopili na vlak in se peljali do Rožnega dola. Tam pa pot pod noge in v hrib. Takoj nas je pozdravil dež, a to nas ni preveč motilo, saj smo imeli s seboj dežnike in dežne plašče. Naš cilj je bil lovski dom, kjer smo imeli kosilo - golaž in ajdove žgance. V dolino smo se spustili po drugi bolj zahtevni poti proti Semiču, kjer smo ponovno vstopili na vlak in se odpeljali domov. V tem dnevu smo doživeli vse vremenske spremembe - dež, sonce, meglo, mavrico.

Cvetka Vozel

Fotografija: Ivan Janez Čebular

Memorial Alojza Gabrščka

Kot že vrsto let so tudi to jesen člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje organizirali tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško.

Tekmovanje, ki poteka vsako jesen na strelišču Strelskega društva Sonja Vesel v Ivančni Gorici, so pred dvema letoma poimenovali Memorial Alojza Gabrščka. Pokojni Alojz Gabršček je bil namreč veteran vojne za Slovenijo in dolgoletni član OZVVS Grosuplje. Hkrati pa je bil tudi aktiven strellec in strelski funkcionar ter tudi mednarodni strelski sodnik. Strelska sekcija Območnega združenja vojne za Slovenijo Grosuplje je ena izmed aktivnejših v tem združenju. Strelci sodelujejo na različnih veteranskih strelskih tekmovanjih, s katerih se pogosto vračajo z medaljami, tako v ekipni kot posamični konkurenci.

Na letošnjem Memorialu Alojza Gabrščka so tekmovalci dosegli zelo dobre rezultate. Prvo mesto je osvojil član strelske sekcije OZVVS Grosuplje Oto Rome, drugo mesto je zasedel Andrej Zupančič, član SD Sonja Vesel iz Ivančne Gorice, na tretje mesto pa se je uvrstil drugi predstavnik OZVVS Grosuplje Edo Goršič. Strelcem želimo, da kljub svojim »zrelim« letom še naprej ohranjajo mirno roko in ostro oko.

Franci Zorko

Hvala vam

V soboto, 17. junija 2023, nam je zagorelo gospodarsko poslopje. Utrpeli smo veliko škodo, zgorel je celoten objekt in večino strojev.

Največjo hvaležnost izražamo gasilcem PGD Muljava, PGD Stična, PGD Ivančna Gorica in PGD Metnaja za zelo hiter odziv, da ste preprečili širjenje požara na sosednje objekte.

Zahvala članom PGD Muljava za vaš čas pri zbiranju sredstev ter občanom za darove. Hvala vsem, ki ste darovali les za ostrešje, predvsem dobrim sosedom in sorodnikom.

Vsem izvajalcem del hvala za hitro odzivnost in dobro opravljeno delo vsem, ki ste pomagali, prav tako vsem tistim, ki ste nas bodrili ob stresnem dogodku in nam finančno pomagali.

Še enkrat hvala vsem, ki ste nam na kakršenkoli način priskočili na pomoč.

Petanovi, Muljava

Blagoslov obnovljene notranjosti cerkve sv. Ožbolta v Leskovcu

6. avgusta letos je bilo iz Leskovca slišati praznično pritrkavanje cerkvenih zvonov. Za nas Leskovčane je bila to res praznična nedelja. Uspelo nam je izpeljati prenovo notranjosti cerkve – tri velike oltarje, tla in klopi.

Od nekdaj so bile cerkve skoraj v vsaki vasi. To je bil kraj molitve in tolažbe, kjer so naši predniki iskali moči za vsakdanje življenje. Koliko molitev in ponižnih prošenj je že slišal sveti Ožbolt, posebej v času vojn in naravnih nesreč. Leskovška cerkev je tudi velika kulturna dediščina, zato bi bila velika škoda, da bi propadla. Ko so nekega dne gospodarji sedeli za mizo in modrovali, so se odločili, da bi jo bilo treba nekako utrditi in obnoviti. Ker je v slogi moč, so od besed prešli k dejanjem in s fizičnimi deli pričeli tam nekje leta 1999. Nad deli je bdel Zavod za varstvo kulturne dediščine (t. i. spomeniško varstvo). Vse obnove oltarjev je za našo cerkev izvajal mag. Vlado Fras, spomeniško varstvo pa je vodila Sabina Ravnikar, za kar se jima lepo zahvaljujemo.

Prva naloga je bila, da so restavradorji odstranili baročni kasetni strop, na katerem je letnica 1653. Sledila je izolacija in utrditev temeljev. Podrli in na novo so pozidali tudi zakristijo. Za tem je na vrsto prišla tudi streha, da cerkev ne bi propadala. Zamenjali smo tudi stavbno pohištvo. Tu gre zahvala obrtnikom in domačinom, ker so vse delali prostovoljno, plačali smo le material. Čez nekaj let smo ugotovili, da zvonovi zvonijo nekam plehko. Takrat je padla odločitev, da obnovimo še zvonik in kupimo tri nove zvonove. Imeli smo tudi priložnost ogledati si vlivanje naših zvonov v Nemčiji. Dostavili so jih v Višnjo Goro, od tam pa so jih leskovski gospodarji s konji slavnostno pripeljali v našo vas.

Takrat, 3. avgusta 2008 je bila za nas velika slovesnost. Slavnostno mašo in blagoslov je opravil Stiški opat Janez Novak, ki izhaja iz višnjegorske župnije. Prva je pozvonila Mežnarjeva mama. Ona je vse od takrat, ko se je poročila v našo vas, skrbela za zvonjenje in cerkvene potrebe. Trikrat na dan, vsak dan. Koliko korakov je naredila v božjo čast. Zadnja leta je njene naloge prevzela Joži Čož, ki skrbi za prte, za evidenco svetih maš in vse potrebno. Zvoniti ji ni treba, saj smo v vmesnem času uredili zvonjenje na elektriko. Iskrena hvala obema.

Streha, temelji, zvonovi, to je bilo urejeno. Po kakšnem desetletju pa smo sklenili, da bomo, seveda s pomočjo, obnovili še notranjost cerkve. Ta odločitev je bila zelo pogumna, vendar kot pravijo, je sreča na strani hrabrih. Vse se je uspešno izteklo. Finančna sredstva je prispevala občina, spomeniško varstvo, nekaj pa smo iztržili z lesom. En stranski oltar smo plačali izključno sami, Leskovčani. To je bil za vsako družino velik finančni zalogaj. Hvala vsaki družini posebej, tudi bivšima vašča-

noma, ki sta darovala.

Glavni oltar je bil narejen v Višnji Gori leta 1863. Stranska dva sta bila kupljena na božjepotni Veliki Štangi leta 1890 za 195 goldinarjev. Prevzel jih je France Rus iz Leskovca. Kdo je bil to, nam ni uspelo izvedeti.

Za zadnjo obnovo gre velika zahvala domačim mojstrom. Tonetu Rusu za mizarska dela, Jožetu Erjavcu za pečarska dela, Tonetu Ambrožu za električno napeljava, družini Dremelj (Španovim) pa hvala za vse malice, pijačo in kavice delavcem, ki so izvajali dela v cerkvi. Posebna zahvala gre tudi Dominiku Rusu za vsa koordinatorska dela z mojstri in vaščani. Obenem zahvala tudi vsem vaščanom, ki so kakorkoli sodelovali pri delih in pripomogli k današnji slovesnosti.

Hvala bogu in vam, za uspešno opravljena dela. V času obnovitvenih del so bili župniki v Višnji Gori g. Simon Onušič, g. Boštjan Modic in g. Janez Mihelčič. Sedaj imamo g. Slavka Judeža. Vsi so se trudili po svojih močeh, da nam uspe. Hvala vsem.

Po blagoslovu, ki ga je opravil župnik Slavko Judež, in po sveti maši smo se v velikem številu zbrali pred cerkvijo, na Španovem vrtu. Pogostili smo se s čevapčiči in domačimi sladkimi dobrotami. Med nami je bilo tudi nekaj harmonikarjev, zato smo se veselili do noči.

Koliko bogastva v kulturni dediščini imamo sredi vasi. Bog daj, da bi se radi in pogosto zbirali v cerkvi pri svetem Ožboltu, saj je priprošnjik za živino, lepo vreme in dobro letino. Vse to pa nam je še kako potrebno.

V imenu Leskovčanov zapisala Rezka Rus.

Skupina za samopomoč svojcev oseb z demenco

Spominčica Alzheimer Slovenija, Podružnica Ivankine Spominčice, vabi na srečanje skupine za samopomoč svojcev oseb z demenco, ki bo potekalo **vsak drugi torek v mesecu ob 17. uri, v prostorih Krajevne skupnosti Stična (stari Gasilski dom), Stična 11, Stična**. Obvezno parkiranje na parkirišču pri samostanu.

Decembrsko srečanje bo potekalo v torek, 12. decembra 2023, ob 17. uri.

Skupino bo vodila Anja Žitnik, predsednica Ivankinih Spominčic.

Predhodne prijave so zaželeno na elektronski naslov: ivankinespomincice@gmail.si, lahko pa se nam pridružite tudi po navdihu zadnjega trenutka, če čutite, da bi kot svojec osebe z demenco potrebovali pomoč, podporo ali le prave informacije, s katerimi bo soočanje z boleznijo lažje.

Na srečanjih skupine za samopomoč svojci pridobijo znanje in informacije, pomembne za nadaljnje življenje z osebo z demenco, kakor tudi informacije za oskrbo ter nego osebe, znanje o ustrezni komunikaciji, načrtovanju prihodnosti ob osebi z demenco, o aktivnostih, ki jih še zmore, ohranjanje samostojnosti. Sodelovanje v skupini, medsebojna izmenjava izkušenj in pridobljeno znanje pripomorejo k razbremenjevanju osebnih stisk. Pomembno je vedeti, da svojci v prvi fazi demence spodbujajo samostojnost bolnika, v drugi fazi poskrbijo za varnost, v tretji fazi pa za nego in udobje. **NE POZABITE PRITI!**

Vabljeni!

Pripravila: Anja Žitnik, Ivankine Spominčice (031 670 337)

Razigrano kostanjevo druženje

Učenci in učitelji podaljšane bivanja smo že lani sklenili, da bodo kostanjevi pikniki ostali v načrtu naših jesenskih popoldanskih druženj. Tako smo v začetku šolskega leta za letošnji termin priljubljenega dogodka določili sredo, 18. oktober 2023. Že teden dni prej smo pozorno spremljali vremensko napoved, ki se je muhasto spreminjala vsak dan, in upali, da se bo obet suhega vremena uresničil.

In se je! Sredi tretjega oktobrskega tedna smo se nekaj pred 15. uro zbrali na šolskem igrišču. Najprej smo spremljali kratek kulturni program, ki so ga za sovrstnike pripravile skupine podaljšane bivanja. Nastopajoči so recitali, peli, plesali in nas presenetili z bolj in manj zvitimi jesenskimi ugankami. Z roba igrišča je medtem ves čas prinašalo prijeten vonj po kostanju ...

Naša glavna kuharja, hišnika Jakob in Miha, sta sporočila, da imamo do prvih meric pečene poslastice še nekaj časa, zato smo nadaljevali s skupinskim plesom. Ob vrtenju in poskokih smo se dodobra razživeli in bili pripravljeni na nove športne in ustvarjalne izzive. Nekateri učenci so se pridružili štafetnim igram, ki so preizkušale njihove gibalne spretnosti, potrpežljivost in vztrajnost, drugi pa so v ustvarjalni delavnici

pustili prosto pot svoji domišljiji in kreativnosti. Mimogrede – dobrovoljni ježki in zrelo jesensko sadje so dobro uspeli.

Čas za premor je prinesel sporočilo, da je kostanj pečen! Otroci so z edinstvenimi papirnatimi vrečkami, ki so jih predhodno pripravili za ta namen, potrpežljivo čakali na svojo merico kostanja. V kuhinji so za nas pripravili tudi tople čaj, ki je lepo zaokrožil sladkanje z okusno jesensko dobroto. Ko so se kozarčki in vrečke spraznili, so jih otroci lahko ponovno napolnili; pikniška posoda

s pečenim kostanjem je bila tudi letos podobna lončku brez dna.

Naslednji dan, ko smo vse skupaj prespali in uredili vtise, smo se v skupinah podaljšane bivanja strinjali, da je za nami lepo jesensko popoldne, ki ga bomo zagotovo še ponovili. Obogatilo nas je z novo izkušnjo druženja, polno sodelovalne vneme, navdušenja in razigrane dobre volje.

Aktiv učitelj OPB
Osnovna šola

Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Obeležitev svetovnega dneva čebel na OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

V tednu od 22. do 26. maja 2023 smo na OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični z navdušenjem in zavzetostjo obeležili svetovni dan čebel. Šola je v ta namen organizirala vrsto aktivnosti, ki so pritegnile učence, da bi se poglobili v pomembnost in vlogo čebel v našem okolju.

V eni izmed aktivnosti smo organizirali reševanje spletnega kviza o čebelah preko platforme Kahoot. Učenci so se s polno zagnanostjo in znanjem pomerili v kvizu ter preverili, koliko vedo o čebelah. Prvi

trije učenci, ki so dosegli najvišje rezultate, so bili nagrajeni z broško na kateri je narisana čebela. V času rekreativnega odmora nas je spremljala glasba o čebelah, kar je poskrbelo za veselo in prijetno vzdušje. V želji, da bi spodbudili skrb za naravo in pomen čebel, so učenci v času rekreativnega odmora sadili sončnice v dvignjeni gredici. S tem dejanjem smo ustvarili prijazen habitat za čebele, saj so sončnice odlični vir hrane zanje. Učenci so pri šolski malici imeli priložnost

uživati v okusni kombinaciji masla in medu, ki je odlična čebelja izdelka. Da bi še bolj širili zavedanje o pomenu čebel, so po šoli izobešeni pregovori o čebelah. Ti pregovori izražajo modrost in pomembnost čebel v našem življenju ter nas spodbujajo k razmišljanju o njih. Ob prazniku čebel želimo čebelarjem dobro zdravje, čebelarjem pa uspešno letino z obilo medu in drugih čebeljih pridelkov. Naj med!

Mateja Lesjak, koordinatorica

Mini naravoslovni tabor 2023

Tudi letošnje šolsko leto smo Ferdovci izpeljali naravoslovno - raziskovalno dogodivščino. Od 20. do 21. oktobra 2023 smo, tako kot vsako leto, organizirali naravoslovni tabor. Tema letošnjega tabora so bile dvoživke.

V petek smo se takoj po pouku odpeljali v naravovarstveni center Žabja hiša, ki se nahaja na Radenskem polju blizu Grosuplja. Klemen in Tina sta nam predstavila značilnosti Radenskega polja in projekt LIFE AMPHICON. Spoznali smo floro in favno tega področja ter imeli priložnost rokovat z dvoživkami. Še prav posebno doživetje pa nas je pa čakalo po malici. Gospa Olga nas je preko kraškega Radenskega polja popeljala na najlepši osamelec na Slovenskem na Kopanj. Še sanjalo se nam ni, da bomo na vrhu sedeli za isto kamnito mizo, kjer se je brati in pisati učil naš veliki pesnik dr. France Prešeren.

Ob povratku v šolo smo povečevali, potem pa nadaljevali z našimi aktivnostmi. Glede na interes smo

se razdelili v skupine, kjer smo lahko z učiteljico Sonjo pekli mafine, s pomočjo učiteljice Petre oblikovali didaktično igrice Periodni sistem elementov ter se z učiteljem Mihom učili različnega preživetja v naravi. Zanimivo na kakšne načine vse lahko prižgemo ogenj v naravi.

Večer smo zaključili s plesom na šolskem igrišču. Nika in Ines sta s harmoniko pripravili res super vzdušje. Tudi letos smo si postelje uredili kar v šolskih učilnicah in na hodniku. Tega posebnega doživetja res nismo želeli zamuditi.

Sobotni dan smo začeli s plesom in

Učence OŠ Zagradec je obiskal igralec Gojmir Lešnjak – Gojc

11. maj 2023 nam bo za vedno ostal v spominu, saj smo na naši šoli gostili Gojmirja Lešnjaka – Gojca, umetnika tisočerih talentov.

Gojmir Lešnjak je gledališki in filmski igralec, režiser, voditelj TV-oddaj, glasbenik in še bi lahko naštevali. Poznamo ga predvsem po vlogi Cvetota v TV-seriji »Naša mala klinika« in po vlogi ravnatelja v TV-seriji »Gospod profesor«, njegovo odlično igro pa smo lahko občudovali tudi v mladinskem filmu »Košarkar naj bo«.

Prijetna urica druženja z njim je minila, kot bi trenil. Gojc nam je najprej pokazal dve vaji za igralsko ogrevanje, nato pa je odgovarjal na vprašanja naših mladih novinark. Našega gosta smo sprejeli odprtih rok, še posebej pa so se nam v spomin vtisnile njegove besede, ki še dodatno potrjujejo, da je človek z velikim srcem. Njegove največje vrednote so poštenost, strpnost in tolerantnost. Zaupal nam je, da ga je disleksija v otroštvu zelo zaznamovala in da je izredno hvaležen ljudem, ki so ves čas verjeli vanj in ga spodbujali, naj razvija svoj igralski talent.

Zapisali: učenci izbirnega predmeta šolsko novinarstvo

Osnovna šola
Ferda Vesela Šentvid pri Stični

vabi na praznični koncert

šolskih pevskih zborov
in instrumentalne skupine

Z iskrico v očeh,

ki bo v sredo, 13. decembra 2023,
ob 18. uri v šolski avli.

Prijazno vabljeni!

obilnim zajtrkom. Polni pričakovanj smo se nato odpravili proti Postojni. Ogled Postojnske jame, vivarija, razstava metuljev in ostala doživetja res ne bomo nikoli pozabili. Hvala Šolskemu skladu, ki nam je s svojim prispevkom omogočil, da smo si vse to ogledali.

Ko smo se vrnili v šolo, smo čas namenili predvsem sproščnemu druženju, spreminjanju naših spal-

nic nazaj v učilnice ter medsebojnemu povezovanju. Po prijetnem zaključku s podelitvijo priznanj smo se odpravili proti domu, kjer so naši najdražji že komaj čakali, da jim povemo, kaj vse smo doživeli.

Le kaj nas čaka drugo leto? Smo prepričani, da nekaj edinstvenega...

Sabina Rozina,
vodja naravoslovnega tabora

Imeli smo kulturni dan Prijetno domače

Kulturni dan z naslovom Prijetno domače smo organizirali še v minulem šolskem letu in je bil namenjen učencem osmega razreda. Učenci so podrobneje raziskali svojo okolico in poglobljeno znanje predstavili v obliki projektnih naloge in kasneje tudi predstavitev. Vse teme pa so bile povezane z reformami Marije Terezije in Jožefa II., kar je tudi del učnega načrta pri zgodovini v osmem razredu. Projektne naloge so bile vezane na domači kraj. Tri šolske ure so bile namenjene predstavitev projektnih nalog, ki so jih učenci izdelali mesec prej. Učenci so s pomočjo drsnic ali pa plakatov predstavili izbrano temo sošolcem. Sledila je ura terenskega dela. S pomočjo delovnih listov so obiskali najpomembnejše znamenitosti Šentvida pri Stični in poiskali še kakšne skrite kotičke, ki jih je zapisala zgodovina. Zadnja ura pa je bila namenjena analizi celotnega dne. Učenci so se strinjali, da so izvedeli marsikaj novega. Bili so motivirani za delo, držali so se navodil in usmeritev.

Ali veš?

- Da se je zgodovina srčne kirurgije pričela pisati v Šentvidu pri Stični. Dr. Marko Gerbec je postavil njene temelje in tudi danes obstaja nagrada, ki se imenuje po njem in jo podeljujejo zaslužnim srčnim kirurgom na Slovenskem.
- Da je kraj starejši kot bolje poznana Stična. Prvi stiški menihi so bivali v Šentvidu pri Stični do izgradnje samostana.
- Da je v Šentvidu pri Stični delovala ena največjih usnjarn v kraljevini Jugoslaviji. Družina Lavrič je bila tako premožna, da si je lahko privoščila avto, bazen in stanovanje v Ljubljani.
- Da je dr. Jože Kastelic raziskal virsko prazgodovinsko mesto, katerega zakladi so sedaj razstavljeni v Narodnem muzeju v Ljubljani.
- Da se je Valvasor prvič srečal s človeško ribico v bližnji vasi Vir pri Stični.

Polona Kastelic

Očarljive in nepozabne Benetke za nagrajence OŠ Stična

Zadnji dan v maju, smo se v zgodnjih jutranjih urah učenci lanskih sedmih, osmih in devetih razredov iz MŠ Stična in PŠ Višnja Gora odpravili na izlet v Benetke.

Pot je hitro minevala. Med potjo smo spoznavali zgodovino Beneške lagune in del Italije, skozi katerega smo se peljali. Avtobus nas je pripeljal do пристanišča Punta Sabbioni, kjer smo nato odšli na ladjico. Ladjica nas je najprej odpeljala do otoka Burano, kjer smo si ogledali hiše različnih barv in veliko vodnih kanalov. Tam smo imeli nekaj prostega časa, ki so ga nekateri izkoristili za sladolede. Potem smo odšli nazaj na ladjico in se odpravili proti otoku Murano. Murano je bil v zgodovini znan kot industrijski otok, znan po steklarstvu. Na otoku smo si odšli ogledat eno izmed družinskih steklarn, ki so na otoku že zelo redke. Pokazali so nam, kako izdelujejo različne steklene izdelke. V steklarni je bilo zelo vroče. Na koncu pa smo si lahko v njihovi trgovini kupili tudi kakšen njihov izdelek.

Po ogledu Murana smo odhiteli na ladjo in se odpravili proti Benetkam. V Benetkah smo si ogledali Dožovo palačo, ki je zelo velika, pa tudi most vzdihljajev, ki je povezoval Dožovo palačo in zapore, kjer so zaporniki še zadnjič videli naravno svetlobo. Ogledali smo si še katedralo sv. Marka in Trg sv. Marka. Nekateri smo šli tudi na pico. Ko smo imeli prosti čas, smo si ogledali še most Rialto in Veliki kanal. Potem smo počasi odšli nazaj proti pristanišču in tam imeli še nekaj prostega časa, ki smo ga izkoristili za nakup spominkov. Proti večeru smo se odpravili nazaj na ladjo, ki nas je peljala nazaj v Punta Sabbioni. Tam nas je že čakal avtobus, s katerim smo se odpravili proti domu. Med potjo smo imeli en postanek. Bili smo že vsi malo zaspani, a vseeno veseli. Domov smo prišli v poznih večernih urah, veseli in z veliko lepimi spomini.

Hvala OŠ Stični za to nepozabno izkušnjo.

Aljaž Kocjančič, lanski 7.a

Ferdovci postali »Junaki našega časa«

V torek, 23. maja 2023, je bil za našo šolo prav poseben dan. Na Slovesnem dnevu prostovoljstva, slavnostni prireditvi, ki jo je v Žalcu organizirala Slovenska filantropija, so naši prostovoljci in tutorji v kategoriji osnovnih in srednjih šol ter dijaških domov prejeli naziv »Junaki našega časa«.

Na šoli se že vrsto let trudimo približati prostovoljstvu in tutorstvo našim učencem. Želimo si, da učenci razvijajo čut do sočloveka, da si prisluhnejo, ko je to potrebno, ter da s tem gradijo prijetne medsebojne odnose ter prijazno okolje, v katerem preživijo res veliko časa. Zavedamo se medgeneracijskega sodelovanja in čistega okolja. Vsi skupaj želimo oblikovati boljši svet, svet v katerem ni prostora za nasilje, ampak za prijaznost in sprejetost vseh ljudi.

Zastavljene cilje smo dosegali skozi različne dejavnosti skozi celotno šolsko leto. Učenci so bili zelo aktivni pri dejavnosti tutorstvo, kjer so pomagali vrstnikom z učnimi težavami ali mlajšim učencem v podaljšanem bivanju. Za starostnike so izdelali novoletne voščilnice ter jim napisali pismo, s katerim so jim polepšali dan. Veliko učencev je zavzeto pomagalo pri zbiralni akciji papirja, kjer so skupaj prenesli več kot 24 ton odpadnega papirja. Prav tako so pomagali pri zbiranju zamaškov za društvo Vesele nogice. Skupina zvestih hišnikovih pomočnikov pa je skozi leto skrbela za dobro ozvočenje na različnih prireditvah in dogodkih ter pomagala hišnikom pri vsakodnevnih dejavnostih. Nekaj učenek je vsak dan praznilo šolski nabiralnik in raznašalo pošto učencem in strokovnim delavcem. Zelo smo ponosni na to, da so tudi drugi v nas prepoznali »junake«,

vse to nas je še bolj motiviralo za naše nadaljnje delo. Veselimo se različnih projektov ter povezovanja z drugimi prostovoljci. Zelo ponosni smo se na koncu prireditve fotografirali tudi z županom Dušanom Strnadom in predstavniki občine Ivančna Gorica, ki so ponovno prejeli naziv Prostovoljstvu prijazna občina za leto 2023. Naj naši majhni koraki spremenijo svet.

Nina Pavlin, Veronika Zajc
in Sabina Rozina

PETKOVE DELAVNICE NA OŠ ZAGRADEC

Združene države Amerike podolgem in počez

V petek, 2. junija 2023, smo na OŠ Zagradec v okviru projekta »Spoznavajmo dežele« izvedli delavnice na temo »Združene države Amerike podolgem in počez«. Na raziskovalnem dnevu je sodelovalo 62 učencev (v dejavnosti so bili vključeni učenci 4.–9. razreda matične šole). Učenci so spoznavali naravnogeografske in družbenogeografske značilnosti ZDA, pomembne zgodovinske osebnosti, ameriško kulinariko, glasbo in ples ter se preko videokonference družili s slovensko izseljenko v ZDA. Naše delo je potekalo v šestih skupinah – delavnicah, v katere so se učenci vključili po zanimanju.

Po kratkem pozdravnem nagovoru ravnateljice Barbare Maver in glavne koordinatorke Nataše Rebec Lukšič smo si najprej ogledali plesni nastop dijakov Srednje šole Josipa Jurčiča, ki so za nas pod mentorstvom profesorice Marije Majzelj Oven pripravili dve ameriško obarvani plesni točki: zaplesali so nam jive in rokenrol. Nato smo prisluhnili zanimivemu predavanju »Združene države Amerike podolgem in počez«, ki sta ga za nas pripravila Steve Telzerow, predsednik društva »Zaživi življenje«, in upokojeni fotograf Merth Carpenter, ki že dvajset let z ženo živi v Rogaški Slatini. Nazadnje smo si ogledali še nastop Aleksandra Borisa Cavazze, ki se nam je predstavil s plesno točko »Moonwalk«, in predstavitev dveh ameriških športov/iger: bejzbola in štrbunka. Po končanem uvodnem delu so se naši učenci preizkusili v bejzbolu in se z nasprotniki pomerili v igri štrbunk. Zatem je sledilo delo v šestih delavnicah, v katerih so učenci risali karikature znanih ameriških osebnosti ter znamenitosti ZDA, izdelovali plakate, pripravljali mini glasbeni nastop, plesali Country Line Dancing in moonwalk, pekli mini pice ter slastne ameriške palačinke z jagodami in čokoladnim prelivom. Mladi novinarji so intervjuali ameriške goste in se preko videokonference pogovarjali s slo-

vensko izseljenko, ki živi v predmestju Washingtona, fotografi pa so skušali najbolj zanimive trenutke ujeti v svoj fotografski objektiv.

Pripravila:
Nataša Rebec Lukšič, prof.
Fotografije: arhiv OŠ Zagradec

London nam ostaja v lepem spominu

Devetošolci OŠ Stična in PŠ Višnja Gora smo odkrivali lepote britanske prestolnice

Dva vikenda smo letos spomladi devetošolci (zdaj smo že pridno v srednjih šolah) pohajkovali po prestolnici Velike Britanije. Od Westminsterke nas je to svetovljansko mesto navdalo z vtisi in izkušnjami, s katerimi se v manjših mestih človek pač ne sreča. Mnogi od nas prvič v večjem mestu smo s predstavitvami znamenitosti tudi sami sebi popestrili

ekskurzijo. Previdnost ob prihodu v velemesto je hitro nadomestilo čudenje in potem navdušenje nad znamenitostmi, podzemno železnico, zanimivimi ljudmi, ki smo jih srečevali na ulicah ... Tudi med sabo nas je to potovanje še bolj povezal ter utrdilo prijateljske vezi, tudi med različnimi razredi, ki se v šoli morda ne utegnejo srečati. Čeprav je bila naša 3-dnevna ekskurzija

razmeroma kratka, nas je veliko naučila. Nismo le izboljšali svoje angleščine, temveč smo spoznali novo kulturo, način življenja. Med žulji na nogah in tremo ob predstavljanju znamenitosti pred sošolci, nam London ostaja v lepem spominu in bi se tja, če bi se le lahko, še vrnili.

*Jerca Kek,
nekdajni 9. b razred*

Pasavček obiskal učence v Višnji Gori

Javna agencija RS za varnost prometa na začetku šolskega leta izvaja aktivnosti varnih prihodov v šolo, v sklopu projekta »Pasavček potuje po Sloveniji«. Tako je 13. septembra v jutranjih urah maskota »Pasavček« v družbi župana Dušana Strnada, ravnatelja OŠ Stična Marjana Potokarja, vodje šole PŠ Višnja Gora Jasmine Sajko, policista PP Grosuplje Damjana Lenčka, predsednika ZŠAM Slovenije Branka Praznika in članov ZŠAM Ivančna Gorica obiskala učence prve triade na podružnični šoli v Višnji Gori.

Prisotni gostje so učencem podali številne nasvete o večji prometni varnosti, pravilnem prečkanju ceste, pomenu pravilnega pripenjanja varnostnega pasu ter uporabe varnostne čelade in odsevnih teles.

Predstavniki ZŠAM Ivančna Gorica in občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa so ob cesti s sporočilnimi tablamami voz-

nike nagovarjali, naj bodo previdni v okolici šol, saj so otroci na šolski poti.

Gasper Stopar

Ciciplaninci na Zasavski Sveti gori

Že daleč je tisti pomladni dan, ko smo se na svetovni dan Zemlje, veliki in mali ljubitelji narave v okviru programa Ciciban planinec odpravili na pohod na Zasavsko Sveto goro. Naša družina je bila zares pisana - od otrok, mamic, babic, tet in drugih pohodnikov. Najmlajši član je štel le 7 mesecev. Vodil nas je gospod Janez Čebular v sodelovanju s Planinskim društvom Polž Višnja Gora. Na naši poti proti vrhu ni manjkalo smeha in sproščenega vzdušja. Janez pa je naše pogovore popestril z zanimivimi prigodami iz njegovega dolgoletnega vodenja skupin. Pot do vrha nam je zares hitro minila, vreme pa nam je naredilo veliko uslugo, saj je sijalo toplo pomladno sonce.

Zasavska Sveta gora je vzpetina, visoka 852 m in se nahaja v občini Zagorje ob Savi. Na litijski strani jo imenujejo Sveta gora nad Litijo, stari rudarji pa ji pravijo tudi knapovska pljuča, saj je prijetna izletniška točka za kakšen nedeljski oddih. Z vrha, na katerem stoji župnijska cerkev Marijinega rojstva, se nam

odpre lep razgled na Posavsko hribovje, ob lepem vremenu pa razgled seže vse od Snežnika prek Julijskih Alp do bližnjih Kamniško Savinjskih Alp. Na vrhu smo si vzeli nekaj trenutkov, da smo le opazovali naravno lepoto razgleda. Malo nižje od same cerkve je postavljen planinski dom, pri katerem smo se okrepčali in spočili. Naši najmlajši pa niso nič počivali, saj nam je planinski dom ponudil tudi otroško

igrišče, ki je dodal piko na i samem pohodu. Zasavsko Sveto goro se res spleča obiskati, saj nam je poleg dobrega razgleda ponudila tudi točko, kjer smo si spočili misli od vsakodnevne hitenja. Mi smo preživeli čudovito sobotno dopoldne v dobri družbi. Otrokom pa smo tako ponudili dobro popotnico za zdrav način življenja in za spoštovanje narave.

Andreja Kocijančič

Reševalne enote

Ob koncu minulega šolskega leta smo se vsi prvošolci OŠ Stična zbrali pred gasilskim domom v Stični, kjer so nas pričakali gasilci, vojaki in policisti. Razdelili smo se v šest skupin ter nestrpni in polni pričakovanj odšli po različnih postajah. Poslušali smo predstavitev posameznih enot, ogledali smo si gasilsko, policijsko in vojaško opremo, pri tem pa seveda aktivno sodelovali, spraševali in se veliko novega naučili.

Preizkusili smo alkotest, bili vključeni v policijske lisice, sedeli na policijskem motorju in bili zaprti v »marici«. Še posebej nam je bilo všeč brizganje z gasilskimi cevmi in opazovanje policijskega psa, ki je usposobljen za pomoč pri delu v policiji. Policistka nam je povedala, da ga uporabljajo predvsem za odkrivanje prepovedanih drog, pri iskanju pogrešanih oseb in za odkrivanje dokazov na kraju zločina. Preizkusili smo tudi jopič, masko in čelado, ki jo vojaki vsakodnevno uporabljajo in ugotovili, da morajo biti zelo dobro kondicijsko pripravljene, da lahko vse to nosijo. Gasilci so nam pokazali intervencijska oblačila, gibanje v dimu, gasilska vozila ter številno opremo, ki nas je navdušila s svojo raznolikostjo in močjo. Zahvaljujemo se Policijski postaji Grosuplje, vodnici službenih psov, gasilcem PGD Stična ter Slovenski vojski. Pričarali so nam čudovit, nepozaben in poučen dan, ki je hitro minil. V šolo smo se vrnili polni novih informacij in pozitivnih vtisov.

Učiteljice 1. razredov OŠ Stična

Nepozabna strokovna ekskurzija Srednje šole Josipa Jurčiča v Rim

Rim, mesto večne lepote in zgodovine, je bilo od 3. do 6. oktobra 2023 prizorišče nepozabne strokovne ekskurzije dijakov Srednje šole Josipa Jurčiča. Na tem potovanju smo imeli priložnost raziskati bogato dediščino Rima in izjemne zgodovinske in kulturne dragulje, kot so Orvieto, Vatikan, Sikstinska kapela, trg Navona, Panteon, Španske stopnice, cerkev Santa Maria della Vittoria, cerkev Santa Maria Maggiore, cerkev svetega Petra v Verigah, Kapitolski hrib, Rimski forum in Kolosej. To je bila ena izmed očarljivejših priložnosti za učenje in povezovanje z zgodovino ter kulturo Rima. Naša pot se je začela s potovanjem v Orvieto, slikovito srednjeveško mesto, ki je znano po svoji mogočni katedrali. Naslednji dan smo se podali v Vatikan, kjer smo v Vatikanških muzejih občudovali največje zbirke umetnin na svetu in obisk zaključili z občudovanjem Michelangelove freske v Sikstinski kapeli. Nato smo si ogledali še baziliko svetega Petra.

Na trgu Navona smo se sprehodili med slikovitimi fontanami, obkroženimi s čudovitimi palačami in cerkvami. Panteon, znan po svoji impresivni kupoli, ki jo krasi odprto »okno« v nebo, nas je popeljal v čase antičnega Rima. Španske stopnice so bile naslednja postaja našega potovanja. Tukaj smo se povzpeli na znane stopnice, ki so priljubljeno zbirališče tako domačinov kot obiskovalcev. Med obiskom cerkve Santa Maria della Vittoria smo občudovali Berninijevo kiparsko mojstrovino »Ekstaza sv. Terezije.« V cerkvi Santa Maria Maggiore smo se zazrli v bogate mozaike.

V Rimu smo se seveda povzpeli tudi na Kapitolski hrib, kjer smo imeli izjemen razgled na Forum in Kolosej. Nenezadnje smo se odpravili v Kolosej, impresiven amfiteater, ki je nekoč gostil razburljive gladiatorske boje in predstave. Zadnji dan smo obiskali katakombe Sv. Kalista. To so podzemna pokopališča, ki so bila v uporabi v obdobju zgodnjega krščanstva, med 2. in 4. stoletjem. Naša strokovna ekskurzija v Rim je bila nepozaben in poučen dogodek, ki nam bo ostal v spominu za

Srečanje s slovenskim veleposlanikom pri Svetem sedežu

vedno. Imeli smo priložnost raziskati izjemno zgodovino, umetnost in kulturo Rima ter se poglobiti v bogato dediščino tega čudovitega mesta. To potovanje je pripomoglo k širjenju našega znanja in razume-

vanja ter nam omogočilo, da smo se povezali s preteklostjo na način, ki ga ni mogoče doživeti izven tega čarobnega mesta.

Mojca Saje Kušar

Pred baziliko svetega Petra

Pred kolosejem

Dialog s podpredsednikom Evropskega parlamenta Marcom Angelom

Udeleženci pogovora

V okviru projekta EPAS (European Parliament Ambassador School) so se dijaki naše šole v četrtek, 16. 11. 2023, udeležili dialoga s podpredsednikom Evropskega parlamenta Marcom Angelom na temo priložnosti in pasti umetne inteligence.

Dijaki so imeli veliko raznovrstnih predlogov in tudi

Dijakinji Ajša Hodžič in Ula Regali

nekaj rešitev, predvsem pa je bilo zaznati, da jih skrbi področje šolstva, zdravstva in administracije.

Našo šolo sta odlično zastopali Ajša Hodžič in Ula Regali, razpravo pa sta spremljala tudi Gašper Grmovšek in Gašper Sinjur.

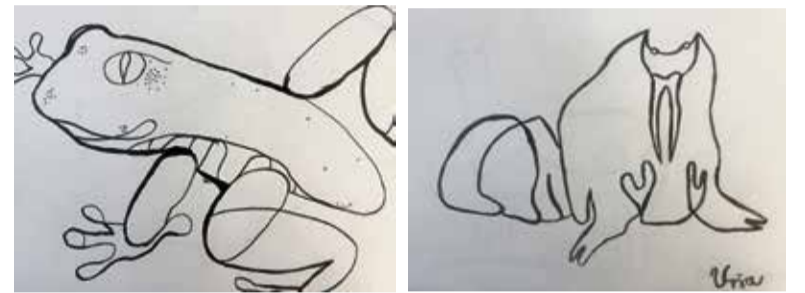
Mojca Saje Kušar

Evropski dan jezikov in Pablo Picasso

Evropski dan jezikov 2023 smo praznovali na prav poseben način – skozi prikaz kulturnega bogastva ob 50. obletnici smrti Pabla Picassa

Vsako leto 26. septembra Evropski dan jezikov slavi jezikovno raznolikost in promovira učenje jezikov. Letos je ta praznik dobil poseben pomen, saj je obeležil tudi 50. obletnico smrti enega največjih slikarjev vseh časov - Pabla Picassa. Ta dvojna priložnost nas spomni, kako jezik in umetnost prepletata zgodovino Evrope, ki jo je treba ceniti in varovati.

Pablo Picasso je bil španski slikar, ki je svojim delom pustil neprecenljiv pečat v svetovni umetnosti. Njegova zmožnost, da se je izražal v različnih umetniških slogih in tehnikah, je podobna bogastvu jezikov, ki se govorijo po Evropi. In tako, ko se spominjamo njegove umetnosti ob 50. obletnici njegove smrti, se spomnimo tudi, kako pomemben je jezik za izražanje in ohranjanje kulture.

Evropa je izjemno raznolik celinski prostor, kjer se govori več kot 200 jezikov. To bogastvo je ena od največjih kulturnih vrednot Evrope in ga je treba varovati. Ob Evropskem dnevu jezikov poudarjamo pomen učenja jezikov, spodbujamo medkulturno razumevanje ter ohranjamo jezikovne raznolikosti. To je tudi priložnost, da se spomnimo, kako jezik povezuje umetnike, pisatelje, ustvarjalce in posameznike iz različnih koncev Evrope in omogoča izmenjavo idej ter sodelovanje.

Ob 50. obletnici smrti Pabla Picassa in Evropskem dnevu jezikov so dijaki prvega letnika abstrahirali živali po vzoru Picassa in nastalo je nekaj zanimivih del, ki si jih lahko ogledate v šolski avli pa tudi na spodnjih fotografijah. Ob tej priložnosti se spomnimo, da sta učenje jezikov in spoštovanje jezikovne raznolikosti ključna za ohranjanje evropske identitete. Zato je pomembno, da se zavzemamo za spodbujanje in učenje jezikov, da bomo bolje razumeli in cenili bogastvo svoje kulturne dediščine in dediščine, ki nas obdaja. Ne pozabimo, da jezik ni samo sredstvo komunikacije, temveč most med kulturami, umetnostmi in ljudmi. Skozi učenje jezikov lahko bolje razumemo in cenimo bogato kulturno dediščino Evrope. Zato spoštujemo in negujemo jezikovno raznolikost, ki nas bogati in povezuje.

Mojca Saje Kušar & Katja Lampret

Gimnazijada 2023

Na Gimnaziji Poljane so se odločili, da po mnogih letih ponovno obudijo dogodek, ki je v devetdesetih letih na ustvarjalen in domiselni način povezal slovenske gimnazije. Tako se je v zadnjem septembrskem vikendu v Ljubljani spet zgodila Gimnazijada. Za sodelovanje na njej smo se odločili tudi na Srednji šoli Josipa Jurčiča. V petek, 29. septembra, smo na velikem odru Lutkovnega gledališča v Ljubljani zastopali Dolenjsko in se predstavili z avtorsko predstavo Pod lipo zeleno.

Na Gimnazijadi je sodelovalo 19 slovenskih srednjih šol iz Ljubljane, Kopra, Nove Gorice, Maribora, Ptuja, Lendave, Velenja, Celja ter seveda Ivančne Gorice. Dijaki so se predstavljali predvsem z avtorskimi glasbenimi, pevskimi, dramskimi in literarnimi projekti. Na ogled pa so bile tudi razstave likovnih del in instalacij. Vsi nastopajoči so bili povabljeni, da si ogledajo predstave in nastope ostalih nastopajočih in tako smo si tudi srednješolci iz Ivančne ogledali likovno razstavo v prostorih Gimnazije Poljane, ter izjemen nastop Špil benda 1. Gimnazije Celje.

Naša predstava Pod lipo zeleno je med gledalci požela veliko navdušenje, saj je na oder postavila edinstven preplet standardnih in latinsko ameriških plesov ter dramatizacijo nepozabnega Povodnega moža v štirih različicah. Vsi nastopajoči – plesalci in igralci, ter mentorici Marija Majzelj Oven in Dragica Šteh se zahvaljujemo vsem, ki nas podpirate pri kulturnem ustvarjanju.

Zapisala: Dragica Šteh
 Foto: Brina Omahen

Po ugodnosti v Groš

Oktober je z vonjem kostanja in napolnitvijo fakultetnih predavalnic s seboj prinesel tudi začetek novega leta delovanja našega kluba, ki vas razvaja z raznolikimi dogodki in ugodnostmi.

Z že dobro poznano Vpisn'co smo lokalne mlade povabili k ponovnemu vpisu, jih založili z novim klubskim merchom in razvajali brbončice z našimi burgerji. Nasmeljali smo se ob improvizacijskem teatru s skupino IGLU in soustvarjali pesmi glasbenega dvojca, ki nikoli ne ostane brez besed, Uma in Kuno. Improvizacija pa ni edina razgrela Groševga odra v oktobru, saj so v petek, 20. 10. 2023, k nam prišli tudi čedalje hitreje vzpenjajoči se Kokosy. Z dogodki na našem odru si tako prizadevamo, da se mladi ob koncu tedna sprostitjo ob kvalitetnih glasbenih melodijah in kulturno-izobraževalnih vsebinah.

Z vpisi smo nadaljevali tudi na stojnicah v Grosuplju, Ivančni Gorici in v Dobropolju, kjer smo poklepetali z že dolgoletnimi člani in spoznali tudi nove zagrete obraze. Če pa te pot še ni zanesla na nobeno našo vpisno točko, lahko to še vedno opraviš v času naših uradnih ur: v Grosuplju na Industrijski cesti 1G v ponedeljek, sredo in petek, med 18.00 in 20.00, ter v Ivančni Gorici na Cesti 2. grupe odredov 17 v torek, med 18.00 in 20.00. S tem dobiš dostop do naših ugodnosti, ki letos prihajajo v še številčnejši obliki.

Študijsko gradivo se čedalje bolj seli na splet, s tem pa se zvišuje cena, ki jo moramo za tisk odšteti, zato vsem članom nudimo brezplačen tisk in brezplačno vezavo študijske literature. Vsak mesec posameznemu članu pripada do 300 strani (od tega 100 barvnih). Gradivo za tisk lahko člani pošljete na mail studentski@klub-gros.com, skupaj z navodili kako ga želite imeti natisnjeno, in ga prevzamete v času uradnih ur. Zavedamo pa se tudi, da sta tudi tisk in vezava zaključnih nalog pogosto velik finančni zalogaj, zato smo poskrbeli za 11 % popust pri Sekom Grafiki. Ta se lahko izkoristi za tehnično oblikovanje, tisk in vezavo diplomskih, magistrskih, doktorskih in drugih zaključnih nalog. Za študente in dijake pa je prav tako zelo pomembno zbirališče informacij za študij knjižnica, zato skupaj s knjižnico Grosuplje, našim članom omogočamo brez-

plačno letno članarino. Skrbimo še, da se naši člani lahko mesečno razmigajo in koristijo ugodnejše mesečne karte v kar štirih različnih vadbenih centrih v Grosuplju in Ivančni Gorici: Apolon Gym, Grossgym, Fitnes Energy Ivančna Gorica in Športni studio V.I.P. Nudimo popust na sezonsko MTB vinjeto v Parku Cukarca. Za aktivacijo kupona je potreben le izpolnjen obrazec, ki ga najdete na spleti strani: www.klub-gros.com. Skupaj s plezalno sekcijo Ascendo, pa študentom in dijakom Študentskega kluba Groš omogočamo cenejšo šolo plezanja po ceni 15€/mesečno ali 135€/letno. Za člane kluba je rezerviran termin vsak torek od 20:30 do 22:00 na mali plezalna stena pri stari šoli v Grosuplju (Adamičeva cesta 29, Grosuplje).

Naši člani lahko koristijo tudi brezplačni pregled oči (v vrednosti 30€) in 13% popust ob nakupu novih očal pri optiki Markelj. Ker pa tudi potovanja postajajo čedalje večji dejavnik v življenju mladih, Zavarovalnica Vita vsem članom študentskih klubov nudi 20% popust pri spletni sklenitvi zavarovanja za tujino NLB Vita Tujina. Zavarovanje lahko sklene vsak, ne glede na to, pri kateri banki ima odprt bančni račun. Ob spletnem sklepanju za popust uporabi kodo SKIS20. Zavarovanje velja za področje celega sveta, za poljubno število dni v letu. Za slastni zaključek naših ugodnosti, pa smo tudi v Grosuplje pripeljali študentske bone za prehrano, saj vsakemu članu mesečno pripada 5 kuponov (vsak v vrednosti 1,30€) za izbrano prehrano v Piceriji Kovačija. Vsi omenjene kupončke lahko prevzamete v času naših uradnih ur, kupončke za prehrano in fitnes pa je potrebno prevzeti vsak mesec.

V sklopu našega študentskega kul-

turnega delovanja pa se pripravljamo na izdajo že pete številke glasila Šodr. Če te navdušuje pisanje poezije, kratkih zgodb, družbeno kritičnih člankov, receptov, šal, se ukvarjaš z risanjem, fotografiranjem ali glasbo nam pošlji svojo kreacijo do srede, 15. 11. 2023, na glasilo@klub-gros.com. Se veselimo tvojega prispevka! Z novim letom delovanja smo imeli tudi Občni zbor, na katerem smo v petek, 27. 10. 2023, izglasovali nove člane upravnega odbora, nadzornega odbora, disciplinske komisije, člane dijaške sekcije ter svetnika sveta zveze ŠKIS in sveta ŠOLS. Študentski klub Groš sestavljamo mladi, ki vidimo pomen mladosti v več kot le sedenju za knjigami in zabavah. Skupaj stremimo k ustvarjanju skupnosti, ki mladim iz naših treh občin redno ponuja zgoraj omenjene ugodnosti ter športne, izobraževalne in kulturne aktivnosti. Pri nas lahko vsak izrazi svoj glas, če le ima željo in zagnanost za delo in skupno uresničevanje zastavljenih ciljev. Zato se nam novi zainteresirani člani kadarkoli pridružite, tako da svojo idejo za dogodek z nami delite na naših socialnih omrežjih, uradnih urah ali pa se z nami podružite na enem izmed dogodkov. Verjamemo, da lahko skupaj za mlade še veliko storimo in gradimo naprej na že vidnih uspehih naših predhodnikov.

Facebook: GROŠ študentski klub I
Instagram: @sk.gros I spletna stran: www.klub-gros.si

Erika Dizdarevič, ŠK GROŠ

SREDNJEŠOLSKI ŠPORT

Košarkarice SŠ Josipa Jurčiča 2., odbojkarice pa 3. na dolenjskem prvenstvu

10. novembra je v Brežicah potekalo področno tekmovanje najboljših dolenjskih srednješolskih dekliških ekip v odbojki. Tekmovanja se žal vsako leto udeleži manj ekip, so pa tiste, ki pridejo, zelo kvalitetne. Letošnjega tekmovanja so se udeležile: najboljši dve ekipi iz Novega mesta, domačinke iz Brežic in dijakinje Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice.

Tekmovanje je potekalo po sistemu »vsak z vsakim«. Naše dijakinje so najprej izgubile z dijakinjami Gimnazije Novo mesto (kasnejšimi zmagovalkami) z 0:2, predvsem v drugem nizu pa so bile zelo konkurenčne. V drugi tekmi so izgubile še z domačinkami iz Brežic, prav tako z rezultatom 0:2. V odločilni tekmi za 3. mesto pa so z rezultatom 2:1 premagale ekipo Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto. 1. mesto je osvojila ekipa Gimnazije Novo mesto, drugo pa ekipa Gimnazije Brežice.

Za ekipo naše šole so odlično igrale: Tonja Smole, Hana Rački, Laura Smrkolj, Tia Bregar, Meta Zaletelj, Nika Knep, Nika Nidorfer in Sara Skubic. Dekleta je vodil Robert Bregar, prof. šp. vzgoje.

Glede na to, da nobena od naših deklet še ne obiskuje 4. letnika, si prihodnje leto obetamo, da bo ekipa še močnejša.

7. novembra pa so v Novem mestu prav tako na področnem tekmovanju v odbojki tekmovali naši dijaki. Glede na to, da nihče od njih ne trenira odbojke so se dobro držali. Oba dvoboja so sicer izgubili, a predvsem na tekmi proti ekipi Gimnazije Brežice prikazali zelo dobro igro. V obeh nizu so bili konkurenčni, še posebej v prvem, ki so ga izgubili na razliko (24:26). Osvojili so 5.-6. mesto in pohvaliti je treba tudi njih.

20. novembra pa je v Novem mestu potekalo še področno tekmovanje v košarki za dekleta. Naša dekleta so se odlično odrezala, saj so se z osvojenim 2. mestom uvrstila na četrtfinalno državno tekmovanje.

V prvi tekmi je naša ekipa sicer izgubila s kasnejšimi zmagovalkami turnirja, ekipo Gimnazije Novo mesto, nato pa so dekleta v drugi tekmi zanesljivo premagala ekipo Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto in si s to zmago prislužila 2. mesto. 3. mesto je pripadlo Srednji zdravstveni in kemijski šoli. Za ekipo Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice so igrale: Meta Zupančič (najboljša strelka turnirja), Glorija Zaletelj, Neža Rački, Nika Knez, Neža Podržaj in Živa Šmajgert. Ekipo je vodil Tomaž Eržen, prof. športne vzgoje.

Simon Bregar

Vseslovenska turneja

ZDRAVA PAMET

Možganska monokomedija

17. december, KD Stična

Vstopnice na <http://zdravapamet.net> in na prodajnih mestih Moje karte

Kulturni bazar, več kulture = več življenja

ZKD Občine Ivančna Gorica in Srednja šola Josipa Jurčiča sta zadnje novembrsko soboto posvetili povezovanju kulturnih ustvarjalcev naše občine. Najprej sta goste in udeležence Kulturnega bazara pozdravila gostitelj – ravnatelj Srednje šole Josipa Jurčiča Milan Jevnikar ter predsednica Zveze kulturnih društev občine Ivančna Gorica Saša Koleša, ki je predstavila edinstveno idejo o srečanju in medsebojnem povezovanju kulturnih dejavnosti v naši občini. Udeleženci bazara so bili povabljeni, da se udeležijo zanimivih delavnice na temo čuječnosti, gledališkega in zvočnega ustvarjanja ter kritičnega razmišljanja. Delavnico z naslovom Umetnost poslušanja in moč vprašanj je vodila mentorica Tadeja Pogorelec, zvočno ustvarjanje s cajonom je predstavil mentor Jaka Strajnar, mentor Miha Andrič pa je vodil delavnico o moči diskusije in kreativnem razmišljanju. Najbolj množično obiskana je bila gledališka delavnica z naslovom: Klemen Janežič v osrčju igralke magije. Nad njegovo predstavitev igralke poklica so bili še posebej navdušeni srednješolci, ki v Klemenu – nekdanjem dijaku Srednje šole Josipa Jurčiča, vidijo svojega vzornika.

Kulturni bazar je bil tudi svojevrstno medgeneracijsko srečanje, saj so sredi dneva šolsko avlo napolnili zanimivi glasovi in otroški smeh. Mateja Fi je za najmlajše obiskovalce pripravila predstavo za otroke – Kovčekteta na obisku. Po krajšem odmoru in okrepčilu je sledil še pogovor na temo Prihodnost kulture na prepihu in je potekal s sogovorniki, ki vsak na svoj način sooblikujejo kulturno podobo naše občine. Spregovorila je predsednica Zveze kulturnih društev občine Ivančna Gorica Saša Koleša, ki je poudarila moč povezovanja in medsebojnega sodelovanja.

Podžupan občine Ivančna Gorica Tomaž Smole je predstavil velik kulturni potencial naše občine in predvsem pomen ohranjanja kulturne dediščine, skrb za ustrezno materialno podporo ter delo z mladimi.

Simona Zorc Ramovš iz Zavoda za kulturo in turizem Prijetno domače, ter vodja dejavnosti na Jurčičevi domačiji, je najprej izrazila navdušenje nad naravnimi danostmi naših krajev, predvsem pa neprecenljivo dediščino literature in gledališča. Na to misel se je navezala tudi Lidija Zajc, predsednica KD Muljava, kjer že vrsto let s ponosom in v spo-

štljivem medgeneracijskem sožitju ustvarjajo edinstvene predstave na prostem. Poudarila je predvsem pomen prenašanja vrednot na mlajše rodove in pa pripadnost domačemu kraju. Danijel Zupančič je udeležencem na kratko predstavil poustvarjanje Jurčičevih del, ki v poletnih večerih napolnijo prizorišče pod milim nebom na Jurčičevi domačiji.

Maja Tratar iz KD Ambrus je predstavila zanimiv projekt, ki je v Jurčičevem letu povezal kulturna društva in posameznike v avtorski predstavi Sin slovenskega naroda. Kako zelo je pomembno, da v

družbi ohranjamo kulturo in se o njej pogovarjamo, je poudarila tudi Martina Hrovat, ki vidi velik izziv predvsem v spoštovanju vrednot in vključevanju mladih.

Petra Volkar iz Knjižnice Ivančna Gorica vidi velik potencial v ohranjanju domače kulture v domoznanskih gradivih, v spremljanju in prebiranju domačih avtorjev in tudi v sodelovanju v domoznanski bralni znački z naslovom Beremo domače. Zanimiv pogled na osrednjo temo kultura na prepihu preteklosti in prihodnosti je podala tudi predsednica Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Jožica Lampret, ki je na kratko predstavila delovanje društva in njihove osrednje aktivnosti.

Ravnatelj Milan Jevnikar je povzel skupno misel o pomenu medseboj-

nega povezovanja, pomoči in sodelovanja na občinskih prireditvah. Hkrati je predstavil kulturni obraz Srednje šole Josipa Jurčiča, ki vsa leta ohranja tradicijo prepevanja v pevskem zboru ter plesno in gledališko dejavnost. Ob koncu pogovora so besedo dobili še dijaki, ki so še posebej izpostavili prednosti sodelovanja pri kulturnih dejavnostih in vpliv dobrega mentorja. Na kratko so spregovorili še člani in predsedniki ostalih kulturnih društev, nato pa so sklenili pogovor z ugotovitvijo, da so tovrstna srečanja priložnost za iskanje skupnih točk in rešitev za izzive, ki so pred nami. Vsekakor pa smo si bili enotni, da si prvi kulturni bazar zasluži odlično oceno in tudi nove ponovitve.

Dragica Šteh

GLEDALIŠKI ABONMA Ivančna Gorica 2023

Sobota,
16. 12. 2023,
ob 20.00

Kulturni dom
Šentvid pri Stični

Drama POT NEIZBRANA

Mestno gledališče Ptuj

Igrata: Milena Zupančič, Nataša Barbara Gračner

Prevajalec: Peter Srpčič
Avtor teksta, režiser in scenograf: Nikita Milivojevič
Koreografinja, izbor glasbe: Amalia Bennett
Kostumografinja: Stanka Vauda Benčević
Asistentka režiserja: Nika Čurk
Lektor in šepetalec: Simon Šerbinek
Oblikovalec svetlobe: Radomir Stamenkovič
Izdovalec rekvizita maske: Gorazd Prinčič

V ospredju predstave je vprašanje družbene izoliranosti in osamljenosti. Besedilo je srbski režiser, ki zadnja desetletja ustvarja tako v Evropi kot Ameriki, Nikita Milivojevič, spisal med pandemijo. Navdih je našel tako pri literarnem velikanu Samuelu Beckettu kot filmu *Grey gardens* oziroma *Sivi vrtovi*. Nit predstave so spomini. Kot kaže, so spomini in sanje tisto edino, kar nam zares pripada. To je drama spominov, izgubljenega časa, ki se ves čas vrača in nas obseda. To, kar se v tej predstavi vrača v življenje, je preteklost.

Predstava, v kateri igra prvakinja slovenskega gledališča Milena Zupančič in Nataša Barbara Gračner, prikazuje starejši par: mamo in hči, ki prebivata v eni sobi, polni ostankov njunega življenja. Živita med smetmi, mačkami in v sebi nosita izkrivljene spomine. Junakinji vsaka po svoje doživljata sedanost in težko zadržujeta mejo s preteklostjo. »Misliš, da živiš v sedanosti, preteklost pa je tik za tabo, kot senca,« pravi lik matere v predstavi. Hči ji na nekem mestu odgovarja: »Gozdna steza se razklala je na dvojce ... V tem jutru mirnem ju motrim, korak ni listja pomendral ... o oni sem razmišljal, drugo pa izbral ...«

INFORMACIJE: T: 041 328 141 | ivancnagorica@gmail.com
Vstopnice na voljo uro pred predstavo.

Vabi na

XXVII. BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

KULTURNI DOM STIČNA

SOBOTA, 9.12.2023 OB 19.00
IN
NEDELJA, 10.12.2023 OB 17.00

GLASBENA GOSTA:
KATARINA ZOREC IN
SAŠO JELENCIČ

VSTOP PROST

Zaključek Beremo domače in novi domoznanski ambasador Marjan Potokar

V sredo, 15. novembra zvečer, se je v Knjižnici Ivančna Gorica odvil lep domoznanski večer, ki je zbral ljubitelje lepe domače besede. Dogodek se je pričel s podelitvijo priznanja Domoznanski ambasador Knjižnice Ivančna Gorica, ki ga je za leto 2023 prejel prof. Marjan Potokar za obsežno in temeljito domoznansko delo, ki se kaže tako v njegovi veliki zbirki starih razglednic, kot tudi v pisanju ali urejanju domoznanskih knjig. Od teh posebej izstopa delo Zgodbe z razglednic: občina Ivančna Gorica (2014), ki je dragocen in temeljit prikaz starih razglednic iz naših krajev, pospremljen z zgodbami iz nekdanjih časov. Sledil je prijeten pogovor s prejemnikom priznanja, ki je skozi projekcijo starih razglednic pred obiskovalci razgrnil svoje življenje in delo.

Drugi del domoznanskega srečanja je prinesel podelitev bralnih priznanj udeležencem domoznanske bralne značke Beremo domače, ki je v letu 2023 potekala že četrtič zapored. Tokrat je sodelovalo okroglo 30 bralcev, od tega pri družinski bralni znački (domače knjige berejo otroci, starši ali stari starši) 12 udeležencev. Knjižničarji še posebej spodbujamo družinsko branje, saj le-to omogoča prenos bralnega doživljanja, znanja in izkušenj s starejše na mlajše generacije, ko pa gre za posredovanje zavesti o bogastvu naše kulturne dediščine, pa je to še posebej pomembno in vredno spodbude. Posebej toplo smo čestitali družini Jereb, saj so pri bralni znački sodelovali vsi člani: ga. Ana Marija, g. Matej ter otroci Jurij, Nik in Žiga.

Družina Jereb, prejemnica priznanja za družinsko bralno značko

Domoznanski ambasador Knjižnice Ivančna Gorica je postal Marjan Potokar (desno)

Dogodek, ki je bil tokrat še posebej slovesen, saj letos Knjižnica Ivančna Gorica praznuje 25-letnico svoje ustanovitve, je s čudovitim petjem pobožal zborovski trio iz Glasbene šole Grosuplje, podružnice Ivančna Gorica, v zasedbi: Polona Kopač Trontelj (mentorica), Teja Zaletelj in

Marija Grandovec. Srečanje se je zaključilo s prijetnim druženjem in z napovedjo, da se prihodnje leto, ko bomo bralci domačih knjig praznovali 5. obletnico, ponovno snidemo.

Roman Rozina

Praznovali smo teden splošnih knjižnic

V tednu med 20. in 24. novembrom 2023 smo v knjižnicah po vsej Sloveniji praznovali teden splošnih knjižnic. Letošnji slogan je bil: Knjižnica, ključ do širokih obzorij. Z nizom različnih dogodkov se je praznovanju pridružila tudi naša knjižnica.

Torek, 21. novembra 2023, smo rezervirali za potopis. Takrat smo se z domačini Damijano Bijek, Gregorjem Jakošem, Slavkom Zaleteljem in Tatjano Hren podali v afriško državo Mali. Navdušile so nas njihove fotografije in zgodbe. Med drugim smo izvedeli, zakaj so na meji aretirali voznika, pa kako so šivali rano na roki. Prevezli so nas veličastna reka Niger, drevesa baobab pa afriški otroci, ki pojejo slovenske pesmi.

V sredo so se najmlajši izobraževali na angleško-slovenski uri pravljic,

Popotniki po Maliju

ki jo je vodila naša sodelavka Anja Svobljak, v četrtek pa smo v kulturnem domu Zagradec uživali na animacijski predstavi za otroke z naslovom 1, 2, 3 ... lešnikov več ni! v izvedbi Gledališča Pravljičarna. Na-

bito polna dvorana otrok, staršev in starih staršev je na zabaven način izvedela, da ni vse tako, kot je videti na prvi pogled, pa tudi da krive obsodbe ter predsodki ne sodijo v prijateljstvo. Ta dogodek je z donacijo omogočilo podjetje Livar d. d., za kar se mu iskreno zahvaljujemo, zahvala pa velja tudi KS Zagradec, ki nam je prijazno ponudila prostor.

Praznični teden smo sklenili v petek, 24. novembra 2023, ko smo odprli fotografsko razstavo Matjaža Marinčka: VRATA, zunanja podoba notranjosti? Kulturni program so oblikovali člani krožka Umetnost branja in pripovedovanja UTŽO Ivančna Gorica in profesorica flavte v Glasbeni šoli Grosuplje Nikolina Kovač. Med pogovorom je Marinček, ki je v lokalnem okolju aktiven

Kratke iz knjižnica Ivančna Gorica

Knjižnica Ivančna Gorica, Ul. II. Grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
01/78 78 121, 051 236 436, izposojaivg@knjiznicagro.si, www.gro.sik.si
FB: Knjižnica Ivančna Gorica, IG: knjiznicaivancnagorica, Biblos

BOŽIČNA PRAVLJICA v naši knjižnici bo otroke in druge ljubitelje čarobnega decembra razveseljevala od ponedeljka, 18. decembra 2023, do četrtega, 21. decembra 2023. Vse štiri dni, točno ob 17. uri, si boste v prireditvenem prostoru knjižnice na velikem platnu lahko ogledali dramatisacijo pravljice o tem, kako je nastala najbolj znana božična pesem Sveta noč. Vabljeni!

KNJIŽNICA V ZAGRADCU – Konec oktobra smo v šolski knjižnici OŠ Zagradec odprli tudi splošno knjižnico. Prvi mesec smo zabeležili izjemno dober obisk in tega smo zelo veseli, kajti to je dokaz, da je bila splošna knjižnica v Suhi krajini res potrebna. Vabljeni vsak torek in četrtek med 15. in 17. uro.

TA VESELI DAN KULTURE (3. december) bo knjižnica praznovala kar z dvema udeležbama na dogodkih širšega pomena. Naš bibliotekar Roman Rozina bo sodeloval na strokovnem posvetu o delu in življenju dr. Mihaela Glavana v organizaciji Jurčičeve domačije, bibliotekarka Maruša Pušnik pa bo na strokovnem srečanju narečnih kamišibakarjev v Štanjelu govorila o svoji jezikovni izkušnji in izvedbi narečnih kamišibajev Jurčičevih del.

DIGI INFO TOČKA – V prostorih naše knjižnice je v začetku novembra zaživela Digi info točka. Gre za projekt Območne obrtno podjetniške zbornice Grosuplje, ki ji je bil zaupan s strani Ministrstva za digitalno preobrazbo. Svetovalci na Digi info točkah (po državi jih je 222) na razumljiv način nudijo uporabniško podporo s področja uporabe digitalnih javnih storitev: uporaba elektronske osebne izkaznice in s tem povezane mobilne aplikacije, prijava v elektronske storitve in elektronsko podpisovanje, dostop do informacij o delu državne uprave na portalu gov.si, dostop do elektronskih storitev na portalu eUprava, registracija in prijava v portal SPOT, uporaba storitev eZdravja na portalu zVEM, dostop do e-storitev ZPIZ, uporaba državnega davčnega portala eDavki, dostop do elektronske zemljiške knjige, uporaba elektronskih vinjet na portalu DARS, storitve z zvezi s študijem in štipendijami, storitve MKGP in UVHVV, portal Volos in drugih. Digi info točko v naši knjižnici lahko obiščete v ponedeljek, torek in četrtek med 8. in 12. uro, ob sredah med 16. in 19. uro, ob petkih pa med 13. in 16. uro.

BOŽIČEK ZA EN DAN je dobrodelni projekt, ki že desetletje povezuje socialno šibkejša obdarovance in njihove dobrotnike. Naša knjižnica je postala uveljavljeno zbirno mesto za darila. Tudi letos ste se »božički« izvrstno izkazali, saj ste prinesli ogromno daril, za kar se vam iskreno zahvaljujemo v imenu organizatorjev in obdarovancev.

ŠAH V KNJIŽNICI – V Knjižnici Ivančna Gorica ob petkih potekajo šahovska srečanja za vse generacije pod vodstvom Damjana Lesjaka; tako tudi v mesecu decembru, razen 29. 12., ko zaradi praznikov šah odpade. **BEREMO DOMAČE**, projekt domoznanske bralne značke, je od 8. februarja do konca oktobra v naši knjižnici potekal že četrto leto zapored. Vabimo vas, da se nam ob branju »domačih« del pridružite spet prihodnje leto. Ob kulturnem prazniku bomo objavili sezname literature za otroke in odrasle.

ZELIŠČARSKI DELAVNICI »ZELIŠČA V SLUŽBI ZDRAVJA« – V Knjižnici Ivančna Gorica bosta v torek, 9. in 16. januarja 2024, od 10. do 12. ure, praktični delavnici o uporabi zelišč, ki ju bo vodila Andreja Stankovič, izkušena zeliščarka. Prvo srečanje bo posvečeno uporabi zelišč v kuhinariki, drugo pa uporabi zelišč v mazilih in negovalnih izdelkih. Število mest na delavnicah je omejeno, zato prosimo, da svojo udeležbo potrdite prek e-pošte na naslov las-stik@ciktrebne.si ali pokličete na telefonsko številko 07/34 82 103.

PAKETNIK pred knjižnico nekateri člani že s pridom uporabljate in tako gradivo prevzemate neodvisno od obratovalnega časa knjižnice. Navodila za njegovo uporabo so dostopna na naši spletni strani, lahko pa jih v tiskani obliki dobite tudi pri izposojevalnem pultu.

v številnih društvih, povedal, da se je ideja za fotografiranje vrat rodila v Provansi, ko je zagledal z grafiti popisana vrata. Ta so ga tako impresionirala, da je na vrata, ki imajo tudi močno simbolno vrednost,

postal pozoren na vseh svojih potovanjih. Razstavo si v knjižnici lahko ogledate do konca januarja 2024.

Knjižnica Ivančna Gorica

Predstava za otroke v Zagradcu je omogočilo podjetje Livar

Z odprtja fotografske razstave Matjaža Marinčka

Plesno obarvano mladinsko martinovanje v Ambrusu

»Živjo, draga družba in lepo pozdravljeni na ambruškem martinovanju,« se je glasil pozdrav mladim, ki smo na martinovo soboto, 11. 11. 2023, prišli v dvorano Kulturnega doma Ambrus v čast 10-letnice mladinske sekcije.

Člani mladinske skupine pod okriljem Kulturnega društva Ambrus smo pripravili zabavo za vso ambruško mladino. Na začetku nas je nagovoril član mladinske skupine Nejc Hrovat in povedal nekaj besed o delovanju le-te. Mladinsko skupino je leta 2013 ustanovila Maja

Tratar. Prvotno je skupina delovala na gledališkem področju in nas med drugim navdušila z odlično in nepozabno izvedbo drame Rože v puščavi. Sčasoma pa je mladinska skupina začela pripravljati tudi dogodke, ki niso bili povezani le z gledališčem. Že leta 2014 se je rodila

ideja za projekt Poletnih delavnic, ki ga še vedno vsako leto prostovoljno izpeljemo člani mladinske skupine. V okviru mladinske skupine se izpeljeta še dva dogodka, oba v bližajočem se prazničnem decembru. V začetku decembra pripravimo dobrodelno delavnico izdelovanja božičnih voščilnic, ki jih razdelimo med starejše sokrajane. Za vse pri-

dne otroke pa pripravimo tudi sprejem sv. Miklavža, ki jih vedno obdari z lepimi darili. Na martinovi zabavi je bilo poskrbljeno za vse, za hrano, pijačo in seveda dobro glasbo. Za slednjo je skrbel ansambel Nemanja, katerega član je tudi Ambrušan Benjamin Miklič. Benjamin s harmoniko, Marina Vrščaj s kitaro, Polona Rakar

z bas kitaro in z glasom Ane Strmčnik je ansambel poskrbel za plesni ritem, na katerega se je vrtela zbrana mladina. Za vse je bil res lep večer, napolnjen z dobro glasbo ter iskrenim smehom. Pod vtisom martinove sobote si želimo še več takšnih dogodkov, ki bi nas med seboj povezali.

Nina Novak

Večer pod kozolcem

Jesen poleg posebnega vzdušja, toplih barv gozda in vonja po kostanju v Ambrusu prinese še nekaj: tradicionalni dogodek Večer pod kozolcem, ki ga s skupnimi močmi pripravljata Turistično društvo Ambrus in Literarna skupina Ambrus. Krajani se vsako leto zberejo na Št'cnarjevem ranču, kjer se v družbi besedne umetnosti spomnijo starih časov in navad, ki dandanes žal tonejo v pozabo. Tako je bilo tudi letos.

Dogodek se je začel v soboto, 14. oktobra, ob 18. uri, otvorili pa smo ga s kulturnim programom, ki pa je letos za literarno skupino nosil prav poseben pomen: z njim smo namreč obeležili 10. leto njenega delovanja. Skupaj smo se spomnili samih začetkov skupine, temu pa je sledilo branje poezije, ki je prišla izpod rok nadobudnih pesnikov in pesnic iz Ambrusa ter okoliških krajev. Nekateri avtorji so svoje pesmi prebrali sami, besedo drugih pa so v svet ponesli člani literarne skupine, ki že vrsto let bogatijo krajevne prireditve. Ker pa gresta poezija in glasba z roko v roki, je med kulturnim programom zapela tudi harmonika.

Branju čutne poezije je sledila še

delavnica izdelovanja brezovih metel, dogajanju pa se je pridružil tudi Moški pevski zbor Ambrus, ki nam je večer popestril s prepevanjem ljudskih pesmi. Manjkala ni niti dobra hrana, turistično društvo je po-

skrbelo za izjemno pogostitev. Vse to nam je ustvarilo čudovito jesensko vzdušje, ki smo ga izkoristili za druženje s sokrajani še pozno v noč.

Maša Žnidaršič

Noč čarovnic na Korinju ...

Bil je petek, 27. oktober 2023, počasni se je že večerilo. Luna, velika kot buča, je bila že visoko na nebu. Na Malem Korinju se je že zaslišalo vreščanje čarovnic, strašni pogledi buč ter vseh strašnih nočnih bitij. Nato pa so jih neustrašni otroci, kar 33 se jih je zbralo v večnamenski dvorani, prišli pregnat in premagovat naloge, ki so jim jih postavila strašna bitja.

Pričakal jih je labirint balonov, potem pa so se po starostnih kategorijah razdelili v skupine ter premagovali različne naloge in bili ustvarjalni na tematskih delavnicah. Najstarejši so izrezovali najstrašnejše buče v vsej občini. Naloga ni bila lahka, saj se buče niso zlahka predale. Ko pa je padla trdna noč, so buče različnih obrazov zasijale v vsem svojem sijaju. Najmlajši so se podali na izdelovanje duhcev, netopirjev ter neustrašno brskali po čarobnem pesku in ustvarjali s slanin testom.

Prijazna gospodična Lara je otroke že nestrno čakala, da jim obraz porišo z najstrašnejšimi kreacijami po njihovi izbiri. Kače, pajki, zombiji so krasili obraze fantov, deklice pa so bile čudovite z metuljčki, rožicami, princeskami in pajki. Lahko vam povem, bili so nadvse strašni in lepi. Tekmovanje v metanju žogic v lončke, podiranje pločevink ter lačna buča pa so samo še popestrili druženje otrok. »Poizkusi buča srečo«

pa je poskrbela za iskanje slastnih dobrot. Kotiček čarobnih napitkov in strašnih prigrizkov je bil prava paša za oči. Tisti najbolj sladkosnedi pa so se preizkusili v peki muffinov, ki so jih kasneje okrasili po svojih željah.

Kot se za zaključek spodobi so si otroci ogledali še animirano risanko Koko in velika skrivnost. Seveda pa kino brez kopic ni kino. Polni lepih vtisov ter novih doživetij so se otroci skupaj s starši odpravili proti domu. Verjamemo, da so imeli staršem veliko za pripovedovati. Vsa zahvala pa gre tudi organizatorkam ter vsem, ki so bili udeleženi v obsežnih pripravah.

Se vidimo naslednje leto ...

Pripravila Špela Mišmaš

**Pridružite se nam na brezplačnih delavnicah
 ZELIŠČA V SLUŽBI ZDRAVJA**

Z nami bo Andreja Stankovič, biologinja, čebelarka, lončarka in mentorica z bogato tradicijo tudi na področju zelišč.

Knjižnica Ivančna Gorica

9. 1. 2024 in
 16. 1. 2024
 od 10. do 12. ure

Prijave: las.stik@ciktrebnje.si ali 07 34 82 103

Mini olimpijada 2023 v Ivančni Gorici

V četrtek, 5. 10. 2023, je Zveza športnih organizacij Ivančna Gorica v sodelovanju z Olimpijskem komitejem Slovenije organizirala Mini olimpijado za učence 2. razredov občine Ivančna Gorica. Prireditve je potekala na nogometnem igrišču NK Ivančna Gorica z umetno travo.

Na začetku prireditve so izvedli olimpijski protokol z olimpijsko zastavo in baklo, ki so jo ob zvokih himne na prizorišče prinesli otroci, udeleženci Mini olimpijade. Sledila je zaprisega vseh sodelujočih otrok – športnikov: »Tudi, če si želimo, ne moremo vsi zmagati. Lahko pa tekmujejo po svojih najboljših močeh. Naše geslo pri tem je: Fair play vodi naprej!«

Prisotne je nagovoril tudi župan občine Ivančna Gorica Dušan Strnad. Kar 230 otrok iz OŠ Stična, PŠ Stična, PŠ Muljava, PŠ Višnja Gora, OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični, OŠ Zagradec, PŠ Ambrus in PŠ Krka se je preizkusilo v različnih športnih disciplinah in z njimi povezanih motoričnih nalogah. Za ogrevanje se je izvedel Foksijev ples, ki sta ga vodila Foksi in predstavnica plesnega kluba Guapa.

V izziv jim je bilo postavljeno 10 športnih postaj, ki so jih pripravili: Nogometni klub Ivančna Gorica, Teniški klub Talent, Sankukai karate klub Ivančna Gorica, Strelsko društvo Sonja Vesel, Rokometni klub SVIŠ, Klub Gibalni raj – športno ritmična gimnastika, KRG TiM – Mitja Petkovšek – športna gimnastika, Taekwondo klub Kang, Plesni klub Guapa in V.I.P. športni klub Ivančna Gorica – atletika.

Med prireditvijo je otrokom delal družbo Lisjak Foksi. Vsi otroci so uspešno opravili vse športne izzive in ob koncu prireditve prejeli zaslužena priznanja, alpsko mleko in napolitanke Knoppers.

Prireditve je odlično uspela. Čudovito vreme, krasen prostor, zadovoljni predstavniki klubov in društev, rdeča lica in nasmehi na otroških obrazih je povedalo več kot tisoč besed. Vsi smo bili mnenja, da moramo Mini olimpijado ponoviti tudi v naslednjem letu.

ODZIVI UDELEŽENCEV:

Učiteljica Anja Oven in učenci 2. a in 2. b razreda OŠ Stična

Drugošolci smo četrtek pričeli s sprehodom do nogometnega igrišča v Ivančni Gorici, kjer nas je pričakalo veliko drugošolcev iz celotne občine in pester nabor različnih športnikov. Prispeli smo namreč na mini olimpijado, ki smo jo otvorili z olimpijskim ognjem, himno in nošenjem olimpijske zastave. Nato je sledilo spoznavanje različnih športov oz. športnih društev, ki so aktivna v občini. Pa ne na kakšen dolgočasen način, ampak tako da smo se v vseh teh športih tudi preizkusili. Spoznali smo streljanje, gimnastiko, taekwondo, atletiko, nogomet, tenis, ples, karate, mini rokomet in ritmično gimnastiko. Kako pester in aktiven dan je bil za nami. Učenci so uživali v aktivnostih in spoznavanju in preizkušanju novih športnih disciplin. Vsi so se preizkusili v vseh športih. Marsikdo je navdušeno tekkel po prijavnico k izvajalcem, da bi izpopolnjeval svoje znanje pri njih. Želimo si še več takih dni, ki rišejo nasmeha na otroških obrazih in otroke spodbujajo k zdravemu načinu življenja.

Vtisi z MINI OLIMPIJADE, 2. a VG, razredničarka Maja Jurhar Tavčar

Prebudili smo se v megleno jutro, polni pričakovanj, saj smo nestrno pričakovali OLIMPIJADO na čisto pravem stadionu v Ivančni Gorici. Ob prihodu je že prvi pogled na prizorišče dokazoval, da se bo to dopoldne dogajalo marsikaj zanimivega in za nas veličastnega. Pričakali so nas predstavniki že uveljavljenih klubov naše občine, pa tudi olimpijec Mitja Petkovšek je vzbudil naše zanimanje. Naš učenec Nejc je bil med drugimi izbran, da ponese olimpijsko zastavo med igranjem olimpijske himne, ob tem smo bili vsi že na pričetku zelo ponosni. Nagovoril nas je tudi gospod župan in nam zaželel dobrodošlico. Pričeli smo z nogometom, kjer smo bili še posebej aktivni, saj ga kar štiri učenci našega razreda redno trenirajo. Deklicam je bil všeč ples, še posebej, ker smo ga ponovno odplesali na samem zaključku prireditve. Prav tako rade podoživljajo karate prijeme, predvsem v poziciji samoobrambe. Veliko zanimanja in zanosa pa so učenci doživeli pri streljanju z zračno puško, saj kar niso mogli verjeti, da so se ta dan prelevili v strelce s pravo puško, ki natančno ciljajo v pravo tarčo. Zadetki res niso bili zanemarljivi. Naš učenec Nikolas je pri aktivnostih taekwondoja dosegel 75 rekordnih udarcev z nogo in vsi smo z njim slavili to zmago. Še preden smo se dobro ogreli, je sonce pregnalo meglo in postalo nam je zelo toplo, precej tudi zaradi vnetega sodelovanja in navdušenja. Dopoldne je hitro minilo. Proti šoli smo se z avtobusom odpeljali polni prijetnih vtisov in doživetij. Verjamemo, da bo ta naša mini olimpijada postala tradicionalna in kmalu se radi spet vrnemo.

OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Mnenje učiteljic OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični je, da so takšni dogodki odlični za promocijo športa in motivacijo otrokom, da se začnejo ukvarjati z njim. Mini olimpijada je bila odlično zastavljena. Mogoče bi v prihodnje računali le na vsaj en 10-minutni odmor, da grejo otroci lahko pit in na stranišče, saj nihče ni želel ničesar zamuditi.

Tudi učenci so bili navdušeni nad vsemi športi. Med dečki je bil najbolj priljubljen taekwondo, nogomet in streljanje z zračno puško, med dekleti pa ritmična gimnastika, ples in športna gimnastika. Izrazili so tudi mnenje, da bi si želeli tudi kakšno "resno" tekmo (med šolami) v ekipnih športih.

RK SVIŠ, Stane Zupančič

Čudovita organizacija in čudovit dogodek. Organizacija je bila še na višjem nivoju kot lansko leto. Vaditelji so imeli na razpolago vse kar smo potrebovali, da smo skupaj z organizatorjem, pričarali otrokom čudovit dan. RK SVIŠ podpira tovrstne dogodke in se jih bo z veseljem udeleževal tudi v prihodnje.

KRG TiM, Mitja Petkovšek

Vse pohvale ZŠO Ivančna Gorica za organizacijo Mini olimpijade in promocijo športa in zdravega načina življenja med najmlajšimi člani družbe! Na prelep sončen dan smo se družili, zabavali in športali. Komaj čakamo druženje naslednje leto, med tem pa bodo naši drugošolčki pridno vadili, jedli zdravo hrano, zgodaj hodili spat in zrasi v velike, zdrave in močne fante in punce.

Učenci 2. razreda OŠ Zagradec, PŠ Krka in učiteljica Maruša

Zelo dobro organiziran dogodek. Učenci so aktivno sodelovali, se preizkušali pri vseh postajah in se pri tem tudi zabavali. Najbolj so bili navdušeni nad aktivnostmi, ki so jih v večini izvajali prvič (streljanje, gimnastika, tenis ...).

Nekaj komentarjev učencev 2. razreda OŠ Zagradec, PŠ Krka:

- Najbolj mi je bil všeč karate in taekwondo, tenis, nogomet. Tudi gimnastika, ker sem srečala Dušico. (Živa)
- Meni so bile všeč plesne in gimnastika, ker se rada ukvarjam s športom. (Tamara)
- Najbolj mi je bilo všeč pri karateju in učenje plesa, ki smo ga zaplesali na koncu. (Klara)
- Meni je bilo všeč streljanje z zračno puško, nogomet in rokomet. (Anže)

VTISI UČENCEV

Shania, 2. a

Meni je bilo všeč vse – gimnastika, GUAPA, brcanje žoge in atletske poligon, streljanje, nogomet in taekwondo. Vse to mi je bilo zeeeeelo všeč.

Lana, 2. a

Meni sta bili všeč GUAPA in ritmična gimnastika.

Izabela, 2. a

Veliko sem se zabavala, ker smo imeli veliko iger.

Liam, 2. a

Bilo mi je v redu. Najbolj mi je bil všeč karate, ker smo lahko videli, kaj se tam naučijo.

Ksaver, 2. b

Bilo je v redu, najbolj nogomet in streljanje. Pa še Fifa album smo dobili na koncu.

Benjamin, 2. b

Všeč so mi bili streljanje, nogomet, rokomet in ko smo dobili Fifa album.

Anika, 2. b

Všeč mi je bilo, ko smo plesali in delali s trakovi.

Maksimilijan, 2. b

Všeč mi je bilo streljanje s puško, mini rokomet, nogomet in Fifa album na koncu.

Luka, 2. b

Všeč mi je bilo, ko smo streljali, igrali rokomet, nogomet in ko smo na koncu dobili Fifa album.

Fran, 2. b

Všeč so mi bili streljanje nogomet, Fifa album in mini rokomet.

David, 2. b

Všeč so mi bili streljanje, Fifa album, taekwondo, nogometni poligon, in rokomet, kjer sem bil lahko vratar.

Maks Đ., 2. b

Bilo je zelo v redu. Vodili smo žogo, videli atletske sprinterke, rokomet, brcali v boksarsko vrečko.

Gaber, 2. b

Bilo mi je zelo zabavno. Sploh karate, kjer smo zraven dobili tatu in prijavnico. Všeč so mi bili tudi puške in taekwondo, kjer smo morali čim večkrat brcniti v blazino.

Naj, 2. b

Všeč mi je bilo, da smo šli na nogometni stadion, da smo se igrali in da smo igrali mini rokomet in nogomet.

Filip Š., 2. b

Bilo je zabavno, ko sem lahko streljal z mojim očijem, ko smo dobili nogometni album in tekli atletske štafeto, poligon z žogo, ko sem nosil olimpijsko zastavo in lahko boksal z nogami v boksarsko vrečko ter ko smo v parih izvajali karate.

Andreja Lapanja

RK SVIŠ Ivančna Gorica navdušuje v tej sezoni

Dosedanji del aktualne sezone je brez dvoma potrditev, da celotna občina Ivančna Gorica živi za roket. Članska zasedba RK SVIŠ Ivančna Gorica, ki jo vodi domačin Aleksander Polak, se enakovredno meri z najboljšimi slovenskimi klubi (Celje PL, Gorenje Velenje, Trimo Trebnje, Krka Novo mesto). Ob vsem tem se lahko klub pohvali z rekordnim obiskom domače dvorane, prav tako pa se ne gre bati za svetlo prihodnost ivanškega rokometarja.

proti kateremu je Simon Vidmar z zadetkom v zadnji sekundi srečanja zagotovil veliko točko, šele prvo v zgodovini proti vodilnem klubu na slovenski rokometni sceni. V nadaljevanju je ivanška zasedba premagala še Dobovo (doma, 31:23), Slovenj Gradec (gostovanje, 25:26), LL Grosist Slovan (doma, 27:21), Škofljico (doma, 33:26) ter remizirala z novomeško Krko (doma, 27:27), ki letos nastopa tudi v evropskem EHF Pokalu. Celoten rezultatski iz-

Članska ekipa SVIŠ-a iz Ivančne Gorice je uspešno pričela letošnjo tekmovalno sezono. Na uvodu Lige NLB, v kateri Ivančani nastopajo že tretjo sezono zapored, so izbranci Aleksandra Polaka premagali Riko Ribnico, ki že vrsto let stoji v samem vrhu slovenskega rokometarja. Sledila je zgodovinska tekma z aktualnim državnim prvakom iz Celja,

kupiček Ivančane postavlja v prvo polovico državnega rokometnega prvenstva. V letošnji sezoni navdušujejo tudi navijači. Vsaka domača tekma je namreč napolnjena do zadnjega kotička. Po nepričakovanem rekordnem obisku dvorane na oktobrski tekmi proti LL Grosist Slovan Ljubljana (650 gledalcev), si je spektakel proti

ŠRD Škofljica ogledalo kar 780 gledalcev! Gre za rekord obiskanosti tekem RK SVIŠ Ivančna Gorica v zgodovini kluba, ki se letos pohvali s tretjo najboljšo obiskanostjo v Ligi NLB (582 ljudi v povprečju), takoj za Celjem Pivovarno Laško in Slovenj Gradcem.

»Letošnja sezona je zares uspešna. Že prej nas je publika precej podpirala, letos pa je ta podpora še mnogo večja. Vsako tekmo je dvorana povsem polna, hkrati pa je s takšnim vzdušjem še lažje dosegati dobre rezultate. Potrditev tega je tudi odlično vzdušje v garderobi, na čemer vsako leto dodajamo velik poudarek,« je uvodoma dejal kapetan SVIŠ-a Nik Pirnat, ki za člansko ekipo v domačem klubu nastopa že deveto sezono. Kapetan članske ekipe je že drugo leto zapored, potem ko mu je kape-

tic Košir, se je uspešno uvrstila v 1. državno ligo, in sicer med najboljših 12 ekip.

Zelo dobro kaže tudi starejšim dečkom. Ti pod vodstvom Gorazda Potočnika in Francija Zidarja dokazujejo, da je pred njimi svetla pri-

hodnost. V decembru je še prehitro reči, a verjamemo, da se starejši dečki B (letnik 2010 in mlajši) utegnjejo boriti za morebitno uvrstitev na finalni turnir najboljših četverice.

V kategoriji mlajših dečkov, ki jih vodijo Stane Zupančič, Franci Zidar in Jaka Pečjak, je ogromno število nadobudnih fantov. Ti se vsak teden trudijo na treningih, svoje znanje pa prikažejo med vikendom, ko se merijo s sovrstniki na številnih turnirjih, obenem pa je SVIŠ eden izmed organizatorjev regijske minirokometne lige, skupaj z RK Grosuplje, RK Mokerc-KIG, ŠRD Škofljica in MRK Ljubljana.

Dominik Pekeč,
RK SVIŠ Ivančna Gorica
Foto: Dominik Pekeč/
Zavod ŠD ŠPORT

Božični rokometni vikend pika na i za leto 2023

RK SVIŠ Ivančna Gorica se je letošnje koledarsko leto, ki je bilo precej uspešno, odločil zaključiti s posebnim dvodnevним dogodkom, ki ga omogoča Zavarovalnica Triglav. V soboto, 16. decembra, se bodo na parket ivanške športne dvorane najprej podali mlajši dečki, ki jih čaka mini turnir s sovrstniki iz okoliških klubov. Prav tako pa bo ob 19. uri na sporedu zadnja domača tekma članske ekipe v letošnjem letu. Varovance Aleksandra Polaka čaka obračun z MRK Ljubljano, ki jo vodi nekdanji igralec SVIŠ-a Roman Šimon. Dan kasneje bo organiziran še mini rokometni turnir, na katerem se bodo pomerili mladi upi iz osnovnih šol v občini Ivančna Gorica. Za zaključek božičnega rokometnega vikenda pa bomo lahko spremljali sosedski kadetski derbi med Ivančani in Grosupljem.

Obeta se pester božični spored, zato vas vabimo, da leto 2023 zaključimo skupaj v stilu!

tanski trak predal Robert Tekavec – otrok kluba, ki je igralsko pot zaključil pred dvema sezonama. »Definitivno sem vesel in ponosen kot kapetan domače ekipe. Z veseljem nadaljujem delo mojih predhodnikov. Včasih namenim še kakšno dodatno motivacijsko besedo fantom, če je to potrebno,« je o kapetanski funkciji dejal Pirnat, ki je 1. decembra praznoval 25. rojstni dan.

Mladi dokazujejo, da ima SVIŠ svetlo prihodnost

Ivanška rokometna šola že dolga leta uspešno proizvaja domače produkte v članskem moštvo. Slednje se lahko pohvali z največ domačini (13), ki so odigrali vsaj eno tekmo za prvo ekipo v letošnji sezoni Lige NLB. Mladinska ekipa pod taktirko Gašperja Mamiloviča v elitnem razredu nastopa že sedmo sezono zapored. Kadetska zasedba (letnik 2007 in 2008), ki jo letos vodi Ma-

WEIGHTLIFTING

ZA UČENCE IN DIJAKE... ...ZA DEKLETA IN FANTE

NALOG

SUNEK

POTEG

KJE? ŠPORTNI STUDIO V.I.P. - IVANČNA GORICA
KDAJ? ČETRTEK 4.1.2024
OB KATERI URI? 15:00
PRIJAVA IN INFORMACIJE: martin@izta.si

Treninji bodo potekali vsak torek in četrtek ob 15:00
Uvodni trening je brezplačen!

Uspešna sezona šentviških motokrosistov

V oktobru se je zaključila letošnja motokrosistična sezona, ki je prinesla nove uspehe članom Avtomoto društva Šentvid pri Stični. Največji uspeh gre pripisati dosežkom Jana Pancarja, ki je vso sezono uspešno nastopal na dirkah svetovnega prvenstva razreda MX2. S svojo maloštevilno ekipo TEM JP253 KTM Racing Team se je udeležil vseh 21 dirk svetovnega prvenstva, prvič tudi dirk izven Evrope, kar je bil še dodaten logistični in finančni zalogaj. Sezono je končal na skupnem 11. mestu, z dopolnjenimi 23-imi leti pa se prihodnjo sezono seli v razred MXGP, t. i. kraljevski razred, v katerem bo sicer eden glavnih kandidatov za prvaka slovenski superšampion Tim Gajser. Pancar je skupaj z Gajserjem ob koncu letošnje sezone uspešno zastopal barve slovenske reprezentance na dirki za pokal narodov, na kateri je Slovenija osvojila visoko 9. mesto.

Po Janovih stopinjah gre njegov klubski kolega, še ne 17-letni Jaka Peklaj. V letošnji sezoni je uspešno presedlal na 250 kubični motor in si v začetku septembra na Veliki nagradi Turčije uspešno privozil prve točke za svetovno prvenstvo v razredu MX2. Posledično je bil logična izbira za mesto v reprezentanci, ki je bila izbrana za nastop na na t. i. pokalu narodov, nekakšni zaključni dirki sezone, na kateri trije vozniki posamezne države zastopajo svojo domovino. Nastop za člansko reprezentanco mu je žal tik pred zdajci preprečila poškodba, ki jo je staknil na zadnji dirki v Angliji.

Kot mladinski reprezentant pa se je Peklaj že julija udeležil tudi Sve-

Jan Pancar je sezono svetovnega prvenstva MX2 končal na odličnem 11. mestu

Jaka Peklaj si je letos pripeljal prve točke svetovnega prvenstva MX2

tovnega mladinskega prvenstva v Romuniji, v kategoriji 125 kubičnih motorjev. Velik uspeh je bila že uvrstitev na glavno dirko, kjer je za

viden rezultat sicer zmanjkalo tudi nekaj športne sreče. Prav tako je na tem mladinskem svetovnem prvenstvu slovenske barve zastopal še en šentvidčan, Žan Oven. Tudi on se je kvalificiral na glavno dirko. Glavna Žanova prizadevanja pa so bila usmerjena v domače državno prvenstvo, ki ga je uspešno zaključil z naslovom državnega prvaka v kategoriji MX 125. Naslova državnega prvaka se veseli tudi Gal Hauptman v kategoriji MX2, med mlajšimi kategorijami pa velja izpostaviti še 8. mesto Maksa Šušteršiča v kategoriji MX 65.

AMD Šentvid pri Stični se letos lahko ponaša tudi s številnimi organizacijskimi uspehi. Že po koncu lanske sezone so se začela obsežna prenovitvena dela na progi in nadgradnja novega sistema za polivanje proge. Cilj društva je zagotoviti kar najboljše pogoje za kakovostne treninge in tekmovanja, z čim manj vplivi na okolje, zlasti v poletnem času je bila uporaba proge do sedaj omejena zaradi prašenja. Prva tako je društvo letos uspešno organiziralo dirko za pokalno in državno prvenstvo Slovenije. Vse ta vlaganja v infrastrukturo celotnega dirkališča pa ne bi bila možna brez pomoči članov in članic ter sponzorjev in podpornikov, ki jim gre zahvala za sodelovanje in pomoč. Z njihovo pomočjo se motokros v občini Ivančna Gorica uspešno razvija. Tako ta motociklistična športna panoga, ki ima pri nas dolgo tradicijo, postaja vse bolj dostopna mladim in širši množici rekreativnih voznikov.

Gal Hauptman državni prvak MX2

Žan Oven za zaključek kategorije MX 125 še enkrat državni prvak

Letni alpinistični tabor GK Limberk v Paklenici

Letošnji letni alpinistični tabor je GK Limberk organiziral v Paklenici. Cilja tabora sta bila plezanje dolgih športnoplezalnih smeri in priprava na skalno sezono. Prav tako je bil tabor namenjen oblikovanju novih in utrjevanju že obstoječih plezalnih navez. Namenjen je bil tudi mentorstvu in motiviranju novih plezalnih navez.

Narodni park Paklenica je po svojih naravnih danostih in lepotah upravičeno na Unescovem seznamu svetovne dediščine. Prepređen je s planinskimi pohodnimi potmi, bukovimi gozdovi. Kraška jama Manita peč, potok Velika Paklenica, ki je skozi dolga tisočletja ustvaril kanjon Velika Paklenica, kanjon Mala Paklenica in etnološka zapuščina tega območja nudijo obiskovalcu veliko doživetij. Je tudi mednarodno prepoznani plezalni center. Plezalna meka tudi slovenskih plezalcev, ki se zgrinjajo tja od pomladi do pozne jeseni.

Člani GK Limberk smo tabor organizirali od 20.-23. aprila, še pred navalom množice plezalcev in smo se lahko v miru posvetili svojim dejavnostim. Preplezali smo večraztežajne smeri različnih težavnosti od IV-, do VI+ in z zadovoljstvom ugotovili, da alpinistični odsek GK Limberk dobro dela. Pripravljeni smo na alpinistično letno sezono in se veselimo skupnega druženja v naših in tujih gorah.

Magdalena Butkovič

Atletski klub ŠPELA tudi v Ivančni Gorici

Smo Atletska šola teka ŠPELA, ki se z atletiko ukvarjamo že 30 let in imamo športne uspehe tako na državnih prvenstvih, kot na mednarodnih. V svojih vrstah imamo državne reprezentante, kot državne rekorderje in ne nazadnje smo prejeli na prireditvi Naj atlet 2023 nagrado z našo atletinjo Lino Žlindra za fer play.

V klubu imamo priznane trenerje, ki svoje znanje prenašajo zelo uspešno na mlajši rod. Naša odlika je, da vsakemu atletu dajemo priložnost, da spozna KRALJICO ŠPORTA ATLETIKO. Ko le to osvoji, preidemo na tekmovanja in nato v tekmovalni ritem. Atletska šola teka ŠPELA svoja vrata odpira tudi v občini Ivančna Gorica, saj menimo, da je atletika zelo pomemben dejavnik pri razvoju otrok in mladine.

Če želite svojega otroka naučiti atletskih prvin, so Vam naša vrata na stežaj odprta ob ponedeljkih od 15.00 do 16.00, ali pa nam pišete na el. naslov: akspela@siol.net ali pokličete na tel. št.: 041 604 185.

V zimskem času, ko bo zunaj snežilo, bodo treningi potekali v Športni dvorani SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica.

Pridruži se nam in bodi v dobri družbi - ATLETIKA JE KRALJICA ŠPORTOV,

www.atletskiklubspele.si

VABLJENI.

ATLETSKA ŠOLA TEKA ŠPELA

Matej Šteh

Gorniški klub Limberk- Od Kleka do Kleka

Gorniški klub Limberk je v letošnji poletni sezoni obiskal dva Kleka - Klek nad Ogulinom in Veliki Klek (Grossglockner) nad Lienzom

V soboto, 10. junija, smo se člani Gorniškega kluba Limberk s prijatelji iz drugih gorniških klubov Skale zbrali, da obiščemo impresivno 1181 m visoko goro Klek v bližini Ogulina, Hrvaška ali goro spalnega velikana, kot ji pravijo domačini, z namenom spoznati tamkajšnje čarovnice. Klek ima obliko nekaj km dolgega hrbta strmih sten, katerega vrh predstavlja 200 metrov visoka skalnata gmota v obliki glave velikana, ki spokojno počiva v brezčasnem spancu.

Zbrala se nas je lepa skupina navdušenih gornikov. Z manjšim avtobusom nas je Mitja zapeljal do Ogulina, kjer je bilo naše izhodišče za turo. Krenili smo po tako imenovani Ferdini stazi, ki so jo poimenovali po začetniku hrvaškega planinarjenja v teh krajih Ferdu Ušaninu. Na višini 1000 m nas je pričakala planinska kočica, kjer smo se okrepčali za nadaljnjo pot do vrha. Tu nas je oskrbnik kočice prijazno postregel s pijačo.

V 17. stoletju je baron Janez Vajkard Valvazor napisal legendo o tem, kako je nastala gora Klek. V tistih starih časih, ko so bogovi in velikani živeli na zemlji, je prišlo do prepira med njimi. Razlog je v tem, da so bogovi vzeli vso hrano in pijačo zase in pustili velikane stradati. Eden od velikanov Klek se je uprl in se boril z bogom Volosom. Bog Volos ga je kaznoval, ker se je upal upreti in ga s čarobnim mečem spremenil v kamen. V težkih trenutkih obračanja v kamen in čudovito goro je Klek obljubil, da se bo nekega dne prebudil in se maščeval. Med nevihtnimi dnevi na Klek prihajajo čarovnice, ki poskušajo prebuditi uspavane velikane.

Z vrha se ponuja razgled na Bjelasico, Gorski Kotor z Risnjakom in Ogulinom z okolico. Jugovzhodna stena pa predstavlja pravi raj za plezalske navdušence, saj nudi širok spekter raznovrstnih težavnostnih smeri. Nazaj smo se spustili po kraj-

ši poti do vasi Bjelsko, kjer nas je pričakal avtobus. Po okrepčilu smo zapeli nekaj slovenskih domačih pesmi. Tudi na poti nazaj je pesem spremljala naše druženje vse do domačih krajev.

V nedeljo, 25. junija, smo se gorski navdušenci znova zbrali in se odpravili na visokogorsko turo na Veliki Klek (3798 m), najvišjo avstrijsko goro Grossglockner. Zgodaj zjutraj smo Janez, Tonika, še en Janez, Samo, Magda in Frenk krenili s parkirišča v Ivančni Gorici. Miha se nam je pridružil na Jesenicah. Naš cilj je bila prekrasna gorska vasica Kals nad Lienzom, kjer je bilo naše izhodišče za turo na Veliki Klek. Pot nas je vodila mimo hiše Lucknerhaus (1980 m). Zelo hitro smo dosegli tudi kočico Lucknerhütte (2241 m).

Po prekrasni ledeniški dolini, kjer so nas na vsakem koraku pozdravljali svizci, smo prišli do naslednje kočice Stüdlhütte (2802 m). Napredujoč po lepi, udelani poti smo opazovali deroče gorske potoke, v katere se zliva voda iz višje ležečih ledenikov. Nad kočico Stüdlhütte se vzpenja prvi

ledenik. V zadnjih letih ledenik kar lepo »pobira«, tako da ga je bilo ob našem obisku le za dobre dve tretjini običajnega obsega. V prvem delu je bila pot posuta z balvani in moreno, nato se je pričelo snežišče. Pot po ledeniku pot zaradi obilice snega ni bila nevarna kot običajno v avgustu, ko se pojavijo ledeniške razpoke in je potrebna velika previdnost in obvezna hoja v navezi.

Naslednjo kočico Erherzog-Johann hütte, na 3.451 metrih, smo dosegli sredi popoldneva. Okrepčali smo se in poskusili avstrijsko pivo. En član ekipe je zaradi zdravstvenih težav ostal v koči, ostali pa so pričeli s prečanjem ledenika Ködnitz, ki se nahaja nad kočico. Ekipo se je razdelila v dve navezi s po tremi člani. V prvi navezi so bili Janez, Tonika in še en Janez, v drugi navezi pa Samo, Magda in Miha.

Mogočna Grossglocknerjeva vršna piramida obdaja gornika s spoštovanjem in pričakovanjem težav pri vzponu.

Za gornike GK Limberk ledenik nad kočico Erherzog-Johann hütte ni predstavljal težav. Na vrhnem delu ledenika pa se prične skalna stena, ki se kar krepko postavi navzgor, bila je brez snega ter zavarovana z jeklenicami in vrvo. Nato je bilo potrebno preplezati se krajši graben do vršnega grebena zavitega v leden oklep.

Pot se nadaljuje po izpostavljenemu grebenu, ki je bil leden in bila je potrebna velika previdnost. Tu so nameščene približno meter visoke jeklene palice, ki so namenjene varovanju navez. Z vrha Malega Kleka se je potrebno spustiti v škrbino pod Velikim Klekom. Ta del je zelo ozek in izpostavljen odsek kjer so običajno zastoji zaradi srečanj gornikov, ki se vračajo in gornikov, ki se vzpenjajo. Od tu naprej je samo še večja granitna plošča in vrh Velikega Kleka je osvojen.

Vrnitev v kočico se je zaradi očaranosti gornikov ob pogledu na sončni zahod zavlekla, ampak prijazni oskrbniki kočice so golaž vseeno pogreli kljub pozni uri. Po dveh pivih in zdravici za uspešen vzpon je spanje prišlo kar samo od sebe. Zjutraj je zajtrk samo od pete do šeste ure in kdor ga zamudi, gre lačen naprej. Tudi sicer je zajtrk težko zamuditi, saj se takoj ob prvem svitu sliši škripanje derez planincev, ki se odpravljajo na pot. Na parkirišču nad

Kalsom smo raztovorili težke nahrbtnike, ki so nam bili zvesti spremljevalci na poti in se odpravili proti domu. Prevevali so nas izjemni občutki zadovoljstva nad našim podvigom, delili smo zavest, da smo izkusili nekaj posebnega skupaj z izjemnimi ljudmi, z izjemno ekipo. Prečudovite slike izjemne gorske pokrajine in nedotakljive narave smo v zavesti odnesli s seboj v svoj vsakdan. Svoje spomine lahko

delimo med seboj in drugim. A ne glede na nesporno zadovoljstvo ob uspešno opravljenem vzponu je vsak od nas pestoval tudi nekaj žalosti.

Nismo videli Valvazorjevih čarovnic, nismo jim pomagali zbuditi velikega Kleka, pa čeprav smo se ravno s tem namenom odpravili na pot. Verjetno se bo treba na Kleka še vrniti.

Franc Koželj, GK Limberk

Namizni tenis na Krki

V organizaciji ŠD Krka je 2. 11. 2023 v telovadnici na Krki potekalo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu.

Tekmovanje je vodil Slavko Globokar. V absolutni kategoriji je zmagal Luka Mlakar pred Bojanom Vokalom, oba sta člana ŠD Krka. V kategoriji veteranov smo se člani Krke še bolj izkazali, in sicer zmagal je Zvone Brodnik, drugi je bil Marjan Kotar, tretji Jože Kozinc, leseno medaljo pa si je prislužil Dušan Rovnanšek. Sledila je igra parov v veteranski kategoriji. Prvo mesto sta si priigrala Globokar - Rovnanšek pred parom Kozinc - Brodnik. V absolutni kategoriji parov pa sta prvo mesto zasedla Mlakar in Robi Brodnik, pred nekoliko presenetljivim parom Struna - Stražišar iz Stične, ki pa sta pokazala dobro igro in tako zaslužno osvojila drugo mesto. Tretja sta bila Oven in Mestnik, ki sta v borbi za tretje mesto premagala par Rovnanšek - Vokal. Omeniti velja, da sta Rovnanšek in Vokal po lanskem drugem mestu letos klub malo slabšemu treningu upala na prvo mesto, kar pa jima ni uspelo. Tako je Rovnanšek postal najuspešnejši zbiralec lesenih medalj za četrta mesta.

Omeniti velja, da je v avgustu potekalo tekmovanje v namiznem tenisu na igrišču z mivko v Lučah. Kot se za zelo pomembna tekmovanja spodobi, se je tako v organizacijskem kot tudi tekmovalnem smislu še posebej izkazal Omahen Zvone. Za uspeh v tekmovalnem smislu mu je pomagal še Zvone Brodnik, s katerim sta si priigrala prvo mesto v igri parov. Da je bilo še bolj zanimivo, je Omahnu pri organizaciji pomagal tudi dež, ki je skozi celotno tekmovanje skrbel za posebne pogoje na tem prijetnem srečanju.

Trenutno člani ŠD Krka v Ljubljanski rekreativni ligi nastopamo s tremi ekipami. Nekako vse ekipe v boju za obstanek zasedamo mesta bolj na repu razpredelnice. Še najbolje kaže ekipi Krke I, ki je pod vodstvom Romana Mestnika dosegla dve zmagi in pet porazov, do konca prvega dela prvenstva pa ima še tri tekme.

Bojan Vokal, ŠD Krka

Mali oglasi

V Ivančni Gorici oddamo stanovanje za delavce. V stanovanju je internet, TV, ogrevanje, parkirni prostori. **Informacije: 040 359 150**

Kupim starine (mizarski ponk, kipe, druge predmete ...). **Informacije: 051 258 936**

*Žalostno, pusto je vse
žalostno je naše srce,
rečemo ti lahko le,
mami, hvala ti za vse!*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj se je od nas poslovila

OLGA PETAN, rojena Kralj
iz Velikih Pec
(9. 9. 1952 – 21. 10. 2023)

Ob boleči izgubi naše ljube hčerke, žene, mamice, babice, prababice, tašče ... se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom, znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, darove za svete maše in dober namen.

Hvala ZD Ivančna Gorica predvsem ge. Heleni. Iskrena hvala predstavnikom ZŠAM Ivančna Gorica, Rajku Bivicu za poslovljni govor. Priscrna hvala Nataši Čelik za igranje na citre, pevskemu zboru Prijateljji, pogrebne mu zavodu Perpar in župniku Izidorju Grošlju.

Srčna hvala vsem, ki ste mami imeli radi, ji izkazali spoštovanje, se še zadnjič poslovili in nje in jo boste ohranili v lepem spominu. Za seboj je pustila veliko praznino, ostali pa bodo lepi spomini na vso njeno dobroto.

Žalujoči vsi njeni

*Veselo s tabo smo živeli,
žalostni, ker te več ni,
ostali so živi spomini,
z nami potuješ vse dni.*

V SPOMIN

Minilo je sedmo leto, ko zapustila si svoj dom.

KATARINA ILAR
iz Spodnje Drage
(29. 10. 1947 – 14. 12. 2016)

Iskrena hvala vsem, ki prižgete svečo na njenem grobu, ter jo ohranjate v lepem spominu.

*Okoli zapremo in znova te uzremo.
spomin nate večno bo živel,
nikoli ti zares ne boš odšel,
v naših srcih večno boš živel.*

V SPOMIN

FRANC HREN
(1958–2013)

Minilo je že deseto leto, odkar smo se poslovili od tebe.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu in prižgete svečke njemu v spomin.

Vsi njegovi

*Solza, žalost, bolečina te zbudila ni,
A ostala je tišina, ki močno boli.*

(T. Pavček)

ZAHVALA

Ob slovesu drage mame, tašče, babice in prababice

MARIJE CEGLAR
(5. 8. 1946 – 27. 10. 2023)
po domače Ilovške Marjane iz Potoka

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in sodelavcem, za izrečeno sožalje, cvetje, sveče, svete maše in darove za dober namen.

Hvala gospodu župniku, pogrebne mu zavodu Perpar, pevcem in govoru gospe Mari Kovačič.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

*Žalujoči, sinova Milan z Heleno, Sandi z družino,
hčerki, Andreja z družino in Marjeta z družino*

V SPOMIN

MATEJ ŠEMROV

Minilo je dolgih dvajset let, odkar si odšel ...

*Kjerkoli si zdaj, naj te sreča poišče.
V svetlobi je tvoje zdaj bivališče.*

Pogrešava te

*Ko oči zaprem
v spominu vedno tebe uzrem
in ko oči odprem
te ni in to boli.
Spomin na tebe bo večno ostal,
nikoli ti od nas ne boš zares odšel
in v naših srcih večno boš živel.*

V SPOMIN

ALBIN ŠPENDAL

Minilo leti je dve, kar nehale je biti tvoje plemenito srce. Težka bila je ločitev, težko je slovo, zato pa dragi Bine, dobri oči, nepozaben ded, tast in prijatelj, pot nas vodi tja, kjer v tišini mirno spiš, a vedi da v naših srcih ti živiš.

Vsi njegovi

*Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo.
Po tebi merimo stvarjem pomen
in tvojo pesem skušamo
peti za tabo.*

(T. Pavček)

ZAHVALA

ANTON BRADAČ

iz Ambrusa

(28. 6. 1939 – 27. 10. 2023)

Ko se moraš posloviti, te objame neznosna bolečina. A ko pustiš, da te preplavijo vsi lepi, skupaj preživeti trenutki, se zaveš, da si vendar za vedno povezan - le na drugačen način.

V teh težkih trenutkih pa občutiš tudi veliko hvaležnost do vseh, ki so nam stali ob strani, nam nudili podporo in sočutje. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in sodelavcem. Vaše besede spodbude so nam v teh trenutkih pomenili veliko.

Hvala Lovski družini Suha krajina, vsem ostalim lovskim družinam ter rogistom, ki ste se tako številčno udeležili njegovega pogreba. Njegova strast do narave in lova je bila del njegovega življenja in vaše prijateljstvo mu je pomenilo veliko.

Hvala gospodu župniku za opravljene obrede in besede tolažbe. Hvala pevcem in govornikom, ki ste s svojim petjem in govorom poskrbeli, da smo se spominjali očeta na lep in spoštljiv način.

Pogrebne storitve Novak so izkazali profesionalnost in sočutje v teh težkih trenutkih.

Nazadnje, a zagotovo ne manj pomembno, se zahvaljujemo osebju ZD Ivančna Gorica za njihovo skrb in nego, ki so jo nudili očetu v času njegove bolezni.

Ata, hvala ti za to, da smo rastle, se učili in živeli ob tebi.

Vsi domači

*Prazen dom je in dvorišče,
ni več tvojega nasmeha,
utihnil je tvoj glas,
le spomini so še ostali.*

V SPOMIN

RAFAEL JAKLIČ

22. 10. 1958 – 15. 12. 2021

Mineva že drugo leto, odkar nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustil dragi, mož, oče, ded, brat, stric in svak. V naših srcih in mislih si še vedno z nami.

Hvala vsem, ki ste ga obiskovali v času njegove bolezni, se ustavite ob njegovem zadnjem domu in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

Popravek in opravičilo

V Klasju št. 5/2023 je bila pri zahvali za pokojnega Bojana Ravbarja st. pomotoma objavljena napačna fotografija. Družini pokojnika in vsem ostalim prizadetim se za nastalo napako iskreno opravičujemo. Hvala za razumevanje.

Matej Šteh, urednik

»Kdu je Antončkov Pepe iz Žvirč, k je pa Španiji zmagal«?

O suhokranjskih koreninah ameriškega kolesarja Seppa Kussa

Nihče od danes živečih ljudi v naših krajih ni mogel poznati Fortunata Kosa (po domače Antončkovega Srečka), ki je kot 16-leten fantič leta 1890 odšel iz Žvirč (vasica v občini Žužemberk, le streljaj od naše južne občinske meje) s trebuhom za kruhom v obljubljeni deželo »Ameriko«. Pravzaprav se njegovega starejšega brata Janeza (njenega deda) danes še spominja 91-letna Angela Kos iz Žvirč. Srečko je torej pred 133 leti iz rodne Suhe krajine odšel za svojim bratom Antonom čez lužo v ameriško zvezno državo Kolorado, natančneje v visokogorski kraj Leadville, kjer so v 2. polovici 19. stoletja odkrili zaloge srebrne rude. V ta kraj, ki leži dobrih 3000 m. nad morjem, se je naselilo veliko priseljencev iz Italije, Nemčije, Švedske in tudi Slovenije. Ob selitvi prednikov v Združene države Amerike so imigracijski uradniki pogosto malo po svoje zapisali imena in priimke prišlekov. Tako je bilo tudi v primeru bratov Kos. Vsi »Suhokranjčani« preteklih generacij so priimek Kos izgovorili kot »Kus« in tako so ga tam tudi slišali in zapisali. Sčasoma so mu v Skalnem gorovju dodali še drugi »s«. Tako je naš Fortunat oz. Srečko Kos kar naenkrat postal Fred

Kuss. Ko se je za silo udomačil v novem okolju je po družinski pripovedi, ki je še živa, po ženo "poslal kar domov, v Žvirče". Za ženo si je zaželel sovaščanko Ivanko Koenig, ki je pristala na ponudbo in leta 1899 odpotovala k Fredu. Tam sta se še isto leto poročila, stara 25 let (Srečko-Fred) in 23 let (Ivanka, ki je medtem postala Johanna).

Imela sta veliko otrok (po različnih navedbah od 8 do 12). Družinsko življenje je usodno zaznamovalo leto 1914, ko je Srečko Kos oz. Fred Kuss v rudniku doživel usodno nesrečo in pri padcu v globoko brezno za posledicami padca tudi umrl. O žalostnem dogodku in pogrebu sta pisala tudi časopisa slovenskih izseljencev v Koloradu – Slovenski narod in Amerikanski Slovenec.

Med številnimi otroki te družine je bil tudi Adolph Kuss, ki se je rodil 1908 (umrl 2002). Adolph starejši naj bi bil deseti od dvanajstih otrok, rojenih v zakonu Freda in Johanne Kuss. Znano je, da se je ob službovanju veliko ukvarjal tudi s športom: od smučanja do golfa, plezanja in pohodništva, vse do svojih poznih 80. let. Bil je tako markantna osebnost v tistih krajih, da so po njem v okolici Leadville pomenovali celo vrh gore. Adolph starejši je bil poročen s Italijanko Adeline Baldesarri, ki je s starši emigrirala iz Južne Tirolske iz tedanje Avstro-Ogrske oz. današnje Italije. Zelo zanimivo je, da je Adolph Kuss služboval v družbi Zaitz, ki je bila v lasti Franka Zaitza (beri Zajca), rojenega na Malem Korinju v naši občini. Frank je v Leadvillu obogatel in postal steber slovenske skupnosti. Veliko otrok Freda Kussa je bilo zaposlenih v tem podjetju.

Ljubezen do zimskih in vzdržljivostnih športov je Adolph predal svojemu 20. oktobra 1930 rojenemu sinu, uradno prav tako Adolphu, ki pa so ga v 30. letih zaradi enakega imena nemškega diktatorja Hitlerja razumljivo hitro skrajšali na Dolpha. Dolph je

bil že kot otrok vsestranski smučar, kasneje tudi poklicni smučarski učitelj na kolidžu Fort Lewis v Durangu, kar ga je tudi odpeljalo iz rodnega Leadvilla. Na jugozahodu Kolorada je Dolph postal zagrižen razvijalec smučanja, tako alpskega kot zlasti nordijskega, kar mu je prineslo tudi selektorsko vlogo. Na olimpijskih igrah leta 1964 v Innsbrucku je bil trener smučarjev tekačev ZDA, na olimpijskih igrah leta 1972 v Sapporu pa nordijskih kombinatorcev. Da, Kuss je med drugim gradil tudi skakalnice, a njegova največja športna strast so bili smučarski teki. Kasneje so ga zaradi njegovih zaslug sprejeli v smučarski hram slavnih v Koloradu.

V drugem zakonu z Nemko Sabino, prav tako vsestransko in uspešno športnico, se mu je pri 64 letih kot najmlajši otrok 13. septembra 1994 rodil Sepp Kuss. In tako smo končno prišli do »Antončkovega Pepeta, našega junaka z naslova tega članka oz. pravnuka Fortunata (Srečka) Kosa in Ivanke Koenig.

Ja, če ne bi Seppov praded Srečko leta 1890 odšel s trebuhom za kruhom iz rodne Suhe krajine v Leadville, bi mogoče zgornji naslov lahko bil čisto pravi. In mogoče bi kak Jože Kos – Antončkov Pepe lahko postal tretji slovenski kolesar z zmago na eni od treh največjih tritedenskih kolesarskih dirk na svetu. A seveda bi se za kaj takega moralo veliko tega »poklopiti«. Nesporno pa je, da je na kolesarski dirki po Španiji - La Vuelta 2023 zmagal četrt Slovenec iz ZDA.

Kolesarstvo je v Sloveniji v zadnjih letih zaradi neverjetnih slovenskih uspehov Primoža Rogliča, Tadeja Pogacarja, Mateja Mohoriča, Jana Polanca, Luke Mezgeca, Jana Tratnika in ostalih postalo izjemno popularno. Ob tem seveda ne smemo zanemariti uspehov njihovih predhodnikov, ki pa vendarle niso bili tako izjemni, kot so sedanji. Letošnjemu zmagovalcu Dirke po Španiji najbrž ne bi name-

njali toliko pozornosti, če ne bi bil od vsega začetka, od leta 2018, ko je prišel v »Rogličev« ekipo (takrat še Team LottoNL-Jumbo, kasneje Jumbo Visma) neverjetno zvest pomočnik našemu šampionu in že po prvi Rogličevi zmagi v Španiji, leta 2019, je ob slavlju v Madridu slovenskim novinarjem in navijačem omenil, da ima slovenske korenine. Ni vedel za točen kraj njegovih prednikov, a omenjal je okolico Gorice. V medijih smo tudi zasledili podatek, da je bil s starim očetom iz Avstrije leta 2007 na Triglavu in Bledu. S takšnim vedenjem o njegovih slovenskih koreninah smo živeli do letošnje dirke po Španiji. Nato pa so radijski novinar Igor Tominec, zgodovinar dr. Miha Šimac, arhivist Tone Krampač in športni novinar Toni Gruđen stvari vzeli v svoje roke in prišli zadevi do dna.

Za nas je nedvomno zanimiv podatek, da najdaljša dokumentirana slovenska korenina Seppa Kussa preko prababice Ivanke Koenig (priimek ima verjetno kočevske korenine in ga je še danes v različici Kenik možno v naši občini najti v vasi Višnje) sega kar 10 generacij nazaj, vse do Andreja in Gertrud Perko, ki sta bila rojena sredi 17. stoletja na območju Ambrusa v tedanji župniji Krka. Po nosilcih priimka Kos se pride zgolj do začetka 19. stoletja, saj ni ohranjenih matičnih knjig z območja župnije Hinje.

In končno, »kaku je Antončkov Pepe pa Španiji zmagal«? Lahko bi rekli, da se je znašel kot pravi kos. S tal je pobral tisto, kar se mu je ponudilo. A ob tem ne gre pozabiti, da gre za izjemnega kolesarja, zelo simpatičnega in komunikativnega fanta, ki mu človek ob vsej pomoči, ki jo je v teh letih na dirkah nudil drugim, zmago iskreno privoščil. Pa čeprav smo po tihem upali, da zmaga Primož. Saj je že in še bo!

Simon Bregar

Polževo- Sveti Duh (630m)

Poznogotska cerkva Svetega Duha stoji na vrhu planote Polževo, dinarsko kraške planote, južno od Višnje Gore, kjer se nam odpirajo čudoviti pogledi po okoliškem hribovju. Grofje Višnjegorski so konec 11. stoletja pozidali grad Višnjo Goro ali Stari grad (Weichselburg). Bili so ena najpomembnejših fevdalnih rodbin na slovenskih tleh vse do celjskih grofov. Grad so upravljali grofovi vitezi. Kasneje, v drugi polovici 13. stoletja, je grad in z njim Višnjo Goro upravljala Albert Višnjegorski kot zadnji svojega rodu. Bil je udeleženec tretje križarske vojne in je med drugim ozemlje današnje Bele krajine priključil deželi Kranjski.

Kasneje, leta 1478, je cesar Friderik III. podelil Višnji Gori mestne pravice. Tako je Višnja Gora eno najstarejših slovenskih mest in naziv je obdržala vse do danes. Posebna znamenitost Višnje Gore je polž, o katerem kroži zanimiva legenda. Legenda pripoveduje o višnjanskih

plemičih, ki so našli ranjenega beneškega plemiča in ga negovali na višnjanskem gradu. Hvaležna plemiška družina je iz Benetk prinesla bogata darila, najdragocenejšje benečanske posode in druge dragocenosti. Med njimi se je nahajal tudi dragocen polž, katerega lupina je bila posuta z dragimi kamni. Mestni očetje so ob slovesnostih nazdravljali in pili iz polževe lupine. Vendar je dragoceni polž kmalu izginil. Naredili so novega polža, ga priklenili na verigo in tudi za tem se je izgubila vsaka sled. Polž je postal in ostal simbol Višnje Gore in po njem naj bi planota Polževo dobila ime. Bogata turistično smučarska zgodovina je povezana s Svetim Duhom nad Višnjo Goro in Polževem. Tujsko-prometno in olupševalno društvo Višnja Gora je na začetku leta 1934 skupaj z Smučarskim klubom Polž zasnovalo postavitev planinskega doma blizu starodavne cerkve Svetega Duha. Dom na Polževem, prvi dolenski smučarski in planinski dom, so svečano odprli 6. januarja 1935. Slovesnosti je prisostvovalo veliko eminentnih gostov iz vseh koncev Slovenije, vključno s škofom dr. Gregorijem Rožmanom, ki je dom tudi blagoslovil. Dom se je ponašal tudi s telefonom, kar je bil za tiste čase velik dosežek. Žal so ga med II. svetovno vojno požgali Italijani. Pogorišče Doma na Polževem je samevalo do leta 1953, ko je bil zgrajen Hotel Polževo.

Rudolf Badjura leta 1934 v Zimskem vodniku po Sloveniji opisuje

dva pristopa iz Višnje Gore do Svetega Duha. Prvi pristop je opisan od Pristave čez Grmado nad Kriško vasjo. Drugi, za malo ali še nič izvežbane pa od Pristave čez Zavrtače. Badjura opiše tudi dva povratka od Svetega Duha. Prvi je čez Grmado do Višnje Gore, drugi je skozi Melce na Slemenišče do železniške postaje Stična. Tu Badjura piše, da nad romantično krajino snuje duh Desetega brata. Omeni tudi vas poleg železniške postaje Stična z imenom Ivančna Gorica.

Danes Turistično društvo Polževo vzorno skrbi za urejeno in čisto okolico na Kriško-polževski planoti. Postavljeni so smerokazi s starimi imeni področij, ki so jih tu uporabljali naši predniki. Na Polževem vsako leto poteka slovesnost ob dnevu državnosti. Tu je speljana Jurčičeva pot, po kateri je organiziran množični Jurčičev pohod. Krožna pot Prijetno domače pelje tod mimo. Prav tako Pot kurirjev in vezistov. Gozdna učna pot po sledeh višnjanskega polža, s 26 informativnimi tablami od Višnje Gore do Svetega Duha, kaže pestrost drevesnih vrst na tem območju. Tu poteka spominski Krevsov tek, ki je del tekaških tekem Dolenskega tekaškega pokala- Teki Dolenske.

Polževo je bilo od nekdaj priljubljeno smučišče in sankališče za odrasle in otroke z naših krajev in širše okolice. Marsikateri naš občan se je tu naučil prvih smučarskih veščin. Sveti Duh-Polževo je pogosto obiskan vrh v naši občini, saj je z ne-

zahtevnim pristopom primeren za vse pohodnike.

Opis poti:

Višnja Gora- Sveti duh

Avto parkiramo na parkirišču pod Hišo kranjske čebele. Oznake za Jurčičevo pot, gozdno učno pot in krožno pot Prijetno domače nas usmerijo v gozd, kjer se pot prične strmo vzpenjati. Kmalu dosežemo smerokaze za Stari grad. Za ogled Starega gradu zavijemo desno strmo navkreber ali pa nadaljujemo naravnost po gozdni poti, ki se na prevalu rahlo položi. Ob rahlem vzponu pridemo do asfaltne ceste in zavijemo levo proti vasi Pristava pri Višnji Gori. Nadaljujemo skozi vas do gozdne ceste, ki nas pripelje do vasi Zavrtače. Tu se v križišču asfaltnih cest držimo desne. Kmalu nas oznake usmerijo levo preko travnika v gozd. Sledi kratek vzpon skozi gozd do asfaltne ceste, kjer zavijemo levo in v nekaj korakih smo pri hotelu Polževo. Za hotelom se levo ob žičnici povzpemo do cerkve Svetega Duha na vrh Polževske planote, kjer se nekoliko stran od cerkve nahaja žig. Od izhodišča do vrha je potrebno približno uro in pol zmerne hoje.

Leščevje-Sveti Duh

Pred Muljavo zavijemo desno proti Oslici in parkiramo avto na parkirišču ob cerkvi sv. Janeza Krstnika v vasi Leščevje. Prečimo asfaltno cesto in sledimo oznakam za krožno pot Prijetno domače in Jurčičevo pot. Asfaltna cesta nas pripelje do

gozda. Gozdna pot zavije levo navkreber in ob pobočju soteske pride mo do zatrepja, kjer prečimo potok in nadaljujemo po zložno vzpenjajoči poti proti vasi Male Vrhe. Pod vasjo v križišču gozdnih poti zavijemo desno in po nekaj korakih levo, kjer nas oznake za Jurčičevo pot (hodimo v obratni smeri oznak) usmerijo na pot pod vasjo in v nekaj korakih dosežemo asfaltno cesto. Tu nadaljujemo desno in kmalu nas oznake za krožno pot Prijetno domače usmerijo desno z asfaltne ceste na travnato pot po kateri pridemo do hiš v vasi, kjer zavijemo levo in nadaljujemo do naslednjega križišča. Tu zavijemo desno na makadamsko cesto, ki se zložno vzpenja. Sledimo oznakam ob cesti in ob rahlem vzponu pridemo do cerkve Svetega Duha. Od izhodišča do cilja pridemo v uri zmerne hoje.

Obe opisani poti vodita po kulturno in zgodovinsko bogatem koncu naše občine. Popeljeta nas nazaj v duh Jurčičevega časa in ob prijetni rekreaciji podoživljamo prostor in junake njegovih literarnih del.

Magdalena Butkovič

"SEVERNA" STRAN

Srečanja z dediščino

0 začetkih smučanja in o najstarejših smučeh v naši občini

Na zapis o smučanju me je spodbudil mraz, ki nas je pred kratkim spomnil, da zima že pošteno trka na naša vrata. Ali bo letošnja zima prinesla tudi kaj snega, je pa seveda že drugo vprašanje. Iz leta v leto je snega vse manj. Vse kaže, da smo mogoče zadnja generacija, ki pozimi kakšen teden ali dva doživljamo sneg. Generacije za nami, teh izkušenj ne bodo imele več. Kakorkoli že, ko omenimo zimo in sneg se mnogi spomnimo predvsem na zimske radosti, kot so smučanje, sankanje in drsanje. Tokrat se bomo dotaknili najstarejših začetkov smučanja v naši občini. Premagovanje razdalj na smučeh po snegu med enim in drugim krajem, za kar je pri klasičnem smučanju prvotno tudi šlo, pozna človeštvo že vsaj 8000 let (Kitajska in Rusija). Kasneje se tehnika premikanja po snegu s smučmi iz Azije prenese v Severno Evropo, v Skandinavijo. Prve podrobne zapise o smučanju imamo šele iz 16. stoletja. Baron Žiga von Herberstein, habsburški diplomat in potopisec, rojen v Vipavi, je v knjigi Moskovski zapiski (1549) predstavil rabo smučmi v Rusiji. Tudi na Slovenskem imamo že dolgo tradicijo smučanja. Za zibelko smučanja na Slovenskem veljajo Bloke oziroma Bloška planota. Bloško smučanje je opisal Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske (1689). Bloška tradicija gibanja na smučeh, ki jo je na filmski trak posnel Metod Badjura leta 1932, je bila živa vse do druge svetovne vojne. Po vojni sta jo izpodrinila novejša načina klasičnega in alpskega smučanja. Poleg klasičnega smučanja se na prelomu iz 19. stoletja v 20. stoletje iz Skandinavije v srednjo Evropo in od tu k nam razširi moderno alpsko smučanje, kot ga poznamo danes. Že pred začetkom prve svetovne vojne, predvsem pa v času med obema svetovnjima vojnima, postane alpsko smučanje zabavna pro-

Skupina smučarjev na Kuclju leta 1940. Fotografijo (razglednico) hrani Marjan Potokar.

stočasna dejavnost višjega družbenega sloja po celi Evropi. Smučanje so gojila zlasti različna športna društva in klubi ter planinska društva. V naše kraje so moderen način smučanja prinesli člani Smučarskega kluba Polž, ki so ga ustanovili na Polževem leta 1934. Leto kasneje so pod svetim Duhom zgradili tudi smučarski dom in spodbudili svojega člana Rudolfa Badjuro, vojaškega častnika, poveljnika prve slovenske alpske čete, pisca prve slovenske knjige o smučanju, jezikoslovca, geografa, smučarja, smučarskega učitelja in pisca prvih slovenskih turističnih vodnikov, da je napisal turistični vodnik z naslovom Čez Polževo na Dolenjsko. Zanimivost tega vodnika je zemljevid, na katerem je Badjura zarisal več poti po polževski planoti, ki so primerne za turno smučanje. Tovrsten način smučanja so člani Smučarskega kluba Polž tudi največ prakticirali. O smučarskem klubu in gradnji planinskega doma na Polževem velja več prebrati v knjigi Razcvet turizma ali tako se je pričelo v Višnji Gori in njeni okolici, ki je bila izdana leta 2019. Uredil jo je Marjan Potokar, ki hrani v svoji zbirki tudi zanimivo fotografijo (razglednico) iz leta 1940. Na njej je fotografirana skupina turnih smučarjev pri trigonometrični točki na Kuclju nad Višnjo Goro. Na zadnji strani razglednice je zapis, iz katerega lahko sklepamo, da se je skupina smučarjev na fotografiji napotila iz Višnje Gore preko Kuclja v Stično.

Z najzgodnejšim obdobjem smučanja v naši občini so povezani tudi stari pari smučmi, ki jih hranita zakonca Nose v svoji izjemni etnološki zbirki na Bojanjem Vrhju. Gre za pet parov starih smučmi iz druge in tretje četrtine 20. stoletja. Vse smučmi so lesene, izdelane verjetno iz jesenovga ali javorovega lesa. Nekatere imajo že kovinsko vez, druge pa zgolj usnjen jermen, v katerega so zatikali in pripenjali smučarske čevlje. Vsi pari smučmi so izdelani serijsko, na kar opozarjajo na smučeh odtisnjene serijske številke. Najstarejši par smučmi je iz leta 1933. Najmlajše so Elanke, ki so bile izdelane v šestdesetih letih 20. stoletja. Na njih je odtisnjen logotip Elana iz tistega časa. Zbirko starih smučmi dopolnjujeta še dva para starih smučarskih čevljev. V Nosetovi zbirki pogrešamo le še stare lesene smučarske palice, ki bi do konca zaokrožile spomin na začetke smučarije v naših krajih.

Dušan Štepec

Stare smučmi v Etnološki zbirki Nose v Bojanskem Vrhju. Foto: D. Štepec

Vrezan zapis na najstarejših smučeh iz leta 1933 sporoča, da gre verjetno za skakalne smučmi. Foto: D. Štepec

Logotip podjetja Elan na smučeh iz šestdesetih let 20. stoletja. Foto: D. Štepec

Način vpenjanja smučarskega čevlja v vezi na smučeh. Foto: D. Štepec

Par starih smučarskih čevljev. Foto: D. Štepec